

GÜVENLİK EL KİTABI:

RİSK ALTINDAKİ İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI İÇİN PRATİK ADIMLAR

FRONT LINE NE YAPAR

Front Line 2001 yılında risk altındaki insan hakları savunucularının korunması amacıyla İrlanda'nın Dublin şehrinde kuruldu. İnsan hakları savunucuları, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde yer alan hakların bir ya da birkaçı veya tamamı için barışçıl yollarla çalışan kişilerdir. Front Line, hak savunucularının kendileri tarafından belirlenen korunma ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlar.

Front Line risk altındaki insan hakları savunucularına aşağıda yer alan yöntemlerle hızlı ve pratik destek sağlamaya çalışır:

- yakın risk altındaki insan hakları savunucuları adına uluslararası düzeyde savunuculuk çalışmaları
- insan hakları savunucularının pratik güvenlik ihtiyaçlarını karşılamaları için hibe
- dijital güvenlik de dahil olmak üzere, güvenlik ve korunma ilgili eğitimler ve kaynak materyaller
- mola verme ve dinlenme programları ve Front Line Burs programları
- insan hakları savunucuları arasında ağlaşma ve bilgi alışverişi için olanaklar
- her yıl verilen Front Line Risk Altındaki İnsan Hakları Savunucuları Ödülü
- İnsan hakları savunucuları için Arapça, İngilizce, Fransızca, İspanyolca ve Rusça dillerinde çalışan 24 saat açık acil durum telefon hattı

Front Line, insan hakları savunucularının korunması için, insan hakları savunucularının durumuna dair BM Özel Raportörü'nün çalışmalarının desteklemesi de dahil olmak üzere, güçlendirilmiş uluslararası ve bölgesel önlemleri teşvik etmektedir. Front Line, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Savunucuları Bildirgesi'ne saygının güçlendirilmesi için çalışır.

Front Line Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi'de Özel Danışmanlık Statüsüne sahiptir. Front Line İnsan ve Halkların Hakları için Afrika Komisyonu'nda Gözlemci Statüsü'ne sahiptir. Front Line 2007 yılında King Baudouin Uluslararası Kalkınma ödülünü, 2018 yılında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları ödülünü almıştır.

WWW.FRONTLINEDEFENDERS.ORG
PROTECT ONE: EMPOWER A THOUSAND

978-0-9558170-9-0

Front Line Merkez Ofis
Second Floor, Grattan House
Temple Road, Blackrock
Co. Dublin

Tel: 00 353 1 212 37 50
Fax 00 353 1 212 10 01

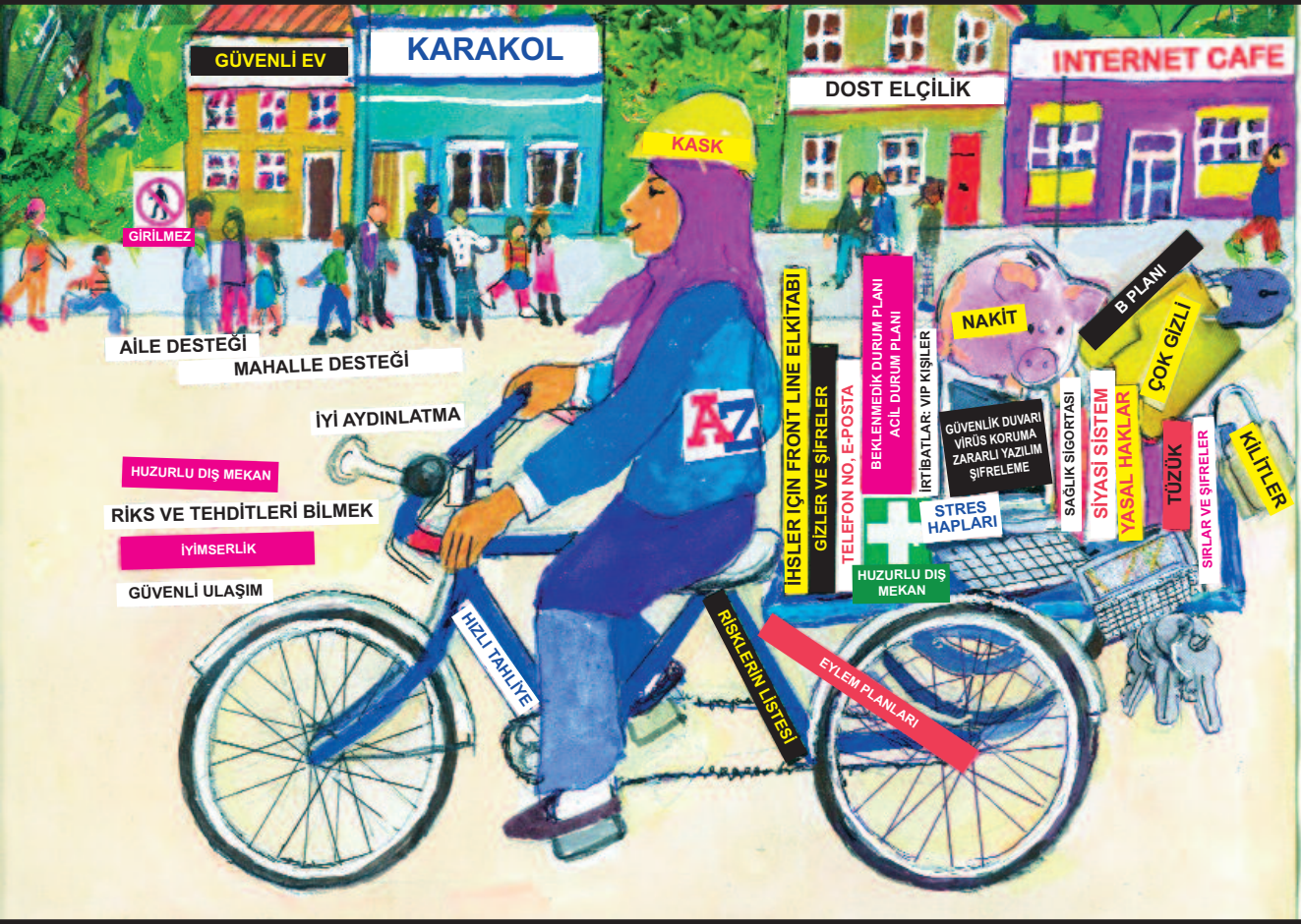

Front Line – Brüksel Ofisi
Square Marie-Louise 72
1000 Brussels,
Belgium

Tel: 00 32 2 230 93 83
euoffice@frontlinedefenders.org

GÜVENLİK EL KİTABI:

RİSK ALTINDAKİ İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI İÇİN PRATİK ADIMLAR

GÜVENLİK EL KİTABI:

RİSK ALTINDAKİ İNSAN
HAKLARI SAVUNUCULARI
İÇİN PRATİK ADIMLAR

İngilizce versiyonu Front Line tarafından 2011 yılında yayımlandı

Front Line
Grattan House, 2nd Floor
Temple Road
Blackrock
Co. Dublin
İrlanda
Tel: +353 1 212 3750
Fax: +353 1 212 1001

copyright © 2011 Front Line
Kapak resmi: Dan Jones

Bu Çalışma Kitabı insan hakları savunucularının faydalanması için hazırlanmıştır ve kaynak/yazarların belirtilmesi kaydıyla alıntılanabilir veya kopyalanabilir.

Bu Çalışma Kitabına ücretsiz olarak www.frontlinedefenders.org websitesinden ulaşabilirsiniz. (İngilizce, Arapça, Fransızca, Rusça ve İspanyolca versiyonları da bulunmaktadır)

ISBN: 978-0-9558170-9-0

Yasal uyarı:

Front Line bu Çalışma Kitabında yer alan bilgilerin, tüm farklı şartlar altında, herkes için yüzde yüz doğru ve uygun olacağını garantisini vermemektedir ve kullanımdan kaynaklanabilecek her türlü zarardan sorumluluğunun olmayacağını bildirir.

Bu kitap, Front Line Eğitim Koordinatörü Anne Rimmer tarafından yazıldı ve Endonezya'dan Usman Hamid (International Centre for Transitional Justice and Kontras), Gürcistan'dan Ana Natsvlishvili ve güvenlik sebebiyle adını vermediğimiz Orta Doğu'dan bir insan hakları savunucusundan oluşan çok değerli bir insan hakları savunucusu ekibi tarafından gözden geçirildi.

Teşekkürler:

Bu Çalışma Kitabı PBI/BEO'dan Enrique Eguren tarafından yazılmış Protection Manual for Human Rights Defenders (İnsan Hakları Savunucuları için Güvenlik Rehberi) ve Enrique Eguren ve Marie Caraj'ın hazırladığı Protection International'in güncellenmiş New Protection Manual for Human Rights Defenders (İnsan Hakları Savunucuları için Yeni Güvenlik Rehberi) kitaplarında yer alan kavramlar temel alınarak hazırlandı. New Protection Manual for Human Rights kitabından bazı bölümleri kullanmamıza izin verdiği için Protection International'a teşekkür ederiz.

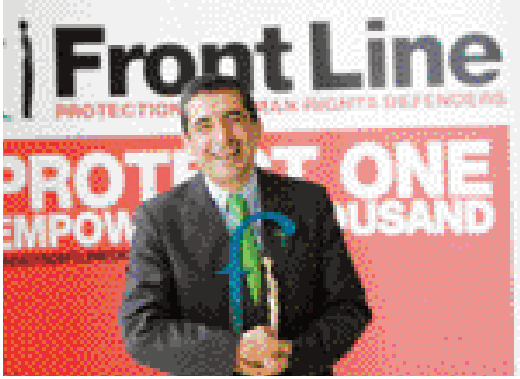
Diğer güvenlik uzmanlarına ve zor koşullarda çalışan insan hakları savunucularına, riskler konusunda bizimle konuştuğu ve hayatta kalma stratejilerini paylaşarak katkıda buldukları için müteşekkirimiz.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	2
ÖNSÖZ	3
BÖLÜM 1: GİRİŞ	6
BÖLÜM 2: RİSK ANALİZİ	12
BÖLÜM 3: TEHDİT ANALİZİ	26
BÖLÜM 4: ESENLIK (WELL-BEING) VE STRES	40
BÖLÜM 5: GÜVENLİK PLANI OLUŞTURMAK	46
BÖLÜM 6: ORTAMI ANLAMAK (BAĞLAM ANALİZİ)	58
BİBLİYOGRAFYA	64
EKLER	65

ÖNSÖZ

“Önümüzde, üstesinden gelmemiz gereken büyük zorluklar var. Biz, insan hakları savunucuları, insancıl amaçlarla ve kamu yararı için çalışıyoruz: insanlarımızın hayatlarını, onurlarını ve geleceğini korumak için çalışıyoruz.

Dr Yuri Giovanni Melini

uluslara, kendilerini ifade etme, haklarını talep etme ve hakları ihlal edildiğinde bunları ifşa etme olanağı veriyor.

Her gün yaptığımızı yapmaya devam ederken, iyi düşünülmüş güvenlik tedbirlerine uyararak hem kendi güvenliğimizi, hem de birlikte çalıştığımız kişilerin ve ailelerimizin güvenliğini de güvence altına alabiliriz. Bu çalışma kitabındaki bilgileri kullanarak hazırlayacağımız basit ama yaşamsal öneme sahip kişisel ve kurumsal güvenlik planları, bize insan hakları ve aslında insanlık için daha çok ve daha iyi çalışma olanağı verecek.”

Dr Yuri Giovanni Melini

Genel Müdür

Centro de Acción Legal-Ambiental y Social de Guatemala – CALAS

(Çevresel ve Toplumsal Meseleler için Hukuki Eylem Merkezi)

GUATEMALA

2009 Front Line Risk Altındaki İnsan Hakları Savunucuları Ödülü Sahibi

“Front Line'in çalışmalarının odağında insan hakları savunucularının, özellikle de kadın insan hakları savunucularının güvenliği ve korunması yer alıyor.

İnsan hakları savunucularının hem güvenlik hem de insan hakları, onur, özgürlük ve adalet teorisinden ilham alan yeni stratejilere ihtiyacı var. İnsan hakları savunucularının güvenliği hedeflenerek hazırlanan bu Çalışma Kitabı bunu amaçlıyor.

İnsan hakları savunucularının yürüttüğü çalışmalardan kaynaklanan özel durumlara dikkat çekmeyi, onları karşı karşıya kalabilecekleri zorluklarla, beklenmedik risklerle, tehdit ve güvenlik olaylarıyla baş etmeye hazırlamayı amaçlıyor. Ayrıca, bu tür durumları önlemeyi ve stres ve güvensizlik durumuyla baş etmelerinin yollarını keşfetmeleri için yol gösteriyor.

Bu tür stratejileri kullanan kişiler olarak, bunların insan hakları savunucularının hayatlarında olumlu bir etki yaptığına inanıyoruz. Her ne kadar insan hakları savunucularının ve kadın hakları savunucularının yürüttükleri çalışmalardan kaynaklanan psikolojik sorunlar, duygusal zorluklar,

tehlikeler ve sahadaki farklı aktörler arasındaki anlaşmazlıklar gibi meselelerin hepsine cevap olmasa bile... *Front Line Defenders*'in insan hakları savunucularının güvenliğine ve esenliğine adanmış bu yeni yayını sevinçle karşılıyoruz."

Gégé Katana Bukuru

Gégé Katana Bukuru

Genel Sekreter

Solidarité des Femmes Activiste pour la defense des droits de l'homme - SOFAD (Kadın İnsan Hakları Aktivistleri Dayanışma Hareketi)

DEMOKRATİK KONGO CUMHURİYETİ

2007 *Front Line Risk Altındaki İnsan Hakları Savunucuları Ödülü Sahibi*

Gégé Katana Bukuru

"*Joint Mobile Group (JMG) 2009 Kasım'ından bu yana Çeçenistan Cumhuriyeti'nde çalışıyor. Çeşitli Rus insan hakları kuruluşlarının üyelerinden oluşan bu grup, Çeçenistan Cumhuriyeti'ndeki insan hakları ihlalleri hakkında güvenilir ve kanıtlanabilir bilgi elde etmek için kuruldu. Grubun görevleri arasında, yetkili makamların Çeçenistan'daki işkence ve kaçırılma vakalarıyla ilgili etkin soruşturma yürütmeme sebeplerini açığa çıkarmak da bulunuyor.*

Ciddi güvenlik tedbirleri almasaydık bu çalışmalarımız başarılı olamayacaktı. Bu tür tedbirleri gündelik hayatımıza entegre ettiğimiz bir sisteme sahip olduğumuz için Rusya'nın bu karmaşık bölgesinde 18 ay boyunca etkin bir çalışma yürütebildik.

JMG'nin güvenlik tedbirleri arasında Front Line uzmanlarınca geliştirilmiş fikirler de yer alıyor. Bu yüzden insan hakları savunucularının güvenliği ve korunmasına ilişkin bu çalışma kitabını büyük bir memnuniyetle karşılıyoruz. Belli risklerle karşı karşıya olan her insan hakları aktivistinin hassasiyetle tasarlanmış bir güvenlik planına sahip olması son derece önemli."

Joint Mobile Group

RUSYA

2011 *Front Line Risk Altındaki İnsan Hakları Savunucuları Ödülü Sahibi*

Joint Mobile Group

ATIF

Bu Çalışma Kitabı Front Line'nin birlikte çalıştığı tüm risk altındaki İnsan Hakları Savunucularına adanmıştır.

Birçok İHS karşılaştıkları riskleri, korkularını, güvenlik ve verimlilik arasında denge kurma konusundaki ikilemlerini ve paha biçilmez değerdeki çalışmalarını sürdürebilmek için kullandıkları yaratıcı stratejileri tüm açıklığıyla bizimle paylaştı.

Onları tanıdığımız için çalışmalarımız ve yaşamlarımız zenginleşti ve bizlere ilham kaynağı oldular.

BÖLÜM 1: GİRİŞ

Eskiden güvenlik planlarının risklere göğüs germeye cesaret edemeyen insan hakları savunucuları için olduğunu düşünürdüm. Şimdi bu planlamayı yapmanın bizi daha güçlü ve daha verimli kıldığını fark ediyorum.
İHS, Afrika

Bu bölümde İnsan Hakları Savunucuları (İHS) ve aktivistlerin karşı karşıya kaldığı riskler ele alınıyor. Bir güvenlik planı oluşturmanın adımları kısaca anlatılıyor ve bu kitapta kullanılan güvenlik, korunma ve emniyet gibi kavramların tanımı yapılıyor. Bölüm sonunda ise kendi güvenliğiniz için yapabileceklere ilişkin kısa bir alıştırmaya bulunuyor.

Hoşgeldiniz

Güvenlik Çalışma Kitabı: Risk Altındaki İnsan Hakları Savunucuları için Pratik Adımlar'a hoşgeldiniz.

İHS'ler, başkaları yararına, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde yer alan hakların bazıları ya da tamamı için, şiddet içermeyen yollarla çalışan kişilerdir. İHS'ler arasında medeni ve siyasi haklar, sosyal, ekonomik, ekolojik ve kültürel haklar ve [toplumsal] eşitlik hakkı (örneğin kadın ve LGBTI hakları gibi) için çalışanlar sayılabilir.

İHS'lere örnek olarak hukuki yardım kliniği işleten bir grup; (tecavüz de dahil olmak üzere) işkenceyi belgeleyen ve işkence görmüş kişilere yardım eden bir kuruluş; kadın veya köle işçi gibi dezavantajlı toplulukların/grupların hakları için çalışanlar; yolsuzlukla mücadele eden aktivistler; kadın sığınma evi çalışanları; kendi halklarının haklarını savunan yerli topluluk liderleri; çevresel hasar ve yıkıma karşı ses çıkaran protestocular; cinsel kimlik ve yönelimleri özgürce ifade etme hakkı için çalışanlar sayılabilir. Bazen, hak ihlaline uğrayan bir kişi, bu olaydan sonra başkaları adına çalışmaya başlayabilir. Örneğin eşi zorla kayıp edilen bir kadın, aynı akibete uğramış diğer aileleri, kayıpların faillerinin yargılanması talebiyle bir araya getirebilir. İHS'ler bir insan hakları kuruluşunda çalışabileceği gibi, tek başlarına da çalışabilirler. İHS'ler dünyanın her yerinde, yürüttükleri çalışmalar yüzünden risklerle karşı karşıya kalabilir. Bu riskler arasında fiziksel saldırılar, işkence – cinsel işkence dahil olmak üzere-, hapis ve hatta suikast olabilir. Failler ordu veya emniyet mensubu veya bu kurumların istihbarat birimleri olabileceği gibi, çok uluslu şirketler, silahlı muhalif gruplar, yerel milisler, birileri tarafından kiralanmış tetikçiler, radikal dini gruplar, topluluk üyeleri ve hatta İHS'lerin kendi aile bireyleri olabilir. Riskin niteliği ne olursa olsun, failler kim olursa olsun, tehlikenin belirdiği her yerde, tehditleri azaltmanın ve her saldırının etkisini hafifletmenin yolu vardır.

Adım adım bir güvenlik planı oluşturmak

Bu Çalışma Kitabı Front Line'in güvenlik ve korunma eğitimi çalışmalarına katılmış 50'den fazla ülkeden, yüzlerce İHS'den ilham alınarak hazırlandı. Bu İHS'ler güvenliklerini sağlamak amacıyla gerekli adımları attıkları için çalışmalarına devam edebiliyorlar. Karşı karşıya oldukları durumu sistematik bir biçimde değerlendirdiler ve bu ortama ve şartlara en uygun strateji ve taktikleri geliştirdiler. Bu Çalışma Kitabı Protection Manual for Human Rights Defenders¹ (İnsan Hakları Savunucuları için Güvenlik El Kitabı), güvenlik uzmanlarıyla yapılan görüşmeler temel alınarak ve karşı karşıya oldukları riskleri ve hayatta kalma stratejilerini bizlerle paylaşan, eğitim çalışmalarını katılımcılarının ve sahada zorlu şartlarda çalışan İHS'lerin katkılarıyla oluşturuldu.

STK dünyasında kullanabileceğimiz tüm kaynakları haritaladık – hukuki yardım klinikleri, bağımsız medya, psikolojik destek... Artık yardıma ihtiyacımız olduğunda kimden ne isteyeceğimizi biliyoruz.
İHS, Doğu Avrupa

1. Protection Manual for Human Rights Defenders, Enrique Eguren/PBI BEP, 2005 Front Line basımı. www.frontlinedefenders.org websitesinden ulaşılabilir.

Bu Çalışma Kitabı, kendiniz ve (bir kuruluştaki çalışan İHS'ler için) kurumunuz için bir güvenlik planı oluşturmanızı sağlayacak adımları sunuyor. Güvenlik durumunuzu değerlendirmek ve risk ve zaaflarınızı (zayıf yönlerimizi) azaltacak strateji ve taktikleri geliştirmek için sistematik bir yaklaşım izliyoruz.

Bu aşamalar şöyle:

- Bağlam (ortam) analizi
- Risk değerlendirme
- Tehditlerin analizi
- Güvenlik planı oluşturma
- Planı uygulama ve gözden geçirme

Dünyanın her yerinden hak savunucularıyla çalıştığımız için, genellikle iş yükünün ağır, kaynakların ise kısıtlı olduğunun farkındayız. Güvenliğimizi sağlamak için atmanız gereken adımları, buna asla vakit bulmadığınız veya İHS'lerin kendilerini değil, adlarına çalıştıkları kişileri önemsemeleri gerektiğini düşündüğünüz için bazen ihmal edebiliyorsunuz. Ancak, güvenlik yönetimi için kapasitelerini geliştirmeye enerji ve zaman ayırabilen İHS'ler bize bu "yatırma" değdiğini, çünkü bu sayede hem insan hakları çalışmalarının güvenlik meselesi yüzünden engellenme tehdidini azalttığını hem de stresi azalttığı için insanların daha verimli çalışabildiklerini söylüyorlar.

Çalışma Kitabına stres ve esenlik (well-being) üzerine de bir bölüm ekledik. Bunun sebebi İHS'lerin bize iş yükü, beklentiler, tehditler ve travmatik deneyimler gibi birçok sebepten dolayı yoğun stres yaşadıklarını söylemeleri. Stres kendinizi emniyete alma becerinizi önemli oranda azaltır ve tükenmişliğe sebep olabilir. Bu bölümün yardımıyla stresinizi daha iyi yönetebileceğinizi umuyoruz.

"Bir İHS hedef alındığında, destek ağı oluşturmak için ülkedeki diğer tüm insan hakları aktivistlerini seferber ediyoruz. Uluslararası camiadan bir ziyaretçiyle veya nüfuzlu birisiyle görüşen herkes risk altındaki bu kişiden söz ediyor. Böylece görünürlükleri inanılmaz ve zarar görme olasılığı azalıyor."

İHS, Doğu Avrupa

Bu Çalışma Kitabı'ndakileri baştan sona uygulamak biraz vaktinizi alacak ama bu teorik bir kitap değil. Güvenlikle ilgili konular hakkında farkındalık yaratmak ve tehditleri nasıl azaltabileceğinizi düşünmenize yardımcı olmak üzere tasarlandı. Zaman zaman İHS'lerin kendilerini daha güvende hissetmek için kullandıkları bazı taktiklerden örnekler ekledik. Bu örneklerin – size özgün şartlarla doğrudan ilişkili olmadığı durumlarda bile- karşı karşıya kaldığınız riskleri atlatmak için daha yaratıcı düşünmeniz için ilham vermesini ve böylece yaptığınız kıymetli çalışmalarını mümkün olan en güvenli şekilde yapmaya devam etmenize yardımcı olmasını umuyoruz.

"Güvenlik, hiç risk olmaması mı demek yoksa riski yönetebilme becerisi mi? Başkalarının hakları için çalışan bir İHS olmayı seçen bireylerin ve kuruluşların belli risklerle karşılaşacağı açıktır. Bu riskler ülkeden ülkeye, ortamdan ortama farklıdır ve zaman içinde değişebilir. Hak savunucularının hem kendilerine hem de adlarına çalıştıkları topluluklara karşı güvenliğe dikkat etme yükümlülükleri vardır. Mesele kendi çıkarını kollama meselesi değil, başkaları adına yürütülen çalışmaların devam etmesini sağlamaktır. Kurbanları daha da fazla önemsemektir. Bir lüks değil bir gerekliliktir."

İHS, Avrupa

Önemli notlar

Kendi güvenliğinizi nasıl alacağınızı size hiçbir kitap söyleyemez. Verilen tavsiyelerin, dünya çapındaki tüm risk altındaki İHS'ler için uygulanabilir olması neredeyse imkansız. Farklı koşullar farklı tepkiler gerektirir; koşullar aynı olsa bile, farklı kişiler söz konusu olduğunda farklı stratejiler gerekebilir. Kitapta her ne kadar örnekler ve kontrol listeleri bulunsa da, bunlar sadece örnek olması ve kendi güvenlik stratejinizi geliştirmeniz için gerekenler üzerine düşünmeye teşvik etmesi için verildi. Asla bir şablon olarak değerlendirilmemelidir.

Güvenlik yönetiminin bir parçası da prosedürler belirlemektir. Ancak unutmayın ki, bu prosedürler ancak karşı karşıya olduğunuz risklere karşı uygun adımlarsa etkili olabilirler. Bu yüzden esas zorluk, içinde bulunduğunuz ortamda, herhangi bir zamanda karşınıza çıkabilecek tehditleri ve zayıf yönlerinizi doğru tespit etmek ve bu değerlendirmeyi sürekli bir durum farkındalığı ile desteklemektir.

Her bireyin karşı karşıya olduğu riskler farklı olduğu için, hangi kişisel özelliklerinizin sizi riskler karşısında daha zayıf bir konuma düşürdüğünü iyi değerlendirmeniz önemlidir. Birçok toplumda kadın insan hakları savunucuları (KIHS) ve Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve İnterseks (LGBTİ) insan hakları savunucuları, kimlikleri ve kendilerini ifade etme biçimleri sebebiyle daha fazla risk altında olabiliyorlar. Bu Çalışma Kitabında kimlik ve yönelimle ilgili konular ayrıca ele almak yerine kitabın tamamına entegre ettik.

Her ne kadar teknoloji İHS'lere birçok olanak sunuyorsa da (cep telefonlarıyla kolayca haberleşme, e-postayla bilgiyi hızla yaygınlaştırma, sosyal ağlar aracılığıyla ağlaşma gibi) çalışmalarınıza karşı olanların sizi izlemesi ve engellemeye çalışması gibi riskleri de beraberinde getiriyor. Bu Çalışma Kitabı dijital güvenlik için teknik bir kılavuz olarak tasarlanmadığı için, bu konuda size aşağıdaki kaynağı tavsiye ediyoruz:

Security-in-a-box

Security in-a-box, Tactical Technology Collective & Front Line –
<https://security.ngoinabox.org/> ve Mobile in-a-box <http://mobiles.tacticaltech.org/>

Yine de, ekler bölümündeki iki belgede bazı temel bilgiler bulabilirsiniz – Ek 14 Bilgisayar ve Telefon güvenliği ve Ek 15 İzleme Teknolojileri ve Metodolojileri.

Bu Çalışma Kitabında kullanılan örnekler güvenlik ve mahremiyet sebebiyle anonimdir – isimler değiştirilmiş ve bazı durumlarda birden fazla İHSnin deneyimledikleri birleştirilmiştir.

Tanımlar

Bu Çalışma Kitabı İHS'ler ve onların kişisel ve örgütsel güvenliğini güçlendirmek için alınabilecek tedbirlere odaklanmaktadır. İHS'ler, adlarına ve birlikte çalıştıkları kişilerin de (başvuranlar, tanıklar, vs. gibi) güvenlik ve emniyetini de düşünmelidir. Bu kitapta tespit edilen tedbirlerin birçoğu bu kişiler için de faydalı olacaktır.

Bu kitapta ele alınan kavramlar şöyle:

Güvenlik: şiddetten veya diğer kasıtlı fiillerden kaynaklanan riske veya zarara uğramama

ve

Korunma: İHS'ler veya diğer aktörler tarafından güvenliğini artırmak için alınan tedbirler

Öte yandan, bu kitapta emniyet konusu kapsamı olarak ele alınmıyor.

Emniyet: kasıtlı olmayan fiillerden (kazalar, doğal olaylar, hastalık gibi) kaynaklanan zarara veya riske uğramama

Buna rağmen, içinde bulunduğunuz ortam, çalışma pratikleriniz veya yaşam tarzınızdan dolayı emniyetinizi tehdit eden unsurlar arasında hangilerinin daha yüksek risk taşıdığını da göz önünde bulundurmanızda ve bu riskleri azaltmak için tedbir almanızda fayda var. (İnsanların trafik kazaları gibi sıradan riskleri gözardı ederken, uçmak gibi daha az olağan riskleri fazla önemsedini hatırlatmak isteriz)

Alıştırma: Kendi güvenlik durumunuzu değerlendirme

Bu Giriş bölümünün sizi güvenlik durumunuz hakkında düşünmeye teşvik ettiğini umuyoruz. Sonraki sayfalara, kendinizi daha güvende ve daha az güvende hissetmenize yol açan unsurları düşündüğünüzde ilk aklınıza gelenleri listelemek ister misiniz? (Bazıları bu unsurları çizmeyi veya haritalamayı tercih edebilirler.)

*"Genel güvenlik ve emniyetimizi değerlendirdikten sonra, ofisimizin konumunun büyük bir tehdit oluşturduğunu fark ettik: ofisimiz bir heylan rotası üstündeydi. Taşınmaya karar verdik."
İHS, Asya*

*"Bizim ülkede çok fazla trafik kazası olur. Biz de bir kural koyduk: çok istisnai durumlar dışında ekibimiz karanlıkta trafiğe çıkmıyor."
İHS, Afrika*

Bu bilgilerden, kişisel güvenlik planınızı hazırlarken faydalanabilirsiniz.

Not: Bu Çalışma Kitabında kişisel bilgilerinizi yazdığınız tüm çalışma sayfaları, kitaptan koparılıp emniyetli bir başka yerde saklayabileceğiniz şekilde tasarlanmıştır.

“KENDİMİ GÜVENDE HİSSETTİREN UNSURLAR NELER?”

ALIŞTIRMA

“KENDİMİ GÜVENSİZ HİSSETTİREN UNSURLAR NELER”

ALİŞTİRMA

BÖLÜM 2: RİSK ANALİZİ

“Hak savunucuları olarak risklerden kaçınmamız mümkün değil ama bu riskleri yönetmek için zaman ayırmayı görev addetmeliyiz.” İHS, Amerika

Bu bölümde İHS'lerin karşılaştığı risklerden bazılarını inceleyeceğiz. Risk faktörünü artıran ya da azaltan farklı bileşenleri tespit etmeye yarayan Risk Formülü'nü tanıtacağız. İncelemeniz için Risk Formülü'nü kullanacağımız bir vaka örneği ve örnekten sonra, kendi risk analizinizi yapmanız için bir alıştırmaya bulacaksınız. Ayrıca, karşı karşıya olduğunuz risklerin hangilerinin en önemli olduğunu belirlemeniz için kullanabileceğiniz, olasılık ve etki gibi kavramları barındıran Risk Matrisini de öğreneceksiniz.

Giriş

Bir İHS olarak edimleriniz, gücü elinde bulunduran aktörlerin çıkarlarına ters düşebilir ve bu da sizi büyük bir risk altına sokabilir. Çalışmalarınız ne kadar etkiliyse böyle bir riskle karşı karşıya kalma ihtimaliniz de o kadar artar. Dünyanın birçok ülkesindeki savunucular böylesi risklerle karşı karşıya kalıyorlar.

Önemli olan, riskin derecesini mümkün olduğunca doğru değerlendirmek ve bu riski en aza indirmek için gereken adımları atmak.

Risk değerlendirmesi tamamen sizin içinde bulunduğunuz özel bağlama dayanmalıdır.

Etkin güvenlik önlemleri alabilmenin ön şartı, içinde bulunduğunuz durumu -yani bağlamınızı- anlamaktır. Kitabın en sonunda bu konuya bir bölüm ayırdık (Bölüm 6: Kendi şartlarınızı anlamak). Normalde bu bölüm, güvenlikle ilgili yayınların en başında yer alır ancak İHS'lerin ilk olarak risk konusuna odaklanmanın daha doğru olacağı yönündeki önerileri üzerine, bu konuyu sona aldık.

Riskler

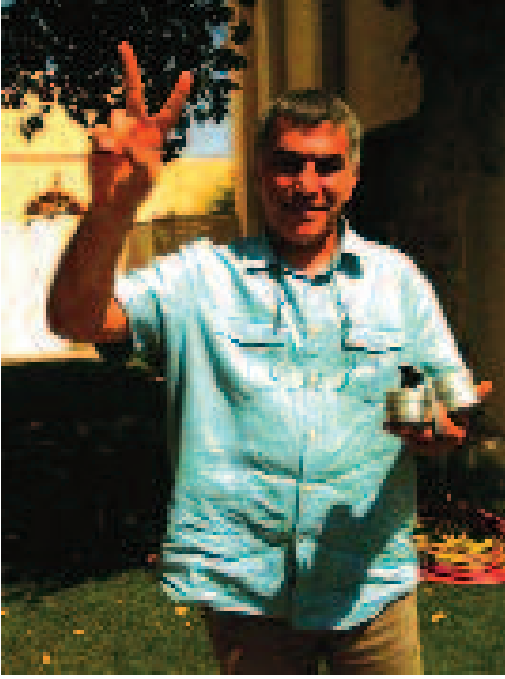
Riskler ülkenizin şartlarına, tehdit ve saldırıların örüntüsüne, faillere, cezasızlığın olup olmadığına ve kişinin kimliği, profili, çalışmaları ve bulunduğu yere bağlı olarak değişecektir. Birçok ülkede Kadın İnsan Hakları Savunucuları (KİHS) ve LGBTİ İHS'ler diğerlerinden daha büyük risk altında olabiliyor. Kırsal alanlarda, daha az kaynakla ve kendilerini koruyabilecek müttefiklerden veya kurumlardan uzakta çalışan İHS'ler de genellikle daha fazla risk altında olabiliyorlar. Yine de, İHS'lerin karşı karşıya kaldığı birçok risk benzer özelliklere sahip. Örneğin:

- Karalama: İHS'ler “devlet düşmanı” “din düşmanı” “Batılı güçlerin ajanı” “silahlı muhalif grup üyesi” “seks işçisi”, “insan kaçakçısı” “rüşvetçi” gibi (liste daha çok uzayabilir) karalama kampanyalarına maruz kalıyor.
- Seyahat etmeleri, yazmaları veya başkalarıyla bir araya gelmeleri engellenebiliyor
- Şantaj (örneğin “eğer çalışmalarına bir son vermezsen oğlunu tutuklayacağız”)
- İdari tedbirlerin hedefi haline gelmek – örneğin çok detaylı mali bilgi verme zorunluluğu, kullanılan bilgisayar programlarının yasal olduğuna dair kanıt isteme, kuruluşların resmi kaydında veya yeniden kayıt altına aldırma zorluk çıkarma
- Fiziksel ve cinsel saldırılar (personel veya bomba gibi silahlarla)

“Bir insan hakları muhabiri Başkan tarafından hain ilan edildi. Diğer tüm gazeteciler onu savunan yazılar yazdı ve bu onun korunmasında etkili oldu”
İHS, Orta Doğu

“Bir Büyükelçiyle elçilikte toplantıdayken bir telefon aldım. Silahlı bir grup ofisimizi kuşatmıştı. Büyükelçi benimle birlikte ofisimize geldi ve çete yanındaki kişinin kim olduğunu grüne geri çekildi.”
İHS, Asya

“Sürekli, insan hakları çalışmalarından vazgeçmediğim takdirde işimden atılmakta tehdit ediliyordum. Ben de kendi işimi kurdum; böylece tüm bu tehditler etkisiz kaldı.”
İHS, Doğu Avrupa

Nabeel Rajab, Bahreyn – evine atılan biber gazı fişekleriyle

- Geçim kaynağına saldırı – iş veya eğitim olanağını kaybetme
- Mülke saldırı – araç, ev veya ofise zarar verilmesi veya tahrip edilmesi
- Gözaltı, tutuklama, hapis – (bazen sahte veya yalan suçlamalarla) veya hakaret davaları (tazminat veya ceza davaları)
- Kötü muamele / işkence
- Kaçırma
- Cinayet

Bu tür eylemlerin faileri devlet görevlileri, şirketler, güçlü gruplar veya toplumun belli bir kesimi olabilir.

Bu liste göz korkutucu olabilir ama riskleri azaltmanın yolu her zaman vardır. Başlangıç olarak, bu Çalışma Kitabının temelini oluşturan bir aracı inceleyelim – Risk Denklemi.

Risk Denklemi

$$\text{RİSK} = \frac{\text{TEHDİTLER} \times \text{ZAYIF YÖNLER}}{\text{KAPASİTE}}$$

Terimleri şöyle tanımlayabiliriz:

RİSK – zararlar sonuçlanacak olayların gerçekleşme ihtimali

TEHDİT – zarar verme, cezalandırma veya can yakma kastının açıkça beyan veya ima edilmesi (yakın zamanda veya hemen)

KAPASİTE – güvenliği artıran her türlü kaynak (beceriler ve ilişkiler dahil)

ZAYIF YÖNLER – zararın gerçekleşmesine veya daha büyük bir zararlar sonuçlanmaya sebep olabilecek her türlü unsur

İlk bakışta karmaşık görünebilir ama her bir bileşeni tespit etmek için risk altındaki bir hak savunucusunun gerçek öyküsünü inceleyelim.

Güvenlik planının nasıl işleyeceğini gösteren, silahlı erkeklerin bir kadın hak savunucusuna saldırdığı bir canlandırma

Alıştırma

Metni okurken Juan'ın karşılaştığı riskleri, tehditleri, zayıf yönlerini ve kapasitelerini not alın.

Güney Amerikalı bir LGBTI hak savunucusu olan Juan, yaşadığı toplumda, kendisine ve derneğinin çalışmalarına yönelik ciddi bir düşmanlık olduğunu farkındaydı. Bir gün yolda yürürken iki adamın kendisini işaret ettiklerini ve muhtemelen onun hakkında konuştuklarını gördü. Juan potansiyel bir riskle karşı karşıya olduğunu anladı.

Kafasında kasabanın bir 'haritası' vardı; arkadaşlarının ve destekçilerin yerlerini biliyordu. Hızla, arkadaşının, biraz ilerideki dükkanına doğru yürüdü.

Juan ve dükkan sahibi sokağın öbür ucunda öfkeli bir kalabalığın oluşmaya başladığını gördüler. Dükkan sahibi kapıyı kilitleti ve demir kepenkleri indirdi. Juan'ın cep telefonu yanındaydı; şarj doluydu ve hattı açıktı. Bir arkadaşını aradı (acil durum güvenlik irtibatı olan bu kişi böylesi bir senaryo için hazırlıktı) – bu arkadaşının numarası telefonunda acil numara olarak, hızlı aramada kayıtlıydı.

Acil durum irtibatı derhal bölge polisine telefon etti (daha önce yaptıkları savunuculuk çalışmaları sayesinde tanıştıkları bu kişi, İHS'ye yardım edeceğine güvenilen birisiydi)

Tam kalabalık dükkan kapısını kırmaya başladığı sırada polis olay yerine gelerek Juan'ı kurtardı.

Riskler
Tehditler.
Zayıf yönler
Kapasiteler

Yazdıklarınızı, bizim yaptığımız değerlendirmeyle karşılaştırın:

Riskler:

- saldırı / işkence (cinsel saldırı dahil)
- cinayet

(Ayrıca dükkan sahibi ve dükkan için de riskler mevcut)

Tehditler: tehditleri 3 düzeyde değerlendirmek faydalı olabilir -

- 1) İki kişi Juan'ı işaret ederek onun hakkında konuşuyor. Buna bir 'güvenlik vakası' (bir tehdide işaret edebilen veya yol açabilecek bir olay) denebilir – bu iki adam Juan'ın kot pantolonunu çok beğenmiş ve onun hakkında konuşuyor da olabilir! Bu aşamada durum henüz net değil.
2. sokağın karşısında öfkeli kalabalık oluşmaya başlıyor
3. kalabalık dükkana saldırıyor

Zayıf yönler:

- düşmanca tutum içindeki topluluk
- kişisel olarak bir LGBTİ hak savunucusu olduğunun bilinmesi
- yalnız
- yaya

Kapasiteler:

- cep telefonunun şarjı dolu, hattı açık, acil durum numarası hızlı aramaya kayıtlı
- arkadaşlar ve destekçiler: dükkan sahibi, acil durum irtibatı, polis
- önceden planlama – kasabanın 'haritası'
- psikolojik durum – sakin

Risk analizi bir formül olarak sunuluyor çünkü bileşenlerden biri değiştiğinde, bu durum risk düzeyini etkileyecektir.

- Tehditler: eğer Juan'ı parmakla göstererek konuşan iki adam düşmanca bir tavırla Juan'a doğru gelseydi bile bu, kötü niyetli bir grup insanın toplaşmasından daha düşük bir tehdit oluşturacaktı ve risk (saldırı veya cinayet riski) azalacaktı
- Zayıf yönler: eğer toplum düşmanca bir tutum içinde olmasaydı veya Juan'ın yanında üç arkadaşı olsaydı (yalnız olmasaydı) ya da motorsiklet kullanıyor olsaydı (yaya olmasaydı), zayıf yönleri daha az olacaktı ve risk azalacaktı
- Kapasiteler: eğer Juan telefonunu evde bıraksaydı ya da kontürü olmasaydı, tehditlerle baş edebilme becerisi ciddi oranda azalacaktı ve risk artacaktı. Eğer söz konusu üç arkadaşı ve müttefikleri olmasaydı çok daha büyük bir risk altında olacağı açık. Eğer önceden düşünülmüş bir planı olmasaydı panikleyebilir ve kaçmaya kalkışabilirdi ve grubun eline düşebilirdi. Eğer sükunetini kaybetseydi telefonunu düşürüp kırabilirdi.

Bu örneğin amacı, tehditkar bir durumdan kaçmak için mükemmel bir plan sunmak değil. Tamamen anlatılan bağlama özel bir örnek olarak, Risk Denklemine çeşitli bileşenlerini tespit etmeniz ve risk düzeyini değerlendirmek için bunları nasıl kullanılabileceğinizi anlayabilmeniz için kullanıldı.

Bagua topluluk üyeleri yerli halkların toprak haklarının korunması için gösteri yapıyor, Peru

Zayıf yönleriniz (zaaflar) ve kapasiteleriniz yazı tura gibidir. Örneğin eğer cep telefonu Juan'ın yanında olmasaydı bu bir zaaf olacaktı. Yanında olması ise bir kapasite.

Bazen, İHS'lerden bu vaka çalışması ile ilgili yorumlar geliyor – bunlar Risk Denklemiyle, ya da Juan'ın kullandığı taktiklerle ilgili olabiliyor.

İHS'lerden bu vaka çalışmasına ve Risk Denklemine ilişkin gelen yorumlar

Yorum: Toplum tarafından tanınması ve nefret edilmesi zayıflık değil de bir tehdit değil midir?

Yanıt: Bu örnekte, toplumum tutumu uzun süredir var olan bir durum. Yenilerde ortaya çıkmış veya belli edilmiş bir şey olmadığı için bir zayıflık. Örneğin, bir önceki hafta, topluluk liderlerinden biri bir radyo programında LGBTİ hak savunucularının kasabandan kovulması gerektiğini söylemiş olsaydı, bu bir tehdit olarak değerlendirilecekti. Ya da, o sabah Juan'ın camına taş atılsaydı, bu bir güvenlik durumu (eğer kimin yaptığını ve sebebini bilmiyorsa) veya bir tehdit (taşa birlikte homofobik bir mesaj da iletilmişse) oluşturacaktı.

Yorum: Bu öykü bizim toplumda işe yaramaz – polis asla bize yardıma gelmez. Ayrıca, Juan neden bir taksiye atlamadı ya da koşarak kaçmadı? Böyle yaparak dükkan sahibini de riske atmadı mı?

Yanıt: Evet, her risk durumunun farklı koşulları, farklı zayıflıkları ve kapasiteleri vardır. Juan'ın da farklı seçenekleri vardı ama o anda bir değerlendirme yaptı ve seçimini bu yönde kullandı. Bu vaka çalışmasını etkili bir strateji şablonu olarak görmemek gerekir. Risk Denklemine bileşenlerini anlatabilmek amacıyla kullanıldı.

Yorum: Bu, matematik denklemi gibi bir denklem olduğuna göre, somut bir cevabı olması gerekmez mi? Eğer iki tehdit, 5 zayıf yön ve 10 kapasite varsa, risk 1 olmaz mı? ($2 \times 5 = 10$, $10/10 = 1$) Yani risk çok düşük anlamına gelmez mi?

Yanıt: Risk denklemi insanların bilgilerine ve öznel değerlendirmelerine dayanır. Yaptığımız gibi rakamsallaştırmak tehlikeli olabilir. Karşınızdaki risklerin unsurlarını tespit etmenize yardımcı olmayı amaçlayan bir araç bu, insani bir soruna matematikle yanıt veren bir denklem değil.

Ana mesajlar:

- risk, tehdidin düzeyine olduğu kadar kapasitemiz ve zayıf yönlerimizin düzeyine de bağlı olarak değişir;
- aynı durumdaki farklı kişiler için risk farklı olabilir çünkü herkesin zayıf yönleri ve kapasiteleri farklıdır;
- tehdidi azaltmasak bile zayıf yönlerimizi azaltıp kapasitemizi artırarak riski azaltabiliriz.

Polisle Çalışmak

Bazı ülkelerde İHS'ler aldıkları tehditlerin bazılarının arkasında polisin olduğuna inandığı için ilkesel olarak polise gitmezler. Başka ülkelerdeyse İHS'ler polisle yakın çalışırlar. Aşağıda, İHS'lerin polisle çalışmak/işbirliği yapmakla ilgili birbirinden çok farklı görüşlerini okuyabilirsiniz:

“Polisle ilişkilerimizi geliştirmeyi önümüze bir hedef olarak koyduk. Yolsuzlukla mücadele amacıyla, sürücü ehliyeti veren seyyar birimler kurulmasında polislerle birlikte çalıştık. Bu, polisler ve toplum tarafından çok rağbet gördü, biz de itibarımızı güçlendirmiş olduk.”

İHS, Asya

“Bir aktivist BM İnsan Hakları Özel Raportörüyle görüştüğümüzden sonra tehdit edilmişti. Polis bu kişiye koruma sağladı.”

İHS, Asya

“Eğer biri bizi polisle konuşurken görürse muhbir olduğumuzu söyleyebilir. Bunun olmaması için sadece üst düzeydeki polislerle resmi ilişki kuruyoruz.”

İHS, Afrika

“Polisle konuşmaya korkuyoruz ama ilişki geliştirmenin gerekli olduğunu da düşünüyoruz. O yüzden STK ağımızda polis müdürünü şahsen tanıyan bir kişi olduğunu tespit ettik. Bu kişi tüm kuruluşlar için polisle irtibat kişisi olacak.”

İHS, Amerika

“Bazı üyelerimiz polisin ağır suçlar işlediğini ve onlarla herhangi bir irtibatımızın olmaması gerektiğini söylüyor. Ama, Nelson Mandela kendini esir tutanlarla ilişki kurabildiyse biz de ülkemizin çıkarı için polisle çalışabilmeliyiz.”

İHS, Avrupa

“Polisin bizi tehdit eden kişileri desteklediğini biliyoruz ama bu polisler aynı zamanda bizim kardeşimiz, kuzenimiz, eski okul arkadaşımız... Bir baskın ya da gözaltı olacağı zaman bizi uyarıyorlar.”

İHS, Afrika

Risk denklemleri neden faydalı bir araç?

- Çok yönlü - dünyanın her yerinde kullanılabilir.*
- Esnek – her durum için kullanılabilir.
- Gelecekte ne gibi kapasitelere ihtiyaç olabileceğini öngörmek için kullanılabilir – bunun için, ileride ne gibi risk ve tehditlerle karşılaşabileceğinizi öngörmeniz ve kapasite ihtiyacınızı buna göre belirlemeniz gerekir.
- Risk Denklemi her farklı unsura ayrı ayrı odaklanmanızı sağlar. Riski azaltmak için şu üç şeyden birinin gerçekleşmesi gerekiyor:
 - Tehdidin azalması (buna, bir sonraki bölümde bakacağız)
 - Zayıf yönlerin azalması (Zaafaların giderilmesi)
 - Kapasitenin artması

* Ancak, formüllere, denklemlere aşina olmayan, yani okur yazar olmayan topluluklar için bu denklem uygun olmayabilir. Eğitimli topluluklarla risk ve tehdit konularını tartışmak için bir alternatif öneriyi Ek 3'te görebilirsiniz.

Bu alıştırmanın sonucunda, temel bir eylem planı ortaya çıkıyor. Bu planı bir sonraki alıştırma ile ve ileriki bölümlerde geliştireceğiz.

Örnek: Aşağıda Afrikalı bir İHS olan Matthew'in hazırladığı kısa bir örneği bulabilirsiniz. (Fig. 2.2)

Riskler	Zayıf yönler	Mevcut kapasite	Gereken kapasite
Kaçırılma	Yalnız yaşıyorum	Evim güvenli - çit, alarm, kamera var	Bekçi köpeği al
		Şüpheli kişi veya olaylara karşı komşular etrafı kolluyor	Şimdilik her hareketimi listelediğim bir planı hazırlayıp iş arkadaşlarıma vereceğim. Durum kötüye giderse kuzenim benimle kalmalı ve benimle seyahat etmeli
		Tehlike durumunda kalacak başka yerler var	Emniyette olduğumu bildirmek için günde iki kez bir arkadaşına haber vereceğim
Yakalama	Sahte suçlamalar yapılabilir	Yasaları biliyorum	
		Avukata* bilgi verildi ve harekete geçmeye hazır	Cep telefonuna el konması halinde avukatın numarasını ezberle
		Ofiste ve evde sorun yaratabilecek malzeme yok	
Sağlık	İlaç	İlaçlarını sürekli yanında bulundur	

(*Not: bazı ülkelerde hukuki sürece uygun davranılmıyor. 5. Bölümde böyle bir ülkede gözetilmesine alınma riski olan bir İHS'nin planını inceleyeceğiz.)

Her risk için **ilk önce** zayıf yönlerin ve kapasitenin dikkate alınmasının önemli olduğunu göreceksiniz. Hukuk dışı bir kaçırılmaya maruz kaldıysanız, büyük olasılıkla yasaları bilmeniz bir faydası olmayacaktır; eğer işyerinde gözetilmesine alınıyorsanız komşularla aranınızın iyi olması işinize yaramayacaktır.

Zayıf yönlerin ve kapasitenin birçoğu, farklı riskler için aynı olabilir, o yüzden listenizi gözden geçirin ve zayıf yönlerin aynı olduğu riskleri gruplandırın.

(Ancak, bildiğiniz veya çalışma sırasında farkına vardığınız diğer zayıf yönlerinizi de dikkate almanız önemli. Karşı karşıya olduğunuz risklerin hepsini önceden bilmeniz mümkün olmadığı için genellikle zayıf yönlerinizi azaltmanız, size her türlü tehdit karşısında daha güçlü bir zemin sağlayacaktır.)

İHS ve avukat Anara İbrayeva Kazakistan'da İHS'lere hukuki konularda eğitim veriyor

Riskleri, zayıf yönleri ve kapasiteleri gruplamak

Fig. 2.3

Risk grupları	Riskler	Zayıf yönler	Mevcut kapasite	Gereken kapasite
Grup 1				
Grup 2				
Grup 3				

Örnek: Bu örnek, bazı zayıf yönlerin (ve kapasitelerin) farklı riskler için ortak olduğunu ortaya koymaktadır.

Fig. 2.4

<u>Risk grupları</u>	<u>Riskler</u>	<u>Zayıf yönler</u>	<u>Capacities existing</u>	<u>Capacities required</u>
Grup 1	Kaçınılma	Yalnız yaşıyorum		
	Saldırı	Yalnız seyahat ediyorum	Kendi aracım var	İşe gidip gelirken farklı rota, araç ve saat kullan
Grup 2	Gözaltı		Avukata bilgi verildi, harekete hazır	
	Karalama		Hukuki bilgi	İftira ve karalama konusunda daha fazla bilgi
			Ofis ve evde riskli materyal yok	

İHS'lerin belirlediği bazı genel kapasiteler (yokluğu zayıf yönler olacak) hakkında daha fazla bilgi için Ek 4'ü inceleyin.

Riskler, zayıf yönler ve kapasitelerle ilgili geniş bir genel bilgiye sahip olduğunuza göre artık farklı tehditleri nasıl derecelendireceğinizi öğrenelim.

Risk Matrisi – risklerin olasılığını ve etkisini değerlendirmek

Bazen, İHS'ler riskli bir ortamda uzun süre yaşadığı zaman, buldukları ortamdan bir adım uzaklaşmış resmin bütününe bakmaları ve aslında durumun ne kadar riskli olduğunu değerlendirmeleri zor olabilir. Ayrıca, İHS'ler durum kötüye gitmeye başladığında tehlikeyi önlemek için hangi aşamada harekete geçmeleri gerektiğini net olarak belirleyemeyebilir.

“Uzun süre riskli ortamda yaşayan İHS'ler ortamın daha tehlikeli bir hal almaya başladığını hissetmeyebilir. Bu durumu ısınan suyun içindeki kurbağaya benzetebilirsiniz. Kurbağa sıcak suya konursa hızla zıplayıp sudan çıkar. Ama bir ateşin üstündeki ilk suya konduğunda su yavaş yavaş ısınır ama kurbağa bunu fark etmediği için haşlanır! Karşımızdaki riskleri sürekli yeniden ve yeniden değerlendirmeliyiz.”

İHS, Amerika

Bu iki durumda da İHS'lere yardımcı olabilecek bir araç Risk Matrisi'dir. Güvenlik planınızı oluşturmadaki ikinci adım olarak bu aracı kullanabilirsiniz. Karşı karşıya olduğunuz riskleri enine boyuna düşünmenize yarayan bu araçla, gerçekleşme ihtimali zayıf olan veya çok zarar vermeyecek riskler üzerinde zaman harcamaktan kurtulabilirsiniz. İlk olarak bu bölümün başlarında tespit ettiğiniz bütün riskler için aşağıdaki iki soruyu sorun:

- 1) Bu riskin gerçekleşme **olasılığı** nedir?
- 2) Bu risk gerçekleşirse beni nasıl **etkiler**?

Olasılığı nasıl hesaplayacaksınız? Bu öznel bir değerlendirme ama yine de, cevabınızı geçmişteki baskıları ve savunuculara yapılanları dikkate alarak vereceksiniz. Aynı şekilde, sizi ne kadar etkileyeceğine dair değerlendirmeniz de öznel olsa da hem size hem kurumunuza vereceği zararı dikkate almalısınız. Bunu yaparken de bazı İHS'lerin – örneğin kadın ve LGBTI gibi – belli durumlarda saldırılara karşı daha savunmasız durumda oldukları için, daha fazla risk altında olduğunu unutmayın.

Peder Tomayo, Honduras

ALIŞTIRMA:

Risk Matrisim

Fig. 2.5: AŞağıdaki Risk Matrisine tespit ettiğiniz her riski olasılık ve etkisini dikkate alarak yerleştirin.

Sonraki sayfada bu Bölümün başında öyküsünü okuduğunuz Juan'ın kendi risklerini tabloya nasıl yerleŐtirđini gösteren bir örnek görebilirsiniz.

ETKI					
5 Çok yüksek					
4 Yüksek					
3 Orta					
2 Düşük					
1 Çok Düşük					
	1 Çok Düşük	2 Düşük	3 Orta	4 Yüksek	5 Çok yüksek
	OLASILIK				

ALIŞTIRMA

Eğer riskin gerçekleşme olasılığı düşükse ve etkisi de azsa, ya da olasılığı çok düşükse (etkisi yüksek olsa bile) – en açık gri renkli hücreler – bu riskleri kabul edilebilir olarak değerlendirebilir ve olağan güvenlik tedbirlerinizi kullanabilirsiniz.

Gerçekleşme olasılığı bulunan ama etkisi ortadan yükseğe kadar olan (tablodaki orta grilikteki hücreler) riskler için olasılığı düşürmek için Eylem Planları oluşturabilirsiniz.

Etkisi yüksekten çok yükseğe kadar olan risklerin (en koyu gri olan hücreler) her biri için Eylem Planının yanı sıra bir de Acil Durum Planı, yani bu korkunç olayın gerçekleşmesi halinde etkisini azaltmak için yapmanız gerekenleri hazırlamak isteyebilirsiniz.

Juan'ın Risk Matrisi

Fig. 2.6

ETKİ		OLASILIK				
	1 - Çok Düşük	2 - Düşük	3 - Orta	4 - Yüksek	5 - Çok yüksek	
5 - Çok yüksek				Cinayet		
4 - Yüksek				Saldırı		
3 - Orta						
2 - Düşük			Soygun			
1 - Çok Düşük		Ofise saldırı				

Ofise saldırı – Her ne kadar dernek hiç sevilmesede ofis polis karakoluna çok yakın olduğu için saldırı ihtimali oldukça düşük.

Soygun – bu bölgede oldukça yaygın. Herkes pahalı veya hassas malzeme, bilgi veya kişisel eşya taşıma konusunda tedbirli.

Saldırı ve cinayet – oldukça tanınmış bir meslektaşları öldürüldüğünden beri bu risklerin olasılığı ortadan yükseğe çıktı.

Güvenliğinizi artırmak için yapmanız gereken en önemli iş, riskleri, etkilerini ve gerçekleşme olasılıklarını doğru belirlemek. Ancak, bu değerlendirme eylemle desteklenmeli – riskin meydana gelme olasılığını azaltmak için tedbirler almalı (Eylem Planı) ve en kötü ihtimal gerçekleştiğinde yapılması gerekenlere dair bir plan oluşturulmalı (Acil Durum Planı). Eylem Planları ve Acil Durum Planları 5. Bölüm'de ele alınacak. Bunları tamamlamadan önce, Risk Denklemimin ikinci unsuruna, yani Tehditler başlığına bakacağız.

Majda Puaca (sağda) Queer Belgrad etkinliği sırasında saldırıya uğrayan lezbiyen grubundaydı. Saldıran çetenin liderlerine dava açtı.

BÖLÜM 3: TEHDİT ANALİZİ

“İHS'lerin tehditleri genellikle gözardı ettiklerini, onlarla yaptığımız konuşmalardan biliyoruz. Bazen, tehdidi önemsemenin, tehdit edenlere boyun eğmek olacağını veya inkarın en iyi strateji olduğunu düşünüyorlar. Ne var ki, öldürülen İHS'lerin birçoğunun cinayetten önceki günlerde tehditler aldıklarını, ancak bunlara karşı bir tedbir almadıklarını biliyoruz.”

Andrew Anderson, İcra Direktörü , Front Line

“Direktörümüz suikaste uğradıktan sonra tehditler almaya başladım. Kuruluşumuz tehditleri azaltacak farklı yöntemler belirlemesi için büyük bir ekip kurdu. Bir ekip Emniyet Müdürünü ve Güvenlik Bakanını nasıl etkileyebileceğimiz üzerine kafa yordu. Bir diğer ekip Elçiliklerden – özellikle de adalet ve güvenlik sistemlerine yardım yapan ülkelerin elçiliklerinden – yardım almaya odaklandı. Üçüncü ekipse evdeyken ve yolculuk ederken güvenliğimi nasıl artırabileceğimi değerlendirdi. Tehdit karşısında tam bir kurumsal bir tepki gösterildi.”

İHS, Asya

Bu Bölümde farklı tehdit türleri ve güvenlik vakaları tanımlanacak ve örnekler verilecek. Bir tehdidi analiz etmek için sorulması gereken beş soru anlatılacak. Ayrıca, üzerinde düşünmek üzere risk altındaki bir İHS'nin öyküsü de yer alacak. Sonrasında, aldığınız tehditleri bu beş soru yardımıyla değerlendirebilirsiniz. Güvenlik vakaları ve takip edilme ile ilgili iki farklı bölüm de yer alıyor. Bölüm, tehditleri azaltmak için bazı strateji örnekleriyle sona eriyor.

Filipinler'den bir İHS olan Dom-an bir rol oyununda aldığı ölüm tehdidine tepki veriyor.

Tehdit nedir?

Tehdidi zarar vermek, cezalandırmak veya can yakmak niyetinin ilanı veya işareti olarak tanımlamıştık.

Tehdit doğrudan size, kurumunuza veya ailenize yönelik olabilir.

İHS'lerin doğrudan aldığı tehditlere ilişkin bazı örnekler şöyle:

“Bayramı göremeyeceksin”

“Ofisinizi yerle bir edeceğiz”

“Bu konular üzerinde çalışmaya devam ederseniz seneye derneğinizin kaydı yenilenmez. (yasal olmayacak)”

“Kızını kaçırıp ırzına geçeceğiz”

Sembolik tehditler – sokak kapısına çivilenen ölü hayvanlar gibi

Tehdit ihtimali de tehdit sayılır – örneğin benzeri konularda çalışan diğer STKlar tehdit edildiğinde, size de sıra gelme ihtimalinin olması gibi.

Güvenlik vakalarını da değerlendireceğiz – yani, bir tehdide işaret eden veya tehditle sonuçlanabilecek olaylar.

Bu tür güvenlik vakalarına örnek olarak şunları sayabiliriz:

- sizi veya ofisinizi birinin izlediğini düşünebilirsiniz
- evinize, ofisinize veya arabanıza girilmiş
- kimliği belirsiz telefonlar alıyorsunuz

Neden tehdit edilirsiniz?

Tehdidin her zaman bir sebebi, bir amacı vardır: yaptığınız bir şeyi yapmanızı engellemek. İHS'ler genellikle, çalışmalarını güçlü aktörleri zora soktuğu zamanlarda tehditler alır. Tehdit, çalışmalarınızın etkili olduğunu gösterir – ve tehdidin amacı bu etkiyi yaratmanızı engellemektir. Buradaki zorluk, verimli olmaya mümkün olduğunca devam ederken tehdidi de olabildiğince uzak tutmaya çalışmak arasında bir denge tutturabilmektir.

Neden doğrudan saldırmak yerine tehdit ettiklerini düşünmek faydalı olabilir.

- Tehdit eden kişinin size saldıracak kapasitesi yoktur ve tehdidin yeterli olmasını umuyordur
- Fail size saldırmanın siyasi bedelinin farkında olabilir ve bu bedelden kaçınarak sizi durdurmaya çalışıyordu.

Ancak durum hızla değişebilir. Elinde yeterli kaynağı olmayan bir fail bu kaynağı elde edebilir veya siyasi ortam değişir ve failin size saldırmaması halinde ödemesi gereken bedel kabul edilebilir bir düzeye düşebilir. **O yüzden tüm tehditler ciddiye alınmalı ve riskten kaçınmak için gereken tüm adımlar atılmalıdır.**

Gelen tehditlere tepkiler

Tehdit edilmek oldukça korkutucu bir deneyim. Tehditler karşısındaki herkesin tepkisi farklı olabilir.

Tehdit edilmiş İHS'ler o anki duygularını ve tepkilerini şöyle tarif ediyorlar:

“Korkudan donakaldım! Tek yaptığım şey evde oturup aldığım tehdidi düşünmekti – kimseyle konuşmadım.” (tehdit karşısında paralize olmak)

“Evet, belki de gerçekten peşime düşeceklerdi! Onları durdurmak için hiçbir şey yapamam diye düşündüm. Hayatıma eskisi gibi devam ettim.” (tehdidi yok saymak)

“Daha çok içki içmeye başladım.” (kendini tehdidi karşı duyarsızlaştırmak)

“İş arkadaşlarımla oturup tehdidi karşı hem benim hem kurumun neler yapması gerektiğini konuştuk.” (tehditi analiz etmek)

“Tehdit mesajı aldığımda, ailemle konuşmak ve acil durumlarda kullanmak için hemen yeni bir telefon at telefon satın aldım.” İHS, Asya

Tehdit analizi, içinde bulunduğunuz durumla baş edebilmenize yardımcı olan olumlu bir tepkidir.

Tehdidi analiz etme

Tehdidi analiz etmekteki amacımız tehdiye ilişkin olabildiğince çok bilgi elde etmek ve söz konusu tehdidin eyleme dönüşme olasılığını -elimizden geldiğince- hesaplamak.

Bunun en iyi yolu, analizi güvendiğiniz iş arkadaşlarınızla birlikte yapmaktır. Arkadaşlarınızın söz konusu tehdidi sizden daha objektif ve farklı bir bakış açısından değerlendirmeleri ve böylece size katkıda bulunmaları mümkündür. (Ne var ki, sonuçta etkilenen kişi sizsiniz ve emin veya rahat hissetmediğiniz bir şekilde hareket etmeye zorlanmamanız gerekir.)

“Araştırmam bitince tartışma yaratacak bir rapor yazdım. Adımı gururla yazar olarak rapora ekledim ama sonradan böyle yaparak kendimi riske attığımı fark ettim.”

İHS, Doğu Avrupa

“Röportaj için TV'ye davet edildim.

Gazeteciye bana hangi sorular yönelteceğini önceden sormadım.

Programda benim röportaj Bakanından hemen sonraydı ve ben Bakan hakkında oldukça olumsuz yorumlar yapmışım. Bu olaydan sonra evimin önünde haftalarca şüpheli bir araç park etti.”

İHS, Doğu Avrupa

“İki askerın tecavüz ettiği bir kadına yardım ediyordum. Askerler tutuklandı.

Tehdit mesajları almaya başladım.

Ailemin canlı canlı yakılacağını ve soyumu kurutacaklarını söylüyorlardı.

Yapılan incelemede kısa mesajların kocalarını ve ekonomik kaynaklarını kaybetmekten korkan, tutuklu

askerlerin eşlerinden geldiği ortaya çıktı. Tehditlerini hayata geçirecek

güçleri olmadığını anladım.”

İHS, Afrika

Bir tehdidi analiz etmek için sorulacak beş soru:

Not – Tüm soruların yanıtlarını bilemeyebilirsiniz

1. Tehditle ilgili net olarak neler biliyoruz?

- Kim, neyi, ne zaman ve nasıl söyledi?
- Eğer telefonla tehdit edildiyse arkasında sesler var mıydı?
- Hangi dilde ve tonda konuştu?
- Yaptığınız (yeni) bir etkinlik/çalışmadan sonra mı geldi?

2. Bir süredir belli bir tehdit örüntüsü var mıydı?

Tehdit örüntüsüne örnek olarak:

- Bir dizi tehditkar telefon veya mesajlar alıyorsunuz
- İki gün boyunca biri sizi takip ettikten sonra dün de oğlunuz takip edilmiş
- Başka bir İHS yetkililerce ifadeye çağrılıp gözaltına alındı. Şimdi de sizi ifadeye çağırıyorlar

Tehditler arasında belli benzerlikler olabilir:

- Gelen tehditlerin türü
- Tehdidin hangi yolla yapıldığı (yüz yüze, telefonla, vs)
- Tehditlerin zamanlaması (haftanın günü ve saat)
- Tehdit eden(ler) (eğer biliniyorsa)
- Tehditlerin yapıldığı yer
- Tehditlerden önceki etkinlikler – örneğin kurumunuzun bir basın açıklaması yapması gibi

Not: Aynı tarz tehditlerin şiddetinin artması, durumun daha tehlikeli hal aldığına işaret eder.

Honduraslı bir çevre aktivisti olan Rene Gradis iki suikast girişiminden sağ kurtuldu

3. Tehdidin amacı ne?

Tehdit failin size ne yapmak istediğini net olarak söylüyor mu? Eğer net değilse, bazen tehdidin amacı, tehdidin zamanlamasından tahmin edilebilir – planladığınız veya yakınlarda yaptığınız bir etkinlik/açıklama ver mi?

4. Kimin tehdit ettiğini biliyor musunuz?

- Bu genellikle bilinmez. Hemen bir sonuca varmayın.
- Mümkün olduğunca spesifik olun. Örneğin eğer fail bir polis memuruysa, hangi karakoldan? Rütbesi ne? *"Devlet Başkanımız 'tüm İHS'ler teröristtir' dedi. Bu da bize saldırmak isteyenlerin sayısında ve çeşitliliğinde artışa yol açtı. En yukarıdan gelen bu tehdide tepki göstermemiz gerekti."*
- İmzalı bir tehdit geldiyse fail gerçekten o kişi/kurum mu? *İHS, Amerika*
- Kimin tehdit ettiğini biliyorsanız, failin tehdidi hayata geçirecek kaynaklara sahip olup olmadığını değerlendirin. Eğer varsa, failin tehdidi bir adım ileri götürüp saldırma olasılığı yükselir.

5. Son olarak, yukarıdaki soruları analiz ettikten sonra, tehdidin eyleme dönüşeceğini düşünüyor musunuz?

- Bu değerlendirmeyi yapmak zordur ve hiçbir zaman %100 emin olamazsınız.
- Yanıtınızı, ülkenizdeki İHS'lere yönelik saldırıların tarihçesi, failerin kapasiteleri ve failerin cezasız kalıp kalmadığı gibi bilgileri içeren size özel bağlamı dikkate alarak vermelisiniz.
- Emin olmadığınız zaman sizin için en güvenli gibi görünen seçeneği seçin.

Tehdidi polise bildirmeli misiniz? Aşağıda bu soruya farklı İHS'lerin verdiği farklı yanıtları bulabilirsiniz:

"Evet, tehdit bir suçtur ve polis de yasaları uygulamak ve korumakla yükümlüdür."

İHS, Avrupa

"Hayır, polise tehdit edildiğini bildiren son İHS ailesine tabutta geri gönderildi."

İHS, Orta Doğu

"Ülkemizde yasaların uygulanmasını sağlamak için uğraşyoruz – eğer yerel polis bir şey yapmazsa, olayı bir üst kademeye taşırız."

İHS, Afrika

"Evet, eğer bir suçu bildirmek için gereken adımları attıysan ve polis de bir şey yapmadıysa, uluslararası mekanizmalara başvurmak istediğinde bunu delil olarak kullanabilirsin."

İHS, Amerika

Elbette siz kendi koşullarınızı dikkate almalısınız.

"Bize saldırırlar polis bile olsa, üst düzey polislerle ilişki geliştirmenin bizim için gerekli olduğunu fark ettik. Emniyet Müdürüyle toplantılar yaparak İHS'lere saldırımlarının haber olması halinde bunun siyasi bedelinin ne olacağını anlamasını sağladık. Daha sonra üyelerimizden biri iki polis tarafından kaçırılıp arabanın bagajına konmuş. Polis üstünü doğru dürüst aramadığı için cep telefonu yanındaymış. Bizi aramayı ve kendini kaçıran polislerden birinin adını vermeyi başardı. Derhal emniyet müdürünü arayıp bu bilgiyi ilettik. O da polisleri arayınca arkadaşımızı serbest bıraktılar. Eğer bu ilişkiyi kurmamış olsaydık arkadaşımız sonsuza kadar kayıp edilecekti."

İHS, Afrika

Alıştırma – vaka çalışması

Aşağıdaki vaka çalışmasını inceleyin, 5 soruyu cevaplamaya çalışın. Daha sonra cevaplarınızı İHS'lerin verdiği cevaplarla karşılaştırın.

Vaka çalışması

Bir kadın İHS, derneği tarafından kırsalda yerleşik bir topluluğa yardımcı olmak üzere bölgeye gönderilir. Topluluk binlerce kişinin yerinden edilmesine ve eşsiz bir ekosistemin yok olmasına yol açacak bir barajın yapılmasını protesto edecektir. Topluluk inşaatı karşı neredeyse tamamen birleşmiş olsa da, kısa vadede inşaatı iş olanağı yaratacağı için barajı savunan küçük bir grup vardır.

Bir gün, polis kadının eşini durdurup 'karına daha sıkı göz kulak ol' der.

Bir hafta sonra, evlerinin kapısına bir mesaj asılmıştır: 'Başımıza bela olmaktan vazgeç, yoksa...'

Üç gün sonra, öğle saatlerinde yapılan gösterinin ardından, kadın İHS evine döndüğünde eve girildiğini, çocuklarının köpeğinin öldürüldüğünü ve 'sıra sana geliyor!' yazılı bir not görür.

Beş sorunun yanıtlarını düşünün ve kadın İHS'yi öldürme tehdidinin ciddiye alınıp alınmaması gerektiğini değerlendirin.

1. Tehditte ilgili net olarak neler biliyoruz?

.....

2. Belirli bir süre içinde belli bir tehdit örüntüsü var mıydı?

.....

3. Tehdidin amacı ne?

.....

4. Kimin tehdit ettiğini biliyor musunuz?

.....

5. Son olarak, yukarıdaki soruları analiz ettikten sonra, tehdidin eyleme dönüşeceğini düşünüyor musunuz?

.....

Sizce bu kadın İHS ne yapmalı? Önce zayıf yönlerini ve kapasitelerini değerlendirin, ardından seçeneklerini.

.....

.....

Aşağıda bu vakayla ilgili İHS'lerden gelen yorumları görebilirsiniz:

- Bağlam çok önemli ve olgular bu bağlam çerçevesinde değerlendirilmeli.
- Bir tehdit örüntüsü mevcut. Polis memurunun kocasını uyarması bu örüntünün bir parçası olmayabilir – bu, polisin ataerkil bir bakış açısıyla kişisel bir yorum mu yaptığı, yoksa ilk tehdidi mi gerçekleştirdiği net olmayan bir “güvenlik vakası”.
- Amacın, kadın İHS'nin, grubun eylem yapmasına yardımcı olmasını engellemek olduğu anlaşılıyor. En ağır tehdit protesto gösterisi sırasında veya sonrasında geldiğine göre, faillerin, kadın İHS'nin çalışmalarının kendi çıkarlarını engellemesinden endişelendiklerini gösteriyor.
- Gerçek failer belli değil ama baraj projesinde devletin de rolü olmalı (bu yüzden de polis gibi devlet birimleri de işe karışmış olabilir). Büyük ihtimalle yabancı hükümetler veya şirketler de – insan haklarına duyarlı olabilir veya olmayabilir – proje ortakları. Çok büyük bir para söz konusu, o yüzden meydan okunan çıkar sahipleri güçlü ve nüfuzlu. Öte yandan, topluluktaki barajı destekleyen küçük grup da fail olabilir. Bunlar baraj projesinin ortaklarıyla işbirliği içinde hareket ediyor olabilir de olmayabilir de.
- Bu tehdidin eyleme dönüşebileceğine dair en güçlü üç gösterge şunlar:
 - Failler muhtemelen tehdidi eyleme dönüştürebilecek kapasiteye sahip olan güçlü aktörler
 - Tehdit örüntüsünün şiddetinde artış görülüyor (eve girmek ve köpeği öldürmek şiddet uygulama kapasitesi olduğunu ve yakalanmaktan korkulmadığını gösteriyor)
 - Failler gündüz vakti kadın İHS'nin evine girecek kadar kendilerini güvende hissettiklerine göre bir cezasızlık ortamı söz konusu

Sizce bu tehdit eyleme dönüşebilir mi? Muhtemelen evet. Bu, yukarıdaki sebeplerden dolayı tehlikeli bir durum.

- Kadın İHS'nin zayıf yönleri (zaafları):
 - Topluluğu yeni tanıdığı için söz sahibi olabilecek kanallara erişimi olmayabilir veya normal erişim yollarını bilmeyebilir.
 - Ailesi yanında – onlar da riskte olabilir
- Kadın İHS'nin kapasiteleri:
 - Topluluk
 - Örgütü (öte yandan, İHS'yi tehlikeli bir bölgeye bir güvenlik planı veya yeterli kaynakları olmadan gönderdilerse, bu bir zayıf yön olarak da düşünülebilir)

Olancho bölgesindeki çevre koruma grubu La Unión. Gençler yasadışı tomrukçuluk faaliyetlerini belgelemeye başlayınca ölüm tehditleri de başladı. Bunun üzerine diğer topluluk üyeleri onları korumak için harekete geçti.

Bu kadın İHS ne yapmalı?

Bu sorunun 'doğru' bir yanıtı yok. Bunun sebebi kısmen bağlama bağlı, kısmen de her zaman cevabı bilinmeyen sorular olacağından. Yine de, aşağıda bazı seçenekleri göreceksiniz – bunların bazıları alternatif, bazıları ise aynı anda uygulanabilir planlar:

- İHS ve ailesi ne yapmak istediklerini tartışabilir
- Hemen kurumunu arayıp tavsiye ve gereken desteği – insan ve/veya ekipman- isteyebilir ve hızla orayı terk etmesi gerekiyorsa bir çıkış stratejisi planlayabilirler
- Toplulukla şahsen İHS'yi, ailesini ve evini nasıl koruyabileceklerini tartışabilirler – örneğin, birinin sürekli İHS'ye eşlik etmesi gibi
- Topluluğun tehdidin faileri hakkında nasıl bilgi toplayabileceğini tartışabilirler
- Bu stresli dönemde İHS'nin ne tür bir psikolojik desteğe ihtiyacı olabileceğini düşünebilirler

Bu tartışmalara bağlı olarak bu İHS aşağıdaki seçenekleri değerlendirebilir:

- Ailesiyle beraber derhal bölgeden ayrılabilir
- Ailesini gönderip kendisi kalmaya devam edebilir
- Evini daha emniyetli bir hale getirerek (bir koruma tutmak gibi?) fiziksel güvenliğini artırabilir
- Dışarı yalnız çıkmamalı ve ailesini yalnız bırakmamalı. Ayrıca dernekten birisi her hareketinden ve programından sürekli haberdar olmalı
- Bölgedeki seyahat planlarını iyi düşünmeli – en savunmasız olduğu zamanlar bu dönemler olabilir
- Tehditleri polise bildirebilir (her ne kadar polislerin de işin içinde olma ihtimali varsa da, korumakla ve tehdidi kaydetmekle yükümlü olduklarını göstermiş olur)
- Polis veya devlet koruması talep edebilir (faillerin bunlar olmadığı kanaatine varılmışsa)
- Bir basın toplantısı düzenleyerek tehditleri kamuyla paylaşabilir
- Diğer yerel ve bölgesel insan hakları kuruluşlarıyla bağlantı kurabilir / ağ oluşturabilir
- Vakayı duyurabilecek uluslararası kuruluşlarla iletişim kurabilir (özellikle insan haklarını desteklediği bilinen yabancı hükümetlerin baraj projesiyle bağlantısı varsa)
- Kullanılan baraj karşıtı protesto taktiklerinin ve mesajların en etkili veya en doğru yöntem olup olmadığını değerlendirebilir. Bağlama bağlı olarak, baraj inşaatının ortaklarından, topluluğun endişelerini anlatıp tartışabilecekleri bir toplantı talep etmenin faydalı olup olmayacağı düşünülebilir.

Kendi tehdit analizim

Hiç tehdit aldınız mı? Cevabınız evetse, 5 adımda tehdit analizi yapmak için zaman ayırın.

1. Tehditle ilgili net olarak neler biliyoruz?

.....
.....

2. Belirli bir süre içinde belli bir tehdit örüntüsü var mıydı?

.....
.....

3. Tehdidin amacı ne?

.....
.....

4. Kimin tehdit ettiğini biliyor musunuz?

.....
.....

5. Son olarak, yukarıdaki soruları analiz ettikten sonra, tehdidin eyleme dönüşeceğini düşünüyor musunuz?

.....
.....
.....

Zayıf yönlerinizi ve kapasitelerinizi dikkate aldığınızda, ne gibi adımlar atacaksınız?

.....
.....
.....

Güvenlik vakaları

Güvenlik vakalarını tehdide işaret eden veya tehditle sonuçlanabilecek olaylar olarak tanımlamıştık. Bununla ilgili bazı örnekleri de bu bölümün başında vermiştik. Şimdi iki örnek daha veriyoruz:

- E-postanızın izlendiğinden şüpheleniyorsunuz
- Tanımadığınız kişiler komşularınıza veya iş arkadaşlarınıza sizinle ilgili sorular soruyor

Güvenlik vakaları, size yönelik tehditlerin ne zaman artabileceğine dair son derece önemli göstergelerdir ve asla göz ardı edilmemelidir.

Güvenlik vakaları karşısında ne yapmalı

1. Hemen güvenlik vakasıyla ilgili olguları ve oluştuğu ortamı yazın
2. Güvenlik vakasını iş arkadaşlarınızla tartışın
3. Güvenlik vakasını analiz edin ve ne gibi tedbirler alacağınıza karar verin

Çok sayıda güvenlik vakası karşısında ne yapmalı

Bazı ülkelerde İHS'ler bir dizi tehdidin yanı sıra güvenlik vakalarına da maruz kalıyorlar. Aynı ilkeler böyle bir durum için de geçerlidir. Bütün güvenlik vakalarında, olayla ilgili bilinen tüm olgular yazılmalıdır – kullanılan belli kelimeler, görevlinin tarifi, plaka numarası, vs. Eğer böyle bir durumdaysanız bir güvenlik vakaları kayıt defteri tutup her tehdidi veya güvenlik vakasını buraya kaydetmek faydalı olabilir. Böylece bu tür vakalarda bir artış olduğunda, durumu kolaylıkla tespit edebilirsiniz.

Eğer bir kuruluşta çalışıyorsanız, tüm personelin her türlü güvenlik vakasını bu vaka defterine kaydetmesi gerektiğini net olarak belirtin. Böylece, örneğin eğer ekipten birisi eve giderken takip edildiğini düşünüyorsa, diğerinin laptopu çalınmışsa ve üçüncü kişi de eve şüpheli kişilerin geldiğini öğrenmişse, tüm bunlar bildirilip kayıt altına alınmış olur. Bunlardan yalnızca bir tanesi yaşandıysa, belki de kişinin, insan hakları çalışmaları yüzünden evhamlandığı düşünülebilir. Ama bunların tamamı kısa bir süre içinde yaşanıyorsa bu, kuruluşa yönelik olumsuz ilginin arttığını ortaya koyan bir işarettir ve daha sıkı güvenlik planları devreye sokulmalıdır.

“Ofisimizin önünde taksilerin park etmeye başladığını fark ettik. Çalışanlar her zaman kullandıkları taksi durağı yerine bu taksilere binmeye başladılar. Şoförler yolcularla sohbet etmeye, o gün neler yaptıklarını sormaya başladı.”

Derneğimiz düzenli olarak diğer derneklerle buluşur, çalışmalarımızı ve güvenlik konularını tartışırız. Bir sonraki toplantımızda, bu güvenlik vakasından söz ettik. O zaman, toplantıdaki diğer dernek temsilcileri kendi binaları önünde de taksilerin park etmeye başladığını fark ettiler.

Yetkililerin ya taksi şoförlerini bizimle ilgili bilgi toplamak için kullandıkları ya da şoförlerin kılık değiştirmiş güvenlik elemanları olduğu sonucuna vardık.

Bunun üzerine, kuruluşlarımız en emniyetli tepkinin durumun farkına varmamış gibi yapmak olduğuna karar verdi ama ekibimizi takside işle ilgili hiçbir şey konuşmamaları, zararsız konularda sohbet etmeleri konusunda uyardık.” İHS, Amerika

Takip (izleme)

Güvenlik vakalarının bir örüntüye dönüşmesi, yetkililer veya başkaları tarafından izlendiğiniz anlamına gelebilir (son derece profesyonel bir izleme ekibini muhtemelen fark etmeyebilecek olsanız da).

Faillerin sizi izlemesinin üç sebebi olabilir:

- Bilgi toplama (faaliyetleriniz sebebiyle veya çalışmalarını faileri tehdit eden bir kişi veya grupla bağlantılı olduğunuz için)
- Gözdağı verme
- Gözaltına alma, kaçırma veya saldırmaya hazırlık

Failin bilgi toplarken bulduğunu sandığı şeye veya değişen siyasi ortama göre izleme sebebi de değişebilir.

Eğer izleniyorsanız sizin ve iş arkadaşlarınızın deneyimlerinize ve geçmişte yaşanan benzer olaylara dayanarak, en olası sebebi iyi tespit etmek gerekiyor. Tedbir almakla paranoyak olmak arasında bir denge tutturmanız önemli.

Takip edilmeniz de edilmeseniz de, risk altındaki bir İHS olarak durum farkındalığı becerileri geliştirmeniz yararlıdır. En azından şunlara dikkat edebilirsiniz:

- İlgüdülerinizi dinleyin – eğer bir sorun olduğunu düşünüyorsanız, farkında olmadan bir şeyler dikkatini çekmiş olabilir – o ortamdan kurtulmak için harekete geçin
- Evinizin veya ofisinizin dışında izlenebileceğiniz ihtimaline karşı özellikle duyarlı olun – izleyenlerin, sizi bulabileceklerinden emin oldukları bir veya iki ‘başlangıç noktası’ mutlaka vardır.
 - Sıradışı bir şey olup olmadığına dikkat edin – değişik tipler, olağan dışı hareketler, beklenmedik hediyeler (bunları reddetmek en doğrusudur- dinleme cihazı konmuş olabilir)
 - Gördüğünüz kişilere dikkat edin ve tanıdığınız birisine benzeterek belleğinize yazın – aynı kişi farklı ortamlarda karşınıza çıkarsa tanımak için faydalı bir yöntemdir
 - Gördüğünüz araçlara dikkat edin ve temel özelliklerini – markası, rengi, plakası gibi hatırlayın.

İzlenmeyle ilgili aşağıdaki tavsiyeleri dikkate alın:

- **Başınıza gelmeden önce** buna nasıl tepki vereceğinize dair bir plan yapın – önceden ailenizle veya iş arkadaşlarınızla bazı “kod” kelimeler veya terimler ya da şifreli mesajlar için parolalar tespit edin, adınıza kayıtlı olmayan bir acil telefon hattınız olsun ve acil durumlarda kullanmak üzere sizinle bağlantısı olmayan bir araç ayarlayın

“İHS’lerin her türlü iletişimi rutin olarak izleniyor”, insan hakları avukatı Martin Oloo, Kenya

- Neden izleniyor olabileceğinizi değerlendirin – bilgi toplamak için mi? Gözdağı vermek amacıyla mı? Gözaltına alma hazırlığı mı? (Tehlikede olduğunuza inanıyorsanız bu durumdan kurtulmak ve güvenli bir yere ulaşmak için gerekeni yapın)
- Eğer emin değilseniz, izlendiğinizi varsayın (kendiniz, telefonlarınız, aracınız)
- Başkalarını riske atmaktan kaçının
- Doğal davranın – izlenip izlenmediğinizi görmek için sabahları çöp çıkarma bahanesiyle dışarıyı kontrol edebilirsiniz veya evde, siz gittikten sonra ne olduğunu gizlice izleyecek birisi kalabilir
- Tüm rutininizi değiştirin: işe gidiş saatlerinizi (ve hatta günleri) değiştirin, mümkünse farklı yollar kullanın, öngörülebilir alışkanlıklar edinmeyin (örneğin spor salonuna, bara veya alışverişe hep aynı gün ve saatte gitmek gibi)

Yaptığımız ne kadar riskli olduğunu fark etmeden önce bizi takip edenlere sürekli meydan okuyorduk. Gidip arabanın plakasını ve yüzlerini cep telefonumla kaydediyordum. Şimdiyse onları görmemiş gibi yapıyorum.

IHS, Afrika

Aşağıdakilerin yapılması genellikle önerilmez:

- Sizi takip ettiğini düşündüğünüz kişiye meydan okumak (bunu yaparsanız, ileride takibi daha gizli yapmaya devam ederler ama siz bunun farkına varamazsınız)
- İzlenmeye karşı eski usul yöntemlere başvurmak – vitrin camlarına bakmak (çünkü beden diliniz esas amacınızın ne olduğunu ele verebilir) veya bir

Yemen'deki Prangasız Kadın Gazeteciler ofislerine alarm sistemi kurmak için Front Line'dan hibe aldılar

arabanın takibinden hızlanarak uzaklaşmak (çünkü sizi kaç aracın izlediğini bilemezsiniz).

Daha fazla bilgi için: Ek 14 – İzleme Teknolojileri ve Metodolojisi başlıklı bölüme bakabilirsiniz.

Not: Güvenlik planınızı oluşturmaya başladığınız tüm sayfaların bu Çalışma Kitabından ayrılıp birlikte güvenli bir yerde tutulabileceğini unutmayın.

Khalid El Jamai çok tanınmış biri olduğu için Fas'ta Kral'a işkence konusunda bir açık mektup yazıp da ağır bedel ödemeyen az sayıdaki gazeteciden biri

“Sembolik eylemler sizin ve kuruluşunuzun tehditlere ve saldırılara karşı tepkinizi dışa vurmaya yardımcı olur. Ofisimizin altı üstüne getirildikten sonra ofisi temizledik ve sembolik bir etkinlik yaptık – ofisimizi yeniden insan hakları mücadelemizin “ocağı” yapmak için elimizde çiçeklerle, yüreğimizde umutla topladık.”

IHS, Amerika

Tehdidi Azaltma

Daha önce de söz edildiği üzere, tehditleri azaltmak Risk Denkleminin kullanması en zor olan bileşeni. Zayıf yönlerinizi azaltmak ve kapasitelerinizi artırmak sizin kontrolünüzde olduğu için daha kolay. (bkz Ek4: IHS’lerce dile getirilen kapasiteler)

Yine de tehditleri azaltabileceğiniz bazı yollar var. Aynı anda birden fazla strateji kullanabilirsiniz. Sizin için en doğrusunun hangisi olduğuna ancak siz karar verebilirsiniz:

- Tehditle yüzleşin:
 - Faillerle diyalog kurun (ne yaptığınızı tam olarak anlamıyor olabilirler veya çalışmalarınızın yasal olduğunun farkında değildirler)
 - Faillere sizi doğrudan ya da başkaları aracılığıyla tehdit etmenin veya size saldırmanın siyasi bedelinin çok ağır olacağını anlatmanın yolunu bulun (örneğin yurt içi ve yurt dışında güçlü müttefikleriniz olduğunu gösterin)
 - Aldığınız tehditleri kamuya duyurun

Not: Bu stratejiyi ancak güvenli olduğunu düşünüyorsanız uygulayın. Durumu daha da şiddetlendireceğini düşünürseniz yapmayın.

- Tehdidi paylaşın
 - Tartışma yaratacak rapor veya bilgileri yalnızca kendi kuruluşunuz yerine bir koalisyon halinde yayımlayın
 - Hassas raporlara kişilerin isimlerini vs yazmayın – sadece kuruluşun ismini verin
- Tehditten kaçının
 - Olumsuz ilgi/tepki çeken çalışmalarınızı geçici olarak durdurun (veya durduruyormuş gibi yapın)
 - Geçici olarak daha güvenli bir yere gidin
 - Korunma tedbirlerinizi diğer yollarla da güçlendirin, örneğin:
 - Yanınızda sürekli birileri olsun
 - Yolunuzu ve rutinlerinizi değiştirin
 - İlk adımı sizin atmadığınız her türlü yeni tanışmaya temkinli yaklaşın
 - Güvenlik kişinize detaylı programınızı verin ki sizi gün içinde düzenli olarak kontrol edebilsin.
 - Güvenlik kişinizi bilgilendirmeden programınızı değiştirmeyin

"Muhafazakar dini gruplardan tehdit almaya başladıktan sonra en büyük Müslüman cemaatlerden birinin liderine ulaştık. Açık bir toplantıda konuşmayı kabul etti ve toplantıda çalışmalarımızı desteklediğini söyledi. Bu, tehditleri azalttı."
İHS, Asya

"Biz kayıt cihazlarını çok kullanırız. Verdiğimiz her röportajı kaydederiz ki söylemediğimiz bir şey yüzünden suçlanmayalım. Ofisimiz arandığında bir şey yerleştirilmesin diye tüm olayı kayıt altına aldık. Telefona da bir kayıt cihazı takılı, böylece gelen tehditleri kaydedebiliyoruz. Bu kendimizi korumamıza yardım ediyor."
İHS, Doğu Avrupa

Son olarak, ne gelecekte neler olacağını, ne de başkalarının aklından geçenleri tam olarak bilebilirsiniz. O yüzden sizin için en güvenli görünen yaklaşımı benimsemek en iyisidir.

"Tehditler alıyor ve bu yüzden kendimi çok savunmasız hissediyordum. O yıl Avrupa Konseyi beni tüm Konsey toplantılarına davet etti. Çok tanınmış biri haline geldim ve bu sayede dokunulmaz oldum!"
İHS, Doğu Avrupa

AB Yüksek Komiseri Catherine Ashton 2010 Front Line Ödülü sahibi Dr. Soraya Sobhrang'ı tebrik ediyor

BÖLÜM 4: ESENLİK (WELL-BEING) VE STRES

Bu bölümde stresin ne olduğuna bakacağız. Ardından, stres ve İHS'lerin güvenliği arasındaki ilişkiyi değerlendireceğiz ve stresle baş edebilmek için kendi planınızı oluşturma alanı sağlayarak bitireceğiz.

Stres nedir?

Stres tamamen doğal bir tepkidir – bedeninizin çevrenizdeki zorlayıcı unsurlara verdiği tepkidir. Stresliyenken bedenimiz bazı fiziksel değişiklikler yaşayabilir: kalbimiz daha hızlı atar, kan basıncımız (tansiyonumuz) yükselir, ağızımız kurur ve terlemeye başlarız – artık bedenen donakalmaya, savaşmaya veya kaçmaya hazırızdır (freeze, fight or flight). Normalde bu durum çok uzun sürmez ve vücudumuz kısa sürede normal haline döner.

Belli düzeyde stresli olmak olumludur. Motivasyonumuzu veya verimliliğimizi artırabilir. Ama yoğun ve uzun süreli stres sorunlara yol açabilir. Uzun süre stres yaşayan İHS'ler için stresle baş etmek zor olabilir.

Strese karşı tek bir çözüm yoktur çünkü:

- Stres kişiye özeldir – birini strese sokan şey, benzer bir durumda başkasını aynı şekilde etkileyebilir.
- Stres belirli bir zamana özeldir – bir kişiyi belli bir zamanda strese sokan şey, başka bir zaman stres yaratmayabilir; bunun sebebi daha önce tecrübe edildiği için etkisinin azalması veya stres birikmesi olabilir.
- Stres ortama özeldir – benzer şeyleri farklı ortamlarda yaşamak, örneğin etrafınızda size destek olacak kişilerin olduğu bir durumda stres deneyimiz tamamen farklı olabilir.

Stres belirtilerinden bazıları:

Fig: 4.1

Bedensel	Duygusal	Davranışsal
Baş ağrıları	Kaygı	Öfke patlamaları
Kas gerilmesi	Öfke	Tedirginlik
Uygu düzeninin değişmesi	Depresyon	Daha az veya çok yemek
Yorgunluk	Paranoya	Daha fazla içki içmek
Cinsel güdülerde değişiklik	Kıskançlık	Sigarayı artırmak
Sindirim sorunları	Huzursuzluk	Sosyal geri çekilme
Sensemeleme	Ruh durumunda ani değişiklikler	

Stres, İHS'ler ve güvenlik

Bir İnsan Hakları Savunucusunun (İHS) hayatı, doğası gereği stresli olabilir.

Bu stresin sebebi şahsen yaşadığınız insan hakları ihlalleri, aldığınız tehditler, işiniz yüzünden karşılaştığınız riskler, ağır ihlallere tanık olmak, travmatize olmuş kişilere yardım etmek, bitmek bilmeyen işlerle boğuşmak ve işle ilişkisel/ailevi sorumlulukları dengelemenin zorluğu olabilir.

Birçok İHS stres yönetiminin güvenliklerini etkilediğini söylüyor. Yoğun stres dönemlerinden geçmiş olanlar, bu durumun güvenliklerini nasıl etkilediğini şöyle tarif ettiler:

- tehlikelere dikkat etmemek
- karar vermekte zorlanmak

- fiziksel bitkinlik
- destek kaynaklarını öfkeli veya dengesiz davranışlarla uzaklaştırmak
- daha fazla alkol tüketmek
- tükenmişlik duygusu

Esenlik² (İyi Olma Hali) için Araçlar

Her gün bu dört temel alanda kendinize iyi baktığınız takdirde stresten daha az etkileneceksiniz:

Beslenme – oturarak ve bol meyve ve sebze içeren dengeli yemekler yeyin. Hazır yemeklerden (fast food) kaçınin. Duygusal iniş çıkışlara sebep olmanın yanı sıra başka sağlık sorunlarına da yol açabilecek kahve, alkol ve şekerli yiyecek ve içecekler gibi uyarıcıları azaltın,

Egzersiz – stres vücudunuzun bizi kaçmaya veya savaşmaya hazırlamak için kimyasallar üretmesini sağlar. İnsanlık tarihinde, hayatta kalmak için yaban hayvanlarını avladığımız zamanlarda savaşmak veya kaçmak en doğru stratejiler olabilir ama çoğumuz için devir değişti! Egzersiz bu stres kimyasallarını azaltmanın sağlıklı bir yoludur. Her gün 30 dakika egzersiz, örneğin yürüyüş yapmayı hedefleyin. Haftada üç veya dört gün kalp atışınızı hızlandıracak egzersizler yapın; örneğin futbol, dans, koşu gibi... Son zamanlarda çok aktif değilseniz ritminizi yavaş yavaş yükseltin ve başlamadan önce bir sağlık uzmanına danışın. Egzersizin sağlığınıza birçok faydası olduğu gibi, genellikle esenliğinizi hemen olumlu yönde etkiler.

Rahatlama – her gün bedeninizi ve aklınızı rahatlatmak için zaman ayırın. Bu yoga olabilir, dua veya meditasyon ya da sadece birkaç kez derin derin nefes almak olabilir. Haftalık programınıza rahatlama egzersizleri dahil edin.

Uyku – (herkes için aynı olmasa da hepimizin günde 6 ila 8 saat uyku ihtiyacı vardır) – ancak, beslenme, egzersiz ve rahatlama konularında kendinize dikkat ederseniz uyku genellikle bir sorun olmaktan çıkar.

İHS'lerin çalıştığı kuruluşlar, çalışanlarının stres düzeylerini nasıl azaltabileceklerini düşünmelidir. Örneğin:

- risklerle ilgili rahatça ve açıklıkla konuşabileceklerini bunun desteklendiğini net olarak belirtin
- insanları ara vermeleri/tatil yapmaları için teşvik etmek ve ara vermeden yoğun olarak çalışmanın adanmışlığın işareti gibi görüldüğü bir kültürün oluşmasını önlemek (uzun saatler boyunca çalışan yorgun kişiler genellikle işin kalitesinin düşmesine sebep olurlar)
- ekip ruhunu teşvik eden ve güçlendiren pratik ve/veya sembolik faaliyetler düzenlemek

İHS'lerden stresle baş etme önerileri

Doğal olarak, herkes rahatladığı ve kendilerini kaptırdıkları faaliyetlerden hoşlanır. Aşağıda, stres azaltıcı faaliyetler Afrika, Asya, Amerika kıtası, Avrupa ve Orta Doğu'daki İHS'ler tarafından önerilen stres azaltma pratiklerinin bir listesini bulabilirsiniz.

- Yazmak (bazen kaleme geldiği gibi yazarım – yani, ne yazacağını düşünmeden

Bir atölye çalışmasının ardından dinlenme

"Bazen insan hakları ihlalleri vakaları hiç durmayacakmış gibi geliyor.

Kuruluşumuzda, bir başvuranımızın davasının başlarıyla sonuçlanması gibi küçük başarıları kutlamayı bir gelenek haline getirdik. Bu bizim pozitif olmamızı sağlıyor. Tek başımıza bir dağ yerinden oynatamayacağımızı biliyoruz; ama herkes bir parça taşı alırsa, dağı parçalayabiliriz."

İHS, Orta Doğu

"Front Line'in geliştirdiği bir stres yönetimi programı var ve her hafta, öğrendiğimiz teknikleri uyguladığımız bir seans yapıyoruz. Herkes için uygun bir şey mutlaka var. Ayrıca sosyal etkinlikler de yapıyoruz – futbol maçı, film gösterimi, parti ve başka kutlamalar gibi."

*Mary Lawlor, Eski İcra Direktörü,
Front Line*

2. Well-being teriminin karşılığı olarak Türkçe'de ruh sağlığı alanında "iyi oluş" veya "iyi olma hali" kullanılmakla birlikte, bu oluş halini bedensel ve fiziksel olarak iyi hissetme, sağlık, sıhhat, afiyette olmak gibi tanımlamak mümkün. Okumada akış kolaylığı sağlamak amacıyla kitapta "esenlik" olarak kullanıldı. (ç.n.)

- kalemi eline alıp yazmaya başlamak)
- Dua etmek için ibadethaneye gitmek
- Uzun yürüyüşler yapmak
- Meditasyon
- Futbol oynamak
- Bir terapistle veya kızkardeşimle konuşmak
- Kendimi çaresiz hissettiğim konularda yazı yazarım
- Çocuklarımla oynamak
- Kendi topluluğumla birlikte dans etmek
- Eşimle romantik zaman geçirmek
- Koşmak
- Masaj yaptırmak
- Bir bardak çay alıp sessizce oturmak
- Destek istemek için içinde bulunduğum ağlara yazarım
- İsteddiğim kadar uyumak
- Spor salonuna gitmek
- Müzik dinlemek
- Birkaç saatliğine telefonu kapatmak
- Kendime bir "kıyak" yapmak
- Uzun bir banyo yapmak

Kendi planınız için Alıştırma:

Şimdi stresle baş edebilmek için kendi planınızı oluşturun.

Stresinizi azaltmak için zaten neler yaptığınızı düşünün:

.....

.....

.....

.....

Bunu daha sık yapabilir misiniz?

Hep zaman ayırabilmeyi veya denemeyi istediğiniz başka hangi yöntemler var? Bir önceki bölümde yer alan, diğer İHS'lerin oluşturduğu listeyi inceleyin – bu yöntemlerden herhangi biri sizin için de uygun mu? Stresi azaltmak için yapacaklarınızın bir listesini hazırlayın ve stresi azaltmak için gündelik hayatınıza nasıl daha fazla faaliyet koyabileceğinizi planlayın.

Bernadette Ntumba, Doğu DKC – taşlar ve çiçeklerle KİHS'leri anmak üzere yapılan sembolik bir eylem

Esenliđimi geliştirme planım

Fig. 4.2

	Gelişme	Zamanlama
Beslenme		
Egzersiz		
Rahatlama		
Diğer		

Örnek - bir İHS'nin planı

Fig 4.3

	Gelişme	Zamanlama
Beslenme	Kahvaltayı masada yapmak	Her sabah
Egzersiz	Yürüyüş yapmak Arkadaşlarla futbol oynamak	Pazartesi, Çarşamba, Cuma Cumartesi
Rahatlama	Çocuklarımla (daha fazla) oynamak Tatile çıkmak	Günde en az bir saat Yılda üç kez
Diğer	Eve iş getirmekten vazgeçmek Eşim ve kardeşimle stresimin sebeplerini tartışmak Hafta içi gece yarısı olmadan yatağa girmek	

Stresi azaltmanıza yardımcı olacak birçok araç var. Elinizdeki en önemli araç ise kendi aklınız. Olumsuz stres altında olduğunuzu fark ettiğiniz zaman, bu konuda adım atmaya karar vermenin vakti gelmiş demektir.

Stresinizi azaltmak, emek gerektiren ama bunun karşılığında sizi daha mutlu, daha direngen ve ilişkilerinizde ve işinizde daha verimli ve güçlü kılmakla ödüllendirecek bir süreçtir. Az stresli bir İHS şüphesiz ki daha verimli bir İHS'dir.

Bu bölümde yer alan öneriler, gerektiğinde ve mümkün olduğunda başvurulması gereken terapi ve diğer profesyonel destek yöntemlerine alternatif olarak anlaşılmalıdır.

Dayanışma duruşu. Borok Halkı İnsan Hakları Derneği üyeleri, Tripura, Hindistan

BÖLÜM 5: GÜVENLİK PLANI OLUŞTURMAK

“Güvenlik planı hazırlamanın büyük bir iş olacağını düşünürdüm. Doğru, bu zorlu bir süreç olabilir ama planın bazı bölümlerini, öğrendikçe yapabilirsin. Karmaşık bir şey olması gerekmiyor.”

İHS, Orta Doğu

“Bir İnsan Hakları Savunucuları atölye çalışması için Güney Afrika'dan - savaşın sona erdiğini düşündüğümüz - Liberya'ya gittim. Bir gece yanibaşımızdaki köyden makineli tüfek ve top sesleri gelmeye başladı. Ne yapmamız gerektiğine dair bir planımız yoktu. Artık daha bilinçliyim...”

İHS, Afrika

“Güvenlik planı hazırlamak ve onu hayata geçirmek hayatımı kurtardı.”

HRD, Amerika

Bu bölümde güvenlikle ilgili üç farklı stratejiye bakacağız: kabul görme stratejisi, korunma stratejisi ve caydırma stratejisi. Daha sonra da hem kendiniz hem kuruluşunuz için nasıl güvenlik stratejisi oluşturacağınızı göreceğiz.

Giriş:

Bu, Çalışma Kitabının son aşaması. Artık daha önce kullandığınız araçlardan öğrendiklerinizi birleştirebilirsiniz. Bu araçları hatırlayalım: Bağlam Analizi, Risk Denklemi, Risk Matrisi, tehdit analizi için sorular ve stresle baş etme planlarınız.

Üç güvenlik stratejisi

İlk olarak **üç farklı güvenlik yaklaşımını inceleyeceğiz**. Siz ve/veya kuruluşunuz hali hazırda kendiliğinden veya bilinçli bir biçimde bu strateji türlerinden birini benimsemiş olabilirsiniz ama üç yaklaşımı da incelemek ve özelliklerini değerlendirmek faydalı olabilir.

Kabul görme stratejisi: tüm aktörlerden – yerel topluluk, yetkililer, vs. - kabul görmek ve nihayetinde kuruluşun varlığını ve çalışmalarını desteklemelerini sağlamak için bu aktörlerin hepsiyle konuşmayı ve müzakere etmeyi gerektiren bir yaklaşımdır. Bu, dikkatli bir planlama ve yoğun emek gerektirse de tehditleri azaltmak için uzun vadede etkili strateji olabilir. Bu yaklaşım için yüksek görünürlük gerekir; o yüzden büyük bir tehditle karşı karşıya kalındığında, daha az görünür olma yaklaşımını uygulamak bazen daha güç olabilir.

Korunma stratejisi: güvenlik prosedürlerini ve koruma tedbirleri öne çıkaran bir yaklaşımdır. Esas olarak zayıf yönlerin azaltılmasında etkilidir. Elbette korunmayı güçlendirmek için diğer iki stratejiyle birlikte kullanılabilir.

“Kendimizi görünür kılmak en etkili korunma yolu olabilir. Bölgesel veya uluslararası kuruluşların liderleriyle bulduğumuzda onlarla fotoğraf çekmekte ısrar ediyoruz. Bu resimleri herkesin görebileceği şekilde ofise asıyoruz.”

İHS, Asya

“Bakanlıkta çalışan eski bir okul arkadaşımın balığa çıkıyoruz. Bu rahat ortamda bana bir çok faydalı bilgi veriyor.”

İHS, Doğu Avrupa

Caydırma strateji: güvenlik için tehditle mücadeleyi benimseyen bir yaklaşımdır. Örneğin, eğer bir kuruluş tehdit ediliyorsa tehdit edene karşı hukuki bir adım atarak (dava açma, suç duyurusu) veya tehdidi kamuoyuna duyurarak veya faile, bu tehdidi eyleme dönüştürmeye kalkışsa bunun sonuçlarını -uluslararası kınama gibi- anlatarak tepki verebilir. Bu yaklaşımı, elinizde somut bilgi ve güçlü müttefikleriniz varsa kullanılmalısınız.

Güvenlik planlarınızı oluştururken kabul görme, korunma ve caydırma stratejilerine ait unsurların, mevcut seçeneklerinizi nasıl çoğaltabileceğini değerlendirin.

Güvenlik Planı Oluşturmak

Artık Güvenlik Planlarımızı nasıl hazırlayacağımıza bakabiliriz. Savunucuların risk altında olduğu insan hakları kuruluşlarında kurumsal bir

BM İnsan Hakları Savunucuları Özel Raportörü Margaret Sekaggya şu an Bahreyn’de hapiste olan Abdulhadi Al Khawaja ile

güvenlik planının olması, çalışanların güvenliğine yardımcı olacak ve işlerini daha etkin bir biçimde sürdürmelerini sağlayacaktır. Eğer kuruluşunuz risk bulunduğunu kabul eder ve bu riskleri bertaraf etmek için plan yaparsa, çalışanlar ve/veya üyeler daha çok desteklendiklerini hisseder ve hem kuruluşa hem de kuruluşun yaptığı önemli işe daha fazla bağlılık gösterirler.

Ancak, işe ilk olarak kurumsal değil, bireysel Güvenlik Planı hazırlamakla başlayacağız. Bu plan yalnız çalışan (belli bir kurumsal bağı olmayan) bir İHS için hazırlanacak. İnsan hakları kuruluşlarında çalışan İHS'ler de kendilerine özel, kişisel bir güvenlik planı hazırlamanın faydalı olacağını düşünebilir; yine de, kolektif olarak tartışılıp yapılan bir kurumsal güvenlik planı hem bireyler hem de kuruluş için genellikle daha verimlidir. Her ne kadar herkesin, kişiyi daha az ya da çok riske atabilecek kişisel özellikleri olsa da (toplumsal cinsiyet, cinsel yönelim, yaş, deneyim, kuruluştaki görevi, evinin konumu gibi), grubun farklı üyelerinin farklı deneyim ve perspektifleri dikkate alınarak yapılan bireysel planlar daha iyi sonuç verir.

Ayrıca, kurumda güvenlik meselesi ciddiye alınıyorsa ve bu kültür yerleşmişse, kişilerin birlikte hazırlanan güvenlik tedbirlerine uyma ihtimali daha yüksektir. Bireysel hazırlanmış güvenlik planları, ortaklık karışığında bir kenara atılan iyi niyetli girişimler olmanın ötesine gitmeme riskine sahiptir.

Birçok kuruluşta görülen diğer bir risk de, daha üst düzey ve deneyimli İHS'lerin güvenlik planı hazırlama ve yönetimiyle ilgili tüm sorumluluğu üstlenmesi sebebiyle, grubun diğer üyelerinin bu konudaki kapasitelerinin gelişmemesi ve deneyimli liderin denklemden çıkması halinde kuruluşun felç olmasıdır. Öte yandan, Kurumsal Güvenlik Planı sizin kişisel hayatınızdaki riskleri azaltacak unsurları hiç içermeyebilir veya çok az içerebilir; o yüzden, ayrıca bir Kişisel Güvenlik Planı geliştirmek de faydalı olabilir. Üstelik, kişisel güvenlik planı hazırlama süreci, Kurumsal Güvenlik Planının hazırlanması için de iyi bir ön çalışma olabilir.

Örneğin, kamuoyunda oldukça tanınan bir kadın İHS'yi ele alalım. Çok göz önünde olduğu için kocasının kendisini tehdit altında hissettiğini ve bu yüzden KİHS'ye şiddet uyguladığını varsayalım. Bu KİHS, kişisel güvenlik planı hazırlarken kendi evinde giderek artan tehditle nasıl baş edeceğini de düşünmek durumundadır.

Kişisel plan hazırlama sürecini inceledikten sonra Kurumsal bir Güvenlik Planı oluşturma aşamasını ve kapsamını ele alacağız.

Eğer kuruluşunuzun etkin bir Güvenlik Planı yoksa, hazırlamak için bu Çalışma Kitabından faydalanabilirsiniz. Eğer kuruluşunuzda Kurumsal Güvenlik Planı oluşturma fikrine karşı bir direnç varsa ya da mevcut plan etkili değilse, Güvenlik Planına Karşı Dirençi Alt Etmek başlıklı Ek 15'i inceleyebilirsiniz.

1. Güvenlik Planı Oluşturmak

Hatırlatma: Bölüm 1'de ele alınan, kendinizi güvende veya güvensiz hissettiren unsurları tespit ettiniz mi? Eğer yaptınızsa, şimdi bunları gözden geçirmenin tam zamanı. Tespit ettiğiniz şeylerden bazıları planınıza dahil edilebilir. Artık, bu aşamaya geldiğinizde, elinizde güvenlik duygunuzu artıracak daha fazla araç olması gerekir.

Kişisel Güvenlik Planınızda güvenlik politikaları ve prosedürleri ile acil durum planları yer alabilir. Kişisel Güvenlik Planınıza, karşı karşıya olduğunuz iki veya üç riske yoğunlaşarak başlayabilirsiniz (bunları Fig 3.1 ve belki Fig 3.2'de yazmıştınız). Eğer üçten fazla riskle karşı karşıysanız bunları daha sonra inceleyip plana ekleyebilirsiniz. Şimdilik iki-üç riskle başlamak süreci daha kolay yürütmeyi sağlayacak. Birçok İHS, etki gücü ortadan çoka, gerçekleşme olasılığı ortadan çok yükseğe olan risklere yoğunlaşmayı tercih ediyor. (bkz. Bölüm 2)

Eğer henüz her riski Risk Matrisine (Fig 3.5) yerleştirmediyse, gerçekleşme ihtimalini (olasılık) ve hayata geçmesi durumunda sizi nasıl etkileyeceğini düşünüp matris üzerindeki yerine yazın. Bunu yapmak için deneyimlerinizden ve siyasi duruma ilişkin bilgilerinizden faydalanmanız gerekiyor. Bu, öznel bir değerlendirmedir.

Dönemin BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri Navi Pillay Dublin Platformu sırasında İHS'ler ile konuşurken.

Gerçekleşme ihtimalini ortadan çok yükseğe kadar tanımladığınız riskler için bir Eylem Planı hazırlayabilirsiniz. Bu eylem planının amacı riskin gerçekleşme olasılığını azaltmaktır.

Bir sonraki sayfada çok basit bir örnek göreceksiniz – bu örneği sizin de uygulayabileceğiniz bir şablon gibi değerlendirmeyin. Dikkate alınması gereken noktalarla ilgili daha fazla örneği Ekler bölümünde de bulabilirsiniz. Ancak, en etkili tedbirin ne olacağını bilecek olan sizsiniz çünkü kapasitenizi ve zayıf noktalarınızı en iyi siz değerlendirirsiniz

Kişisel Güvenlik Planım

Riskler:

Risk 1

Olasılık Etkisi

Tehdit Analizi:

Zayıf yönler:

Kapasiteler:

Eylem Planı:

1.

2.

3.

4.

5.

Risk 2

Olasılık Etkisi

Tehdit Analizi:

Zayıf yönler:

Kapasiteler:

Eylem Planı:

1.

2.

3.

4.

5.

ALİŞTIRMA:

Kişisel Güvenlik Planım

Riskler:

Risk 3

Olasılık..... Etkisi

Tehdit Analizi:

Zayıf yönler:.....

Kapasiteler:.....

Eylem Planı:

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

Örnek:

Kişisel Güvenlik Planı

Risk = Eve polis baskını, gözaltı ve evraklara, telefona ve/veya bilgisayara el konması

Olasılık ortadan yükseğe – son dönemlerde başka İHS'ler bu durumla karşı karşıya kaldı.

Etki kendim, ailem ve kuruluşum için ortadan yükseğe

Tehdit değerlendirmesi: Polis baskını genellikle sabahın erken saatlerinde gerçekleşiyor.

Zayıf yönler:

- Hukuki usullere uyulmuyor – arama emri göstermeyecekler veya aramanın avukat eşliğinde yapılma hakkımı kullanamayacağım
- Kuruluşumda hassas bilgilerle çalışıyoruz
- Evde küçük çocuklarım var

Kapasiteler:

- Plan yapabilme becerisi (vereceğin en doğru tepkinin ne olması gerektiğini önceden düşünürsen yaşayabileceğin hasar azalır)

Eylem:

1. Riski eşimle tartışmak ve polisin gelmesi halinde kimi araması gerektiğini söylemek (gelerek kendilerini riske atmayacaklarsa, iş arkadaşlarınızı/ arkadaşlarınızı aramaya tanıklık etmeleri için çağırabilirsiniz) ve sonrasında kimleri araması gerektiğini söylemek (insan hakları kuruluşları gibi)
2. Riskin arttığı dönemlerde çocukların teyzelerinde kalmasını ayarlamak
3. Yaşananları kayıt altına almak için eve CCTV kamera yerleştirmenin mümkün olup olmadığını araştırmak.
4. Gözaltındayken hangi haklara sahip olduğumu bilmek – böylece kendimden emin bir biçimde bu hakları talep edebilirim (yerine getirmeyecek olsalar bile)
5. Avukatla görüşmeme izin vermeleri olasılığına karşı bir avukatı bilgilendirmek
6. Evde işle ilgili hassas bilgileri bulundurmamak
7. Bilgisayar ve telefondan hassas bilgileri silmek
8. Tüm kişisel işlerimin (vergiler, vs) yasalara uygun olmasına dikkat etmek – siyasi bir dava için ellerine bahane vermemek

Şimdi, üzerinizdeki etkisi yüksekten çok yükseğe olan tüm riskler için bir Eylem Planı ve bir de Acil Durum Planı hazırlayabilirsiniz. Diğer sayfada, yereldeki aşiretler tarafından kaçırılmış İHS'lerin deneyimlerine dayanılarak hazırlanmış küçük bir örneği bulabilirsiniz.

“Güvenlik güçleri beni gözaltına almak üzere ofisimize geldi. Bunu sessiz sedasız yapmak istiyorlardı. Hızla, bu tür durumlar için önceden kararlaştırdığımız bir şifre olan acil toplantı çağrısını geniş bir gruba gönderdim. 50 kişi birden ofise gelince güvenlik güçleri gitti.”

İHS, Asya

Kişisel Güvenlik Planı

Risk = Kaçırılma

Olasılık orta derece – kırsal bölgede seyahat eden İHSler bazen yerel kabileler/aşiretler tarafından kaçırılabilir. Ben de işim gereği sık sık kırsal bölgelerde seyahat ediyorum.

Etki Ortadan Çok Yüksekçe – kaçırılanlardan bazılarına iyi davranılmış, bazıları ise darp edilmiş veya tecavüze uğramış ve öldürülmüştü.

Tehdit değerlendirilmesi: Failler, bölgeye göre değişen, farklı aşiretlere ait gruplar ve ağır silahları var.

Zayıf yönler:

- Kaçırılma olaylarının yaşandığı bölgelere gitmem gerekiyor ve buraların yerlisi olmadığım kolayca anlaşılabilir.

Kapasite:

- Kurumumuzun güvenlik için ayırdığı bir fon var
- Bu durum için plan yapma altyapısına sahibiz (nasıl tepki vermeniz gerektiğini önceden düşürseniz gerçekleşme olasılığını düşürebilirsiniz)

Eylem Planı:

1. Daha görünür bir şekilde seyahat etmenin – yani alenen, belki yanımızda tanınmış biriyle, belki güvenli bir konvoyla- daha güvenli olup olmadığını değerlendirmek VEYA
2. Daha az dikkat çekecek şekilde – toplu taşıma araçlarıyla, yerel halk gibi giyinerek seyahat etmek
3. Mümkünse, bölgede tanınan/bölgede konuşulan dili bilen, ve bir tür koruma sağlayabilecek bir meslektaşla/arkadaşla seyahat etmek
4. Gideceğim yerde güvenilir bir yerel irtibat olmadan seyahat etmemek
5. Kararlaştırdığımız bir arkadaşla seyahat planımı bırakmak ve onu, her şeyin yolunda olduğunu söylemek için günde iki kez aramak
6. Bizim kurumumuzla çalışmış ve beni kaçırarak kişilerle müzakere edebilecek köy ihtiyar heyetinin iletişim bilgilerini içeren bir liste hazırlamak – bir kopyasını yanıma alıp bir kopyasını da ofise bırakmak
7. Seyahat ederken belli bir rutinle hareket etmemek
8. Köylerde sadece yerel irtibat kişinin tavsiye ettiği yerlere gitmek
9. Çevremde olan biteni sürekli kontrol etmek (durum farkındalığı) ve eğer bir şeylerin normal olmadığını hissedersen derhal tedbir almak

Acil Durum Planı:

Kaçırılsam:

1. Sakin ve sessiz ol – özellikle kaçırılanların en tedirgin ve şiddete eğilimli olduğu kaçırılmanın ilk anlarında
2. Kaçmaya kalkışma – kaçırılanların niyeti kötü değilse
3. Kurumuma hemen bir mesaj göndermelerini iste
4. Kaçırılanların saygısını kazanmaya ve onlarla ilişki kurmaya çalış
5. İtaatkar görünmeden emirlere uy ama daha iyi muamele etmelerini de talep et
6. Sağlığına dikkat et: yemek ye ve egzersiz yap
7. Kendini meşgul tut: Detayları, faillerin özelliklerini, mekanların olası yerlerini, kaç gün geçtiğini vs. ezberle
8. Kurumumun serbest bırakılmam için müzakere planı olduğunu ve serbest bırakılmam için ellerinden gelen her şeyi yapacağını unutma.

“Ordu mensupları tarafından kaçırılmıştım. Bana verdikleri yemeğin ambalajında, yemeği aldıkları dükkanın adresini görünce nerede olduğumuzu anladım. Gözlerim bağlı bir halde sorgulanıyordum. Nihayet serbest bırakıldığımda, faillerden birini traş losyonunun kokusundan ve sesinden tanıdım. Her ne kadar bu bilgi faili suçlamak için yeterli olmadıysa da, alıkonduğum sırada kendi irademle bu bilgiyi zihnime kaydetmem, kontrolün bende olduğu duygusunu verdi.”

İHS, Asya

Ek 9'daki gözaltı / kaçınılma ile ilgili kontrol listesinde daha fazla öneri bulabilirsiniz.

Güvenlik planlarını güvenlik durumunuzun yapı taşları gibi düşünün. Ancak bu planlar olası her durumu kapsamayabilir. "Eğer şimdi (belli bir olay meydana gelirse) ne yapardım?" diye düşünme alışkanlığı geliştirin. Bu, sizin hem beklenen hem de beklenmedik durumlara tepki verme becerinizi geliştirecektir.

Güvenlik planları ve prosedürleri değerli araçlar olmakla birlikte durum farkındalığı, sağduyu ve iyi muhakeme becerileriyle dengelenmelidir.

2. Kurumsal Güvenlik Planı Hazırlamak

İlk olarak Kurumsal Güvenlik Planı hazırlanması için önerdiğimiz süreci inceleyeceğiz; ardından içeriğine bakacağız.

Çalışanların yasal sorumlulukları ülkeden ülkeye farklılık gösterebilir. Ülkenizdeki yasal çerçeveyi iyi bilin ve gerektiğinde yönetim kurulunun tartışmalara katılmasını sağlayın.

2.1. Kurumsal Güvenlik Planı hazırlama süreci

Başlangıçta, tartışmak için bir gün ayırmanızı öneriyoruz. Malzeme olarak bir flip-chart ve kağıda ihtiyacınız olacak.

2.1.1 Kurumsal olarak ve kurumda çalışan kişiler olarak **karşı karşıya olduğunuz riskleri tartışmak** ve listelemek için tüm güvendiğiniz iş arkadaşlarınızı bir araya getirin. Bu tartışma sürecine olabildiğince çok çalışanı dahil etmek, güvenlikle ilgili bir farkındalık gelişmesini ve güvenlik tedbirlerine uymanın önemsenmeye başlanmasını sağlayacaktır. Sekreter ve şoför gibi hizmet personeli en risk altındaki kişiler olmayabilir ama güvenlik olaylarını ilk fark edecek kişiler onlar olabilir. Herkesi katkı yapmaya teşvik edin ve her katkıyı ciddi biçimde değerlendirin.

Polis baskınının ardından, Batı Sahra

Tartışma sırasında grup ve bireylerle – şiddet mağdurları, tanıklar, vs – nasıl çalıştığınızı ve onların da sizinle ilişkide olmalarından dolayı karşılaşılabilecekleri riskleri de gündeme alın. (Daha sonra bu grupların temsilcileriyle ve tek tek kişilerle bir toplantı yapıp, onları da ilgilendirdiği için, güvenlik planlarınızın onlar için uygulanabilir olup olmadığını tartışmak isteyebilirsiniz.)

2.1.2 Risk Matrisini kullanarak öncelikli riskleri belirleyin. Her risk için, gerçekleşme ihtimalinin ve – ilgili kişiler ve kurum üzerindeki - etkisinin ne olabileceği üzerinde anlaşın. Bunları Risk Matrisi üzerine yerleştirin. Birçok kuruluş etkisinin ortadan yükseğe, gerçekleşme olasılığının ortadan yükseğe olan risklere yoğunlaşmayı tercih edecektir. Sizin tartışmalarınız sırasında katılımcılar daha kolay ve daha az masrafla çözülebilecek düşük risk seçeneğine yönelebilir. Bu önerilerin de mümkün olduğunca kabul edilip uygulanmasına çalışmak iyi olur ama en önemli riskleri göz ardı etmemek kaydıyla.

2.1.3 Riskleri gruplayın. Örneğin, eğer ofisiniz hırsızlığa veya fiziksel saldırılara karşı korunmasızsa ‘ofis güvenliğine yönelik riskler’ diye bir kategori oluşturun (ama bu başlık altında nelerin ele alınacağını söyleyen bir açıklama yazın ki gerçek riskler zaman içinde görünmez hale gelmesin).

Bir insan hakları kuruluşunun Front Line desteğiyle kurduğu CCTV sistemi

2.1.4 Güvenlik planının **kapsamı konusunda anlaşmaya varın** – bununla ilgili bazı fikirler için aşağıya (5.2) bakın. Güvenlik politikaları ve prosedürleri ve acil durum planlarını da eklemeniz gerekecek.

2.1.5 En yüksek risklerden birini seçin. Büyük bir grup halinde **bu riskle bağlantılı zayıf yönlerinizi azaltmak ve kapasitenizi artırmak için nasıl bir plan yapacağınızı tartışın,**

uzlaşın ve kaleme alın. Vaktiniz varsa, başka riskler için de aynı şeyleri yapın. (Vakit kazanmak için bunu, grubunuzu küçük gruplara bölerek yapabilirsiniz. Her gruba farklı bir risk verin. Sonunda bir araya gelin ve her grup kendi planını diğerlerine anlatsın. Her sunum üzerinde tartışın ve bu risklere ilişkin nihai plan üzerinde anlaşın.)

2.1.6 Kalan risklerle ilgili bir taslak plan hazırlaması için konuya en uygun **kişileri görevlendirin.** Teslim tarihi belirleyin. Söz konusu tarihte, **kalan riskler için nihai planı ve Kurumsal Güvenlik Planı'nın son halini tartışıp karara bağlamak** üzere yeniden bir araya gelin.

2.1.7 Kurumsal Güvenlik Planını bunu uygulaması gereken kişilerle – tercihen tüm ekiple- paylaşın. Güvenlik Planını herkese e-postayla gönderebilirsiniz. Ancak, güvenliğin ve Kurumsal Güvenlik Planının önemini anlaşılması için herkesin bir arada, yüz yüze tartışabileceği bir ortam yaratmak en doğru yöntemdir.

2.1.8 Bir kişiyi Kurumsal Güvenlik Planının uygulanmasından ve gözden geçirilmesinden sorumlu olarak atayın. Bu kişinin kurumun başındaki kişinin olmaması daha doğru olur – onun ilgilenmesi gereken başka bir çok mesele var.

2.1.9 Kurumsal Güvenlik Planı hiç tamamlanmayan bir süreçtir. Güvenliğinizle ilgili yeni taktikler ortaya çıktıkça plan güncellenmelidir. Yeni bir risk belirlediğinde veya bir tehdit alındığında gözden geçirilmeli ve mevcut taktiklerinizin mevcut tehlikeye karşı yeterli olup olmadığına bakılmalıdır. Yeni tehdit ortadan kalktığında da, Kurumsal Güvenlik Planının o durumda anlamlı/etkili olup olmadığı ve plana uygun davranılıp davranılmadığını görmek için yeniden gözden geçirmek gerekir. Kurumsal Güvenlik Planı yenilendiğinde **tarih ve hangi versiyon olduğu net olarak yazılmalıdır** ki en güncel planın hangisi olduğu net olarak görülebilsin.

2.2 'Trafik Lambası' Güvenlik Ayarları

Bazı İHS'ler trafik ışıklarından ilham alan basit bir güvenlik planının da olması gerektiğini savunuyorlar.

Durum "Yeşil"se her şey olması gerektiği gibi, normal olarak ilerliyor ve özel bir güvenlik tedbiri almaya gerek yok demektir.

Eğer durum "Sar"ıysa, risk artmış demektir ve bir dizi tedbirin alınması gerekir.

Eğer durum "Kırmızı"ya yükselmişse en yüksek risk konumunda bulunduğu ve en yüksek güvenlik tedbirlerinin uygulanması gerektiği anlaşılmalıdır.

Her kuruluşun kendi bağlamı, tehditleri, zayıf yönleri ve kapasitelerine uygun bir "Trafik Lambası Güvenlik Ayarları" hazırlaması gerekir. Yine de aşağıda kısa bir örnek görebilirsiniz:

Örnek: 'Trafik Lambası' Güvenlik Ayarları

"Bağışçılarımızla önceden görüşerek güvenliğimizi geliştirmek için finansal destek, sağlık ve hayat sigortası ve eğer hapsedilir veya öldürülürsek ailelerimize nasıl destek olunması gerektiğini netleştiririz."
İHS, Amerika

Trafik Lambası Güvenlik Ayarlarının avantajı yalın olmasıdır. Çok sayıda kişiye ulaştırması ve güvenlik ayarları değiştiğinde haber vermesi kolaydır. Ancak üzerinde tüm detaylarıyla düşünülmüş Kurumsal Güvenlik Planının ve güvenlik konularında kurum çapında bir farkındalık geliştirmenin yerine konmamalıdır.

Fig 5.1

Uyarı Seviyesi	Ekip	İşler	Ofis
Yeşil	<ul style="list-style-type: none"> • Kısıtlama yok 	<ul style="list-style-type: none"> • Kısıtlama yok 	<ul style="list-style-type: none"> • Normal güvenlik
Sarı	<ul style="list-style-type: none"> • En fazla risk altındakiler (önceden belirlenmiş) evden çalışacak • Hiçbir personel ofiste yalnız kalmayacak ve kararlaştırılan çalışma saatleri dışında çalışmayacak • Acil durumda kime telefon edileceğini hatırlatma • Güvenilir komşular /yerel topluluk uyarılacak 	<ul style="list-style-type: none"> • Hassas projeler askıya alınacak (bunların hangileri olduğu önceden belirlenmeli) • Avukat haberdar edilecek • Diğer işlere aynen devam edilecek 	<ul style="list-style-type: none"> • Koruma tutulacak • Misafir kabul edilmeyecek • Ofiste ve evlerde hiçbir hassas bilgi tutulmayacak • Güvenilir komşular /yerel topluluk uyarılacak • Polise haber verilecek (uygunsa)
Kırmızı	<ul style="list-style-type: none"> • En fazla risk altındakiler (önceden belirlenmiş) başka yere gidecek • Kalan ekip işe gelmeyecek 	<ul style="list-style-type: none"> • Tüm çalışmalar geçici olarak duracak • Bağışçılar bilgilendirilecek 	<ul style="list-style-type: none"> • Ofis kapatılacak • Ek güvenlik personeli tutulacak

2.3 Kurumsal Güvenlik Planının İçeriği

Her kuruluş Kurumsal Güvenlik Planını kendi bağlamına, karşı karşıya oldukları risklere, aldıkları tehditlere, zayıf yönlerine ve kapasitelerine bağlı olarak birbirlerinden farklı hazırlayacaktır.

Sonraki sayfada kendi Kurumsal Güvenlik Planınıza dahil etmek isteyebileceğiniz bazı başlıklar bulabilirsiniz.

“Tüm çalışanlarımız bir arama emrinin neye benzediğini bilir. O belgede neleri incelemesi gerektiğini bilir. Eğer yetkililer ofisi aramak için geldilerse, insanların üstlerini arama yetkilerinin olmadığını bilir. Bu bilgi sayesinde ofisimiz aranacaksa, küçük laptoplarımızı kot pantolonlarımızın içinde saklarız.”

İHS, Doğu Avrupa

Fig 5.2

Başlık	İçerik için örnekler	Notlar
Kurumun misyonu	örneğin, “Avukat tutmaya gücü yetmeyen kişilere ücretsiz hukuki destek sağlıyoruz”	Bu kısa ve net olmalı, ekip bu tanımı hızlıca tekrarlayabilmeli (örneğin yoldaki kontrol noktasında)
Kurumun güvenlikle ilgili tutumu	<ul style="list-style-type: none"> Çalışanlar çok tehlikeli olacağını düşündüğü görevleri reddedebilir (bu durum aleyhlerine kullanılmaz) 	
Genel güvenlik anlayışı	<ul style="list-style-type: none"> Güvenlik yalnızca prosedürlere uymaktan ibaret değildir, aynı zamanda durum farkındalığını ve sağduyuyu her zaman kullanmaktır Güvenlik herkes içindir – bir kişinin bile bunu hafife alması tüm kurumu riske atabilir. 	
Ana roller ve sorumluluklar	<ul style="list-style-type: none"> Güvenlikten genel olarak sorumlu olan kişi Diğer personelin görevleri: planlama ve değerlendirme, sigorta, planı uygulamak gibi Bireysel sorumluluklar: kurallara ve prosedürlere uygun hareket etmek, riskleri azaltmak, güvenlik olaylarını aktarmak, kişisel hayatta emniyet 	İsimler yerine pozisyonları yazmak daha doğru – onların değişme ihtimali daha az
Kriz Yönetim Planı	<ul style="list-style-type: none"> Bu Planı devreye sokacak olan acil durum türlerinin tanımlanması Roller ve sorumluluklar: örneğin, bir Kriz Komitesi kurmak, çalışanlarla, akrabalarla, yetkililerle, medyayla, bağışçılarla, vs iletişim kurmak 	Beklenmedik acil durumlar için
Güvenlik usul ve esasları	<ul style="list-style-type: none"> Ofis güvenliği Ev güvenliği Başvuranlarla, tanıklarla vs ilgilenmek Bilgi yönetimi ve muhafazası Saha ziyaretlerine gitmek Araçların bakımı ve kullanımı Saldırının olma riskini azaltmak (hırsızlık, cinsel saldırı dahil her tür saldırı) Nakit paranın ne yapılacağı Medyaya ne deneceği Yetkililerle ilişki/iletişim Kurumda stresi azaltma 	Bu bölümün içeriği şartlarınızla ilişkili olmalıdır. Politika ve usullerin bazıları örtüşebilir, referans vermek yerine prosedürleri yeniden yazmak daha kolay erişim sağlar.
Acil Durum Planları	<ul style="list-style-type: none"> Gözaltı / Tutuklanma / Kaçırılma / Ölüm Cinsel saldırı dahil fiziksel saldırı Darbe olması halinde 	Bunlar, “eğer gerçekleşirse yapılması gerekenler”e dair planlar. Hangilerine ihtiyacınız olduğu kendi bağlamınıza ve karşı karşıya olduğunuz risklere bağlıdır.

İHS Saygıdeğer Sovath Luon (sağda) hakkında yapılan belgesel onun görünürliğini artırarak koruma sağladı.

BÖLÜM 6: ORTAMI ANLAMAK (BAĞLAM ANALİZİ)

Bu bölümde bağlam analizinin neden faydalı olduğunu, kiminle ve ne zaman yapılması gerektiğini inceleyeceğiz. Bağlam analizi için iki araç tanıtacağız – Bağlam Analizi Sorular ve Aktörlerin Analizi. Ek -1’de ise daha basit bir araç bulabilirsiniz: SWOT (Güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler) Analizi.

Bir güvenlik eğitimi sırasında katılımcılar Aktör Analizi üzerinde çalışıyor

Bağlam Analizi neden faydalıdır?

“O kadar çok silahlı grup var ki! Bu bölgede çalışan bir İHS’nin tüm bu farklı grupları tanıması gerekiyor – yerlerini, görünüşlerini, amaç ve yöntemlerini bilmesi lazım. Eğer bilmiyorsan ve silahlı bir grupla karşılaşırsan en doğru güvenlik stratejisinin ne olacağını bilemezsin. Eğer silahlı insanlar hırsızsa, tek istediklerinin aracımı çalmak olduğunu ve gitmeye izin vereceklerini bilirim. Eğer uyuşturucu kaçakçılarıysa beni öldürmek isteyeceklerdir, o yüzden hızla oradan kaçmam gerekir! Bölgedeki bu saldırganlarla ilgili bilgileri yerel topluluklarla birlikte geliştirdik – ve çalışanlarımızın nelere dikkat etmeleri gerektiğini ve tehlikeli bir durumda en doğru hareketin ne olabileceğini bildiklerinden emin oluyoruz.” İHS, Amerika

“Bizim ülkemizdeki en iyi korunma mekanizması nüfuzlu insanları tanımaktır. Kurumumuzda hangi üst düzey bağlantılarımızın olduğunu konuştuk. Bir kadın arkadaşımız gözaltına alındığında büyükbabasının üst düzey bir hükümet yetkilisiyle arkadaş olduğunu bildiğimiz için ondan torununun serbest bırakılması için konuşmasını istedik. Bu taktik işe yaradı.” İHS, Orta Doğu

“İnsan hakları çalışmalarımızı etkin bir biçimde yürütebilmek için bağlamımız, yani tarihimiz, siyasi sistemimiz ve kültürümüz hakkında derinlemesine bilgi edindik. Muhaliflerimizin ve destekçilerimizin kimler olduğunu, nasıl çalıştıklarını ve onları neyin motive ettiğini biliyoruz. Ve bu konuları tartışırken bu bilgiyi çok önemli bir konu olan güvenlik meselesine aktarmayı akıl etmediğimizi farkettilik! Bunun üzerine, bir süre bu unsurların güvenliğimizle bağlantısını tartıştık ve sonuçları güvenlik planımıza ekledik.” İHS, Avrupa

İHS'ler çok sayıda aktör ve çıkar gruplarının bulunduğu, son derece karmaşık ortamlarda çalışırlar. Aynı alanda uzun süre çalışan İHS'ler çalışmalarını yürüttükleri ortam hakkında derinlikli bir bilgi birikimi kazanırlar.

Ancak, zaman ayırıp bu bilgiyi güvenlik bağlamında yeniden kavramsallaştırmak ve analiz etmek kuruluşunuza birçok yönden faydalı olacaktır. Bir araya gelerek yeni bilgileri paylaşırsanız – örneğin nüfuz sahibi kişilere nasıl erişilebileceğiniz veya bu kişilerle nasıl irtibat kurabileceğiniz gibi – ve elinizdeki kaynakları kayıt altına alırsanız, bu deneyimlerinizden ve uzmanlığınızdan diğerleri de faydalanabilir. Bu uzmanlıktan güvenlikle ilgili yeni dersler çıkarabilir, kurumunuzun stratejik eylemler ve irtibatlar konusundaki farkındalığını artırabilir, kavrayışınızı geliştirebilir ve yeni fırsatları tespit edebilirsiniz.

Bağlam analizini kiminle ve ne zaman yapmalı

En iyi bağlam analizi birbirine güvenen bir grup ekip arkadaşıyla yapılır. Birlikte yapılan bu paylaşım ve haritalama güvenliksiz hissedilen alanlarının ortaya çıkmasını ve daha az tecrübeli olanların güvenlik meselesini daha iyi anlamalarını ve kendi güvenliklerini daha iyi idare etmelerini sağlayacaktır.

Bu çalışmayı yapmak için en uygun zaman kurumunuzun bir sonraki planlama dönemi için kurumsal plan hazırlama sürecidir (veya çalıştığınız ortamın güvenliğinde bariz bir değişiklik meydana gelmişse). Bu süreç, güvenlik ve korunma stratejilerini çalışmalarınıza entegre etmek için fırsat yaratacaktır. Aşağıda, bu süreçte – tercihen art arda - kullanabileceğiniz iki araç sunuyoruz.

Kurumunuzun büyüklüğüne ve kurum içinde birbirinize olan güven düzeyine bağlı olarak, bu sürece kurumun her çalışanı katılmayabilir; ama yine de temel noktaları kağıda dökmek ve kurumdaki herkese bilmeleri gerekenleri net bir biçimde anlatmak gerekiyor.

Ancak, eğer yukarıdaki paragraflarda yazılanlar sizin için geçerli değilse, örneğin yalnız çalışan bir İHS'yseniz, size Ek 1'de bulabileceğiniz, daha yalın SWOT Analiziyle başlamanızı (ve bunu başkalarıyla birlikte yapmanızı) öneriyoruz.

Bağlam analizini yaparken kafa yormak, araştırmak ve analiz etmek için yeterince vakit ayırırsanız güvenlik stratejiniz daha net ve daha odaklı olacaktır.

Bağlam analizi için araçlar

1. Bağlam Analizi Soruları

Aşağıda bağlam analizi için yanıtlanmanızın faydalı olacağı bazı sorular bulunuyor. (Bağlam Analizi Soruları başlıklı Ek 2'de, bir kurumun bu sorulara verdiği yanıtları görebilirsiniz.) Bu soruların yalnızca yol gösterici örnekler olduğunu unutmayın; kendi ortamınız için farklı soruların daha uygun olacağını düşünebilirsiniz.

Unutmayın: Eğer bir kuruluşun parçasıysanız bu soruları grup halinde tartıştığınızda daha iyi bir sonuç elde edersiniz.

Fig. 6.1

Bağlam analizi soruları:

1. Ülkenizde insan haklarını etkileyen temel meseleler nelerdir? (Siyasi, ekonomik ve toplumsal konular)
2. Bu temel meselelerin ana aktörleri kimler? (Güçlü kişiler, kurumlar, yerel ulusal, bölgesel ve uluslararası kuruluşlar, şirketler ve diğer ülkeler... gibi)
3. İnsan hakları çalışmalarımız bu ana aktörlerin çıkarlarını olumlu veya olumsuz biçimde nasıl etkileyebilir – şimdikiye dek nasıl tepki verdiler?
4. İHS'ler en fazla ne zaman (sözel veya fiziksel) saldırıya uğrama riski yaşıyor? (Örneğin seçimler öncesinde veya sırasında, bir rapor yayımlandıktan veya önemli isimlerin adlarını açıkladıktan sonra, protesto gösterileri, yıldönümleri, üst-düzey ziyaretler, etkinlikler sırasında, vs)

"Elmas çıkarılan alanları denetleyen devlet güçlerinin gerçekleştirdiği ölümleri ve diğer ihlalleri izliyoruz ve belgeliyoruz. Devlet Kimberly sürecine (elmas ticaretinin insan hakları ihlallerine karşın sağlığını sağlamak için elmas satışlarına düzenleme getirilmesini hedefleyen kampanya) yeniden katılma müzakereleri sürdürüyordu. Derneğimizin direktörü gözaltına alındı ve 'devlet aleyhine düzmece bilgi aktarmak ve yayımlamak' ile suçlandı."

İHS, Afrika

(Suçlamalar aylarca devam eden ulusal ve uluslararası baskıdan sonra düşürüldü.)

Belli ki, STK'nın çalışmaları uluslararası topluluğun dikkatini insan hakları ihlallerine çekmesiyle ekonomik çıkarları tehdit etmiş, hükümeti ve güvenlik güçlerini stratejik önemdeki konularda karşısına almıştı.

Çalışmalarınızla gücü elinde tutanların önemli stratejik hedeflerini az ya da çok zora sokuyor olabilirsiniz. Eğer yürüttüğünüz çalışma önemli bir konuyu doğrudan etkileyebilecek nitelikteyse, ağır bir baskı görme riskiniz artacaktır.

Bu yüzden, bu tip zorlayıcı çalışmaları en güvenli yolla yürütebileceğiniz yöntemleri içeren ve riskin artması halinde güvenlik tedbirlerini adapte etmenize, artırmaya veya yenilerini oluşturmanıza olanak sağlayacak esnek bir güvenlik planınızın olması önemlidir.

Bir sonraki aracımız aktörleri, bu aktörlerin güvenliğinizle ve birbirleriyle olan ilişkilerini incelemek için kullanılıyor.

"Her hafta önümüzdeki faaliyetlerimizi ve bunların güvenliğimizi nasıl etkileyebileceğini tartışırız."

HRD, Amerika

2. Aktörlerin Analizi

Aktörlerin Analizi güvenlik durumunuzdan (olumlu veya olumsuz anlamda) çıkarılabilecek ve güvenliğinizi etkileyen kişiler hakkında daha bilgili olmanızı sağlayabilir. Çıkarlarını ve çatışma noktalarını tespit etmenize yardım eder ve olumlu sonuçlanabilecek ilişkileri nasıl kurabileceğinize dair daha bilinçli düşünmenizi sağlayabilir. Bilgi dağarcığınızı güçlendirip geliştirir ve güvenliğinizi için en etkili tedbirleri seçmenizde yol gösterici olabilir.

Bu analizi oluşturmak zaman alabilir (ve her yıl veya değişim dönemlerinde güncellenmesi gerekir) ama son derece değerli bir kaynak olacaktır.

Hatırlatma: Daha basit bir araç da mevcut (Ek 1'deki SWOT analizi)

Hatırlatma: En doğrusu bunu bir grup halinde yapmaktır. Böylece bilgi ve deneyimlerinizi paylaşabilirsiniz.

Fig. 6.2 Örnekle: Aktörlerin Analizi

Hükümet	Polis	Dini Kurumlar	Medya	Uluslararası STK'lar	Siyahli Muhafif Gruplar	Ordu	BM kurumları	Uluslararası İH STK'lar	Diğer Devletler
X		ÖRNEK 1							
	X								
ÖRNEK 2		X							
Medya			ÖRNEK 3						
Uluslararası STK'lar				X					
Siyahli Muhafif Gruplar					X				
Ordu						X			
BM kurumları							X		
Uluslararası İH STK'lar								X	
Diğer Devletler									X

ÖRNEK 1:

Dini kurumlar hükümet üzerinde nasıl etki kuruyor?

ÖRNEK 2:

Hükümet dini kurumları nasıl etkiliyor?

ÖRNEK 3:

a) ilginç konulara ilgi var. Hükümetin kendilerini kapatabileceği endişesi
b) etkinlikleri haber yapıyor, İH'S'lerden gelen yazıları basıyor
c) Koruma gücü – yüksek d) koruma isteği - orta

Biraz kağıt ve marker kalemlere ihtiyacınız olacak. Kendinize geniş bir çalışma alanı oluşturabilmek için ofisin bir duvarını flip chart kağıdıyla kaplayabilirsiniz.

1. Adım: Bir İHS olarak sizin veya kurumunuzun güvenlik durumuyla ilgili olan -olumlu veya olumsuz- tüm paydaşları veya (devlet ve devlet dışı) aktörleri flip chartta listeleyin. (Bu aşamayı Fig. 6.1'deki soruları yanıtladığınızda yapmış olabilirsiniz) Örneğin: Cumhurbaşkanlık, İçişleri Bakanlığı, ordu, polis, silahlı muhalif gruplar, siyasi partiler, dini gruplar, medya, ticari kuruluşlar, uluslararası STKlar, ulusal STKlar, yabancı elçilikler, cemaat liderleri / akıller, ilgili topluluklar.

Eğer daha kırsal bir bölgedeyse, listeyi kendi alanınıza veya bulunduğunuz bölgeye odaklanarak yapmaya karar verebilirsiniz. İdeal olan her ikisini de yapmak.

2. Adım: Listeniz hazır olunca, tüzel kişiler veya gruplar arasındaki farklılıkları en iyi yansıtacak biçimde nasıl alt kategorilere bölebileceğinizi düşünün. Örneğin İçişleri Bakanlığı'nın emri altında hem polis gücü (sizin çalışmalarınıza karşı olan ve sizi her durumda korumayacak olan bir güç) hem de İHS'lerin korunmasından sorumlu bir birim (İHS'lerin korunması konusunda itibar edinmeye çalışan bir birim) olabilir. Ayrıca, İHS'lerin devlete bağlı medyayla özel sektöre ait medya kurumları arasında, farklı dini gruplarla, farklı elçiliklerle, farklı topluluklarla ilişkileri arasında farklılık olabilir.

3. Adım: Ardından listelediğiniz aktörleri sayın ve bu sayı +1 oranında yatay ve dikey hücreye sahip bir tablo çizin

En üst sol köşeyi boş bırakarak aktörleri hem yatay hem dikey olarak aynı sırayla yazın.

4. Adım: Aynı aktörün yazılı olduğu yatay ve dikey hücrelerin kesişim noktalarına (tablodaki X ile işaretli hücreler) şunları yazın:

- İHS'lerin korunmasıyla (veya onlara saldırılmasıyla) ilişkili olarak, bu kişilerin amaç ve çıkarları
- İHS'lere saldırma veya koruma stratejileri
- İHS'lere saldırmak veya onları korumak için ellerindeki güç (şöyle yazabilirsiniz: güç (koruma veya saldırı) – düşük / orta / yüksek)
- İHS'lere saldırmaya veya onları korumaya ne kadar hazırlar (düşük / orta / yüksek)

Örnek olarak 'Medya' hücresi verilmiştir (bkz. Fig 6.2)

Diğer hücreler için, paydaşlar arasındaki ilişkiyi İHS'lerin korunması bağlamında değerlendireceksiniz. Yani, en üst sıradan başlayarak, üst sıradaki aktörle, bu hücrenin kesiştiği aktör arasındaki ilişkileri ve etkileşimi değerlendireceksiniz.

Örneğin, (yatay) sıradaki Hükümet hücresiyle kesişen (dikey) sütundaki Dini Kurumlar hücresine, dini kurumların Hükümet üzerinde nasıl etkisi olduğunu yazın. Üst sıradaki Dini Kurumlar yazan hücreyle sol sütundaki Hükümet yazan hücrenin kesişim hücresine de hükümetin dini kurumlar üzerindeki etkisini yazacaksınız.

Analizi tamamladığınızda size çarpıcı gelen çıkarımları not edin.

.....

.....

.....

.....

Aktörler Analizi sayesinde daha önce dikkat etmediğiniz bazı şeyleri fark edebilirsiniz. Örneğin:

- İHS'leri koruyacak gücü olan aktörlerden bazılarıyla henüz hiç ilişkimiz yok
- İHS'lere saldıran bazı aktörler üzerinde, bizi koruma gücüne sahip aktörlerin etkisi olabilir (örneğin Başkan basın konusunda çok hassas olabilir)
- Bize saldıran bazı güçlü aktörler aslında bazı konularda bizimle ilişki kurmaya hazır olabilir - bu tür fırsatları değerlendiriyor muyuz?

"Komşularım beni yetkililere 'devlet düşmanı' diye ihbar etti. Bölgedeki insanların daha adil şartlarda elektrik kullanması için yardım ettiğimde, komşularım insan haklarının aslında ne demek olduğunu daha iyi anladı ve beni desteklemeye başladı." İHS, Doğu Avrupa

Muhafazakar bir gazetenin yazı işleri müdürünün bizim çalışmalarımızla ilgilenmeyeceğini varsayıyorduk. Yerli halka yardımcı olacak somut önerilerimizi anlatmak üzere kendisiyle bir toplantı yaptığımızda tüm önerilerimizi kabul etti! Bu buluşmayla ilişkimiz gelişti ve o gazete etkinliklerimizi daha sık haber yapmaya başladı." İHS, Afrika

Son yorumlar:

Güvenlik durumunuz söz konusu olduğunda güvenlik planları önemli yapı taşlarıdır. Güvenlik planlarından elde edeceğiniz en önemli kazanım "ya.... olursa?" sorusu üzerine düşünme sürecidir - bu süreçte hem beklediğiniz, hem de beklenmedik olaylara tepki verme becerinizi geliştireceksiniz.

Güvenlik planları ve prosedürleri kıymetli araçlar olmakla birlikte durum farkındalığı, sağduyu ve iyi muhakeme ile dengelenmelidir.

Front Line Bu Çalışma Kitabı hakkındaki her türlü yorum ve görüşlerini memnuniyetle bekliyor. workbook@frontlinedefenders.org adresinden bize görüşlerinizi iletebilirsiniz.

2005 Front Line Ödülü sahibi Sudanlı Dr. Mudawi dönemin İrlanda Cumhurbaşkanı Mary McAleese ile

Bibliyografya

Barry J, Nainar V, Women Human Rights Defenders' Security Strategies: *Insiste, Persiste, Resiste, Existe*, Urgent Action Fund, Kvinna Till Kvinna, Front Line, 2008
<http://www.frontlinedefenders.org/files/en/Insiste%20Resiste%20Persiste%20Existe.pdf>

Operational Security Management in Violent Environments (Revised Edition), Humanitarian Practice Network, 2010, <http://www.odihpn.org/report.asp?id=3159>

Eguren E, *Protection Manual for Human Rights Defenders*, Front Line, 2005
<http://www.frontlinedefenders.org/manuals/protection>

Eguren E & Caraj M, *New Protection Manual for Human Rights Defenders*, Protection International, 2008
<http://www.protectionline.org/New-Protection-Manual-for-Human>

Bugusz W, Vitaliev D, Walker C, *Security in-a-box*, Tactical Technology Collective & Front Line. <https://security.ngoinabox.org/>

Easton M, *Strategies for Survival: Protection of Human Rights Defenders in Colombia, Indonesia and Zimbabwe*, Front Line, 2010
<http://www.frontlinedefenders.org/node/13868>

Collier, C, *Front Line Handbook for Human Rights Defenders: What Protection can EU and Norwegian and Diplomatic Missions Offer?*, Front Line, 2008
http://www.frontlinedefenders.org/files/FL_Handbook_EU_Guidelines_ENGLISH.pdf

Emergency Response Kits, Capacitar International
http://www.capacitar.org/emergency_kits.html

Security Risk Management - NGO Approach, Interaction Security Advisory Group,
<http://www.eisf.eu/resources/item.asp?d=2551>

EK1

Örnek: Güvenlik için SWOT Analizi

SWOT analizinin amacı güçlü ve zayıf yönlerinizi, fırsatları ve tehditleri incelemektir. (SWOT bu dört kelimenin İngilizcelerinin baş harflerinden oluşuyor: *Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats*). Güçlü ve zayıf yönler “dahili” (kurum içi), fırsat ve tehditler ise “harici”dir.

SWOT analizi her türlü durum için uygulanabilir; biz burada güvenlik bağlamında bir örnek vereceğiz.

SWOT analizi yapmak için:

1. Adım: Bir grup ekip arkadaşınızla birlikte bir flip-chart kağıdını dörde bölün (aşağıdaki gibi) ve her bölüme nelerin yazılması gerektiğine dair bir beyin fırtınası yapın. Herkesin söylediklerini yazın.
2. Adım: Hangilerinin öncelikli olduğunu (3-5 adet) kararlaştırın ve bu önceliklerle ilişkili somut eylem planları geliştirin.

Güçlü yanlar (güvenlikle ilişkili olarak)	Zayıf yanlar (güvenlikle ilişkili olarak)
<ul style="list-style-type: none">• Sorumluluk sahibi bir ekip• Üst kadro tehditlerle uğraşma konusunda deneyimli• Hükümette etkili olan bazı bağlantılarımız var• Bağımsız medya çalışmalarımızı destekliyor• Bölgesel ve uluslararası insan hakları kuruluşlarıyla iyi ilişkiler	<ul style="list-style-type: none">• Tehditlerle karşı yapılabilecekler için bilgiler eşit olarak paylaşılmıyor• Ofis ve faaliyetler için bir güvenlik planı yok• Savunma Bakanlığıyla ilişkiler zayıf (ordudan sorumlu bakanlık)• İktidar yanlısı medya çalışmalarımıza yer vermiyor
Fırsatlar (güvenlikle ilişkili olarak)	Tehditler (güvenliğe yönelik)
<ul style="list-style-type: none">• İnsan hakları alanında çalışan diğer yerel STKlar: savunuculuk, hukuki konular psikolojik destek• İHS'lere Yönelik Avrupa Birliği Rehber İlkeleri – Elçiliklerden yardım isteyebiliriz	<ul style="list-style-type: none">• Hem ordu hem silahlı muhalif gruplar insan hakları alanında çalışan STKları tehdit ediyorlar• İnsan hakları STK'larının faaliyetlerini ve fonlarını kontrol edebilmek için hazırlanan yasa tasarısı

Öncelik belirleme ve eylem (sadece örnek amacıyla – bu kurum büyük çaplı tehditlere odaklanmayı tercih etti)

Öncelikler:

1. Program Direktörü bir güvenlik planı taslağı hazırlayacak ve üzerinde tartışılacak (Tamamlanma tarihi: 3 ay içinde)
2. Direktör ve üst yönetim Savunma Bakanlığı'nda çalışan eski iş arkadaşımızla buluşacak ve Bakanlıkla ilişkileri geliştirebilmek için nasıl bir strateji güdülmesi gerektiğini tartışacaklar. (Tarih: gelecek hafta)
3. Direktör ve üst yönetim silahlı muhalif grup üzerinde ağırlığı olan dini liderle buluşacak (icra direktörü bu dini liderin uzaktan akrabası) (Tarih: gelecek ay)
4. İnsan hakları STK'larının denetlenmesi amacıyla çıkarılacak yasadaki etkilenebilecek diğer yerel STK'larla birlikte ne gibi savunuculuk faaliyetleri yapabileceğimizi tartışmak için toplantı organize edilecek (Tarih: iç hafta içinde)
5. Bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesini sağlamak ve geliştirmekten sorumlu kişi: İcra Direktörü ve Program Direktörü

Bağlam Analizi Sorularına Örnek

<p>1. Ülkedeki temel meseleler neler?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ülkenin siyasi kontrolü (Tunus ve Mısır devriminden sonra ve yaklaşan seçimlerle durum daha da hassas) • Kutuplaşma – iktidar partisi ve muhalefet • Toprakların kullanımını ve dağıtımını • Kaynakların kontrolü (mineraller, vs) • Yoksulluk • İşsizlik • Yabancı yatırımın ilgisi • Muhalefete ve İHS'lere yönelik şiddet 	<p>2. Bu temel meselelerin ana aktörleri kimler?</p> <p>Başkan ve iktidar partisi</p> <p>Muhalefet</p> <p>Ordu</p> <p>Polis</p> <p>Dış ülkeler – elçilikler</p> <p>BM kurumları</p> <p>Uluslararası insan hakları örgütleri</p> <p>Devlet medyası</p> <p>Özel medya</p> <p>Kamuoyu</p> <p>Yargı</p> <p>Dini liderler/gruplar</p> <p>İş dünyası grupları</p>	<p>3. Çalışmalarımız bu aktörlerin çıkarlarını olumlu veya olumsuz biçimde nasıl etkileyebilir?</p> <p>Olumsuz – İHS'lerin muhalif olduğu ve yatırımcıların gözünde ülkenin itibarını etkilediği algısı var</p> <p>Genelde olumlu – ama muhalefetin gerçekleştirdiği hak ihallerinin İHS'lerce dile getirilmesiyle ilgili bazı sorunlar var</p> <p>Olumsuz – İHS'ler muhalif ve tehdit olarak görülüyor</p> <p>Olumsuz – orduda olduğu gibi</p> <p>örnek 1 – olumsuz – başkaları uzun süredir iyi ilişkileri ve madencilik alanında çıkarları var</p> <p>örnek 2 – Avrupa ülkeleri – olumlu – destek veriyorlar ama İHS'ler Batının güdümünde olmakla damgalanabilirler</p> <p>Bölgesel – destekçiler ama etkileri yok</p> <p>Olumlu, destekleyici ama çok fazla açıktan eleştiremiyorlar</p> <p>Olumlu, destekleyici</p> <p>Devlet denetiminde - olumsuz</p> <p>Hayatta kalma mücadelesi veriyorlar ama destekçiler</p> <p>Kutuplaşmış (iki ayrı uçta)</p> <p>Karışık – az da olsa bağımsız denebilir</p> <p>Karışık – bazıları statükoyu desteklerken bazıları karşı çıkıyor</p> <p>İş dünyası istikrar istiyor. Bunun nasıl mümkün olabileceğine ilişkin farklı görüşler olabilir.</p>	<p>4. İHS'lerin (sözel veya fiziksel) saldırıya uğrama riski ne zaman artıyor?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seçimler öncesi, sırası ve sonrasında • Hassas bir araştırma yürütürken • Hassas konularda hükümetten bilgi talep ettiklerinde • tartışma yaratacak malzemeler yayımladıktan sonra (açıklamalar, raporlar gibi) • çalışmalarını bölgede/ülkede etki yarattığı zaman • uluslararası kurumlara hassas bilgiler verdikten sonra • önemli yıldönümlerinde • gösteriler sırasında
--	--	--	---

EK 3

Öğretimsiz topluluklarla risk ve tehditleri tartışmak

Okuma yazması olmayan birçok topluluk tehditlere ve saldırılara karşı haklarını fiilen koruyorlar. Risk Denklemi, matematiksel formatı yüzünden bu topluluklar için çok anlam ifade edemeyebilir.

Ekvatorlu bir İHS olan Lina Selano, Risk Denklemi'nin bileşenlerini tartışabilmek için şöyle bir yöntem geliştirdi:

- 1. İki dağ ve iki dağın arasından geçen bir nehir resmi çizin. Nehrin bir yanına topluluğun yaşadığı köyü çizin. Dağların birinin tepesine büyük bir kaya çizin.**
- 2. Daha sonra resme büyük kayayı dağın tepesinden köye doğru itmeye çalışan ufak tefek bir adam ekleyin.**
- 3. Son olarak, ufak tefek adamın eline, kayayı dağdan aşağı yuvarlamak için kaldıraç gibi kullandığı bir sopa ekleyin.**

Topluluk üyelerine aşağıdaki soruları sorun:

- Riskler nelerdir? (köye ve topluluğa neler olabilir?)

(Cevap olarak köyün harap olacağını, insanların yaralanacağını ya da öleceğini söyleyebilirler.)

- Üç versiyonun her biri için tehditin düzeyinin ne olduğunu sorun?

(Cevap olarak ilk versiyonda ancak deprem olursa riskin söz konusu olabileceğini, ikincisinde adamın kayayı hareket ettiremeyeceği için riskin büyük olmadığını, üçüncüsünde ise riskin çok daha büyük olduğunu çünkü adamın kapasitesinin arttığını söyleyebilirler.)

Topluluk üyelerini resmin üstüne, risk durumuna göre olası çözümleri çizmeye ve her çözüm için kapasitelerin ne olduğunu söylemeye davet edin. Şöyle yanıtlar gelebilir:

- kayayı daha güvenli bir yere itmek
- topluluğu uyaracak bir gözcü kullanmak – örneğin, papağanlar belli bir uyarı veya sese tepki vererek geniş bir alanı uyarmak üzere eğitilebilirler.
- Kayanın dağdan yuvarlanma ihtimaline karşı olası rotası üzerine ağaç ve kaktüs dikmek
- kanolarla nehir yoluyla bölgeden kaçmak
- geçici olarak başka bir yere yerleşmek
- dağın tepesine çıkıp adamı oradan uzaklaştırmak veya kaldıraç elinden almak
- komşu topluluklardan veya insan hakları kuruluşlarından yardım istemek

Fikirleri özetleyerek farklı seçenekler olduğunu, her birinin farklı zamanlarda daha etkili veya daha etkisiz olabileceğini anlatın. Önemli olanın tüm seçenekleri dikkate almak ve hangisinin en etkili olabileceğini değerlendirmek.

Bu örneği tartıştıktan sonra tartışmayı topluluğun karşı karşıya olduğu sorunlara yönlendirin.

Risk Denkleminin bileşenlerini tartışma yöntemi
Ekvatorlu bir İHS olan Lina Selano tarafından geliştirilmiştir.

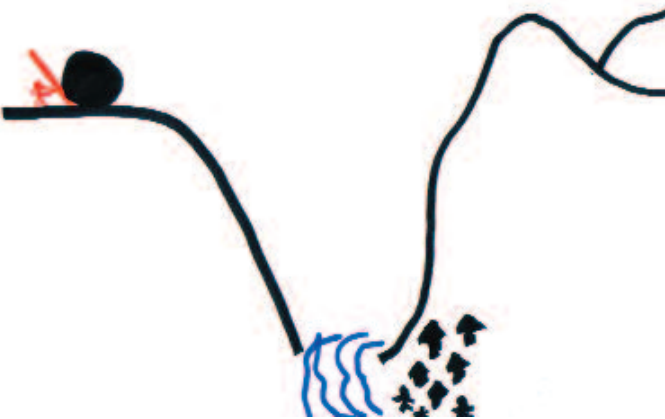
1.

2.

3.

EK 4

Kontrol listesi: İHS'lerce tespit edilen kapasiteler

Bu kontrol listesi güvenlik için bir şablon olarak kullanılması amaçlanarak hazırlanmadı. Bu çalışmadaki esas belirleyici unsur, size özgü şartlardır (bağlam). Bu listeyi kişiselleştirmek için karşınızdaki riskleri ve tehditleri ve zayıf yönlerinizi dikkate alın.

Bilgi: (bu konularda bilgi sahibiyiz):

- karşı karşıya olduğunuz risk ve tehditler hakkında
- yasal haklarınız, ülkenizin yasaları, ulusal ve uluslararası giderimler hakkında
- topluluğunuz, kültürünüz ve siyasi sistem hakkında
- strese baş etme yollarınız hakkında

İrtibatlar:

- Yerel topluluğun desteği
- Hızla çok sayıda kişiyi harekete geçirebilme kapasitesi
- Yerel irtibatlar – insan hakları kuruluşları, medya, nüfuzlu / etkili kişiler
- Hükümette, poliste ve diğer kilit aktörler içindeki tanıdıklar
- İHS'lerin korunmasına ilişkin rehber ilkeleri olan ülkelerin elçiliklerindeki irtibatlar (özellikle Avrupa Birliği ve Norveç Elçilikleri) – bkz. Front Line Handbook for Human Rights Defenders – What protection can EU and Norwegian Diplomatic missions offer?¹ (İnsan Hakları Savunucuları için Front Line El kitabı – AB ve Norveç Diplomatik misyonlarının sunabileceği korumalar nelerdir?)
- Bölgesel ve uluslararası insan hakları ağları ve kuruluşları²

Planlama:

- Gündelik riskler için güvenlik planları
- En kötü risklerin gerçekleşmesi ihtimaline karşı beklenmedik durum planları
- Acil durum planı (en kötü riskin gerçekleşmesi ihtimaline karşı)
- Güvenlikle ilgili net sorumluluk dağılımı
- Güvenliği iş planlarının ayrılmaz parçası yapmak
- Güvenlik planlarının düzenli olarak gözden geçirilmesi

Kurum / ofis:

- Kamuoyunda olumlu itibar
- Fiziksel güvenlik - kapılar, kilitler, kapı ve pencerelerin sağlamlştırılması, kasa, iyi ışıklandırma, vs
- Açık ve net bir kurumsal misyon (böylece başkalarına -örneğin kontrol noktalarında - hızla anlatılabilir)
- Risklerin tartışılabileceği destekleyici bir çevre (ortam)
- IT güvenliği (firewall, virüs ve zararlı yazılımdan korunma programı, şifreleme sistemi, internet cafeleri kullanmanın riskleri, güvenli e-mail adresleri, belgelerin şifrelenmesi gibi)
- Hassas bilgilerle çalışma konusunda net sistemler
- İzinsiz girişleri önlemek için ziyaretçilere ilişkin bir politika

Diğer:

- Kişisel tutum ve davranışlarımız - yasalara uygun yaşamak
- Destekleyici aile
- Gerektiğinde gidilebilecek güvenli ev (safe house)
- Güvenli ulaşım
- Mali kaynaklar
- Sağlık sigortası
- Streste baş edebilme becerisi

Bu kapasitelerin mevcut olmaması, analizde zayıf yönleriniz olarak değerlendireceğiniz şeylerdir -- gidermek için neleri geliştirmeniz gerektiğini düşünün.

1. http://www.frontlinedefenders.org/files/FL_Handbook_EU_Guidelines_ENGLISH.pdf
2. Bkz. Ek 17 İHS'ler için faydalı kuruluşlar

EK 5

Kontrol listesi: Ofis Güvenliği

Bu kontrol listesi güvenlik için bir şablon olması amacıyla hazırlanmamıştır. Temel belirleyici faktör size özgü şartlardır (bağlam). Bu listeyi kişiselleştirmek için karşınızdaki riskleri ve tehditleri ve zayıf yönlerinizi dikkate alın.

1. Acil Durum İrtibatları

- Elinizin altında, diğer yerel STK'ların, hastanelerin ve acil servislerin, polis, itfaiye ve ambulans telefonlarının olduğu güncellenmiş bir liste var mı?

2. Teknik ve fiziki sınırlar (harici, dahili ve iç mekan)

- Dış kapıların / parmaklıkların, bina giriş kapılarının, pencere, duvar ve çatının durumunu ve çalışır durumda olup olmadıklarını kontrol edin
- Harici ışıklandırmanın, alarmların, kamera veya görüntülü diyafonun durumunu ve çalışıp çalışmadığını kontrol edin
- Anahtarlarla ilgili prosedürü kontrol edin - anahtarlar güvenli ve şifreli bir biçimde etiketlenmiş mi, anahtar kontrolünden, kopyalanmasından ve kopyaların çalışıp çalışmadığını kontrol etmekten sorumlu bir kişi tayin edin. Anahtarların kaybolması veya çalınması durumunda kilitlerin değiştirildiğinden emin olun ve bu gibi olayların kaydını tutun
- Özel bir 'güvenli' oda var mı? (panik odası)
- Kurumun isminin olduğu tabela/plaka, tehditin arttığı durumlarda saldırılara karşı tedbir artırmak için kolayca sökülebilir mi

3. Ofis personeli

- Korumalar/bekçiler dahil personel alımında yalnızca güvenilir kişiler mi işe alınıyor ve verilen referanslar kontrol ediliyor mu?
- Tüm personel ilgili güvenlik planları konusunda eğitiliyor mu?
- Ofis yetkililer veya farklı gruplarca basılması ihtimaline karşı bir planınız var mı?
- En hassas işler konusunda 'bilmen kadarını bil' (need-to-know) politikanız var mı?
- Tüm çalışanlarla iyi bir diyalogunuz var mı, özellikle de finansal sorunları veya başka sorunlar yüzünden baskı altında hissettikleri durumlarda sizinle konuşabiliyorlar mı? (canı sıkın çalışan tehlikeli bir düşman olabilir)
- Birisi kurumdan ayrıldığında güvenlik tedbirlerini ve ilgili anahtarları değiştiriyor musunuz?

4. Ziyaret kabul prosedürleri ve 'filtreleri'

- Tüm ziyaretçilere uygulanan bir kabul prosedürünüz var mı? Tüm ekip bundan haberdar mı?
- Kabul prosedürlerini uygulayan personele işlemin gerektiği gibi işleyip işlemediğini ve geliştirilmesi/değişmesi gereken bir şeylerin olup olmadığını sorun
- Beklenmeyen bir paket/posta geldiğinde ekip ne yapması gerektiğini biliyor mu? (izole etmek, açmamak, yetkilileri çağırarak gibi)
- Ziyaretçilerin isimleri kaydediliyor mu (ofisinizdeki bir toplantıya katılmak için gelenler de dahil)? Evetse, bu kayıtlar hassas bilgi kapsamında mı ve nasıl korunuyor? (örneğin kodlar veya şifrelenmiş dosyalar)

5. Bilgi güvenliği (ayrıca bkz. Ek 14, Bilgisayar ve Telefon Güvenliği)

- Düzenli olarak yedekleme yapıyor musunuz; yedekleri ofis dışında, güvenli bir yerde mi saklıyorsunuz?
- Çalışanlar masalarında hassas bilgi bırakmamaları gerektiğini biliyor mu?
- Mahrem bilgileri (örneğin başvuranlar veya tanıklar hakkında) kaydetmek için güvenli bir sisteminiz var mı?
- Hassas (fiziksel ve elektronik) dosyalarınıza ilk bakışta ne oldukları anlaşılmasını diye güvenli isimler veriyor musunuz?

6. Kaza durumları için güvenlik

- Yangın söndürücülerini, gaz vanalarını ve borularını, muslukları, elektrik prizlerini ve kablolarını ve jeneratörlerin durumunu kontrol edin.

7. Sorumluluk ve eğitim

- Ofis güvenliği için sorumlular belirlendi mi? Etkin biçimde çalışıyor mu?
- Bir ofis güvenlik eğitim programı var mı? Bu listede yer alan tüm konuları kapsıyor mu? Yeni ekibin tamamı eğitim aldı mı? Eğitim etkili mi?

Kontrol listesi: Ev Güvenliği

Bu kontrol listesi güvenlik için bir şablon olma amacıyla hazırlanmamıştır. Temel belirleyici faktör size özgü şartlardır (bağlam). Bu listeyi kişiselleştirmek için karşınızdaki riskleri ve tehditleri ve zayıf yönlerinizi dikkate alın.

- Karşılatabileceğiniz en iyisini ve içinde yaşadığınız toplumun normal karşılayacağı korunma tedbirlerini kullanın - eğer olağandışı güvenlik tedbirlerine sahipseniz diğerleri sizden daha çok şüphelenir. Dikkate alınacak tedbirler: kilitler, parmaklık, kapılar, çit, gözetleme deliği, alarm, CCTV, ev çevresinde iyi aydınlatma, vs.
- Acil numaraları telefonun yanında tutun - polis, ambulans, itfaiye ve ayrıca acil durumda aranacak iş arkadaşları, dostlar
- Yangın alarmı, yangın söndürücü ve ilk yardım çantası bulundurun
- Mümkünse giriş ve acil çıkış kapılarınız farklı olsun
- Otopark/garajın güvenliğini ihmal etmeyin - birileri takip cihazı veya patlayıcı koyabilir mi? Evetse düzenli bir kontrol sistemi geliştirmeniz gerekiyor
- Aile bireyleriniz ve varsa çalışanlara beklemediğiniz paketleri (patlayıcı riskine karşı) kabul etmemelerini söyleyin
- Komşularla iyi ilişkiler geliştirmeye zaman ve emek verin. Güvenilir komşularınız olursa mahallede şüpheli bir şey (yabancı bir araç, sizinle ilgili sorular soran birileri, vs) gördüklerinde size haber verirler ve kendi evlerinden veya arazilerinden kaçmanıza yardım ederler
- Ailenizle tüm riskleri enine boyuna tartışın: belli riskler gerçekleştiği takdirde ne yapılması gerektiğini planlayın
- Eş: bazı İHS'ler karşı karşıya oldukları risklere (ve farklı güvenlik durumlarında eşin ne yapması gerektiğine) ilişkin her şeyi eşleriyle paylaşır, bazıları ise riskleri bilmemenin eşi koruyacağına inandıkları için tek kelime etmez. Sizin için en iyisinin hangisi olduğunu değerlendirin - gizlilik ikili ilişkilere zarar verebilir.
- Çocuklar: onlara neyi söyleyebileceğini ve onları korkutmadan daha güvende olacakları bir duruma nasıl hazırlayabileceğinizi düşünün, - yabancılarla (soru soranlar dahil) konuşmamaları ve yabancılarla bir yere gitmemeleri gerektiğini de söyleyin
- Ani bir tehlike durumunda ortak bir şifre belirleyin "git de (oyuncağın adı) ile oyna" veya "teyzenin evine koş" gibi
- Öğretmenler: çocuklarınızın öğretmenleriyle iyi ilişkiler kurun ve onlara çocuklarınızı yalnızca sizin izin verdiğiniz kişilerin alabileceğini söyleyin
- Çalışanlar (Ev içi hizmetliler, şoför, bekçi, vs): sadece güvenilir kişileri işe alın ve onları şu konularda eğitin:
 - her türlü şüpheli durumu bildirmeleri - civarda olağandışı kişiler veya arabalar gibi
 - sizin izniniz olmadan evin içine kimseyi almamaları gerektiği
 - tamir bakım için evin içine girmeleri gerektiğini söyleyen tüm tamircileri (iş yerlerine telefon ederek) kontrol etmeleri - telefon tamircisi, elektrikçi, su tesisatçısı vs. Bu kişileri hiçbir zaman gözlerinin önünden ayırmamaları gerektiği
- Basit bir 'Trafik Lambası' alarm sistemi geliştirin
 - Yeşil = normal
 - Sarı = artan risk karşısında özel tedbirlerin alınması gereken durumlar (çocuklar okula götürülüp getirilecek, bir koruma tutulacak gibi)
 - Kırmızı = gerekli adımların atılmasını gerektiren yüksek risk durumu (ailenin yer değiştirmesi ve önceden belirlenmiş bir yere gitmesi)
- Hassas belgeleri evde bırakmayın
- Hassas bilgiler içeren işlerinizi eve götürmeyin
- Yasa ve kurallara uygun yaşayın - vergilerinizi ödeyin, trafik kurallarına uyun, vs
- Eğer bir etkinliğe davet edildiyse yabancıardan içecek veya yiyecek kabul etmeyin (ilaç verilmesi ihtimaline karşı)

EK 7

Kontrol Listesi: Diğerlerinin Korunması (Başvuranlar / Tanıklar / Mağdurlar vs)

Bu kontrol listesi İHS'lere, kendileriyle irtibatla oldukları için risk altında olan ya da olabilecek başvuruçularla (tanıklar, şiddetten sağ kurtulanlar gibi) ilgilenirken dikkate alınması gereken önemli noktaları hatırlatmak amacıyla hazırlanmıştır.

Sizinle irtibatlı oldukları zamanlar dışındaki güvenlikleriyle ilgili burada bilgi olmasa da, bu çalışma kitabını verip kendi güvenlik planlarını hazırlamalarını önerebilirsiniz.

Kendi kontrol listenizi hazırlamaya Risk Denklemi kullanarak başlayın ve bu başvuranların risklerini, tehditleri (bilginiz dahilindeyse), zayıf yönlerini ve kapasitelerini düşünün.

- Başvurana kurumunuzun ne yaptığını, sizden ne gibi beklentileri olması ve neleri beklememeleri gerektiğini açık bir biçimde anlatın
- Başvurayı ne düzeyde koruyabileceğinizi net olarak açıklayın (ismini ve kişisel bilgilerini gizli tutmak, vs)
- Başvurana, sizinle ilişkisi olduğu için ne gibi risklerle karşılaşabileceğini düşündüğünü sorun ve cevaben, akıllarına gelmeyen diğer olası riskleri de açıklayın
- Başvuranlarla iletişim: siz veya başvuran takip altındaysa (veya ihtimal varsa) mümkün olan en güvenli iletişim yolunu kullanın
 - Mümkünse yüz yüze görüşün ve (detaylar için aşağıya bakın) iletişim için basit bir şifre kararlaştırın - örneğin “Salı sabah 11.00'de buluşalım” dediğinizde aslında “Pazartesi sabah (bir gün önce) 10.00'da (bir saat önce) buluşalım” anlamına gelir gibi. Buluşma noktasını bu yüz yüze görüşmede kararlaştırın.
 - Başvurana tercih ettiği iletişim yöntemini sorun (ve bu yol güvenli değilse, alternatif önerin)
 - Telefon: telefonunuz dinleniyor olabilir mi? Eğer böyle bir olasılık varsa telefonda risk oluşturacak bir şey söylemeyin. Sokak telefonundan sokak telefonuna görüşme yapabiliyorsa, evinize veya ofise yakın telefon kulübelarını kullanmadan bu yöntemle başvurabilirsiniz.
 - E-mail: başvuranın güvenli bir mail adresi var mı? Yoksa, risk doğurabilecek bir dil kullanmaktan ve bu yöntemle buluşma ayarlamaktan kaçının.
- Fiziki takip edilme ihtimaliniz varsa başvuranla buluşma:
 - En güvenli yer, masaların daha önce rezerve edilmediği kalabalık bir cafedir. Sizin veya başvuranın ofisinde, evinde veya arabasında buluşmak riskli olabilir. Park gibi kamusal bir alan da güvenli olabilir ama oturmak yerine yürüyün ve sizinle aynı yönde yürüyenlere dikkat edin - ne de olsa mikrofonlar 50 m çapındaki bir alanda etkili olabiliyor.
 - Bir ofis veya evde buluşmak zorundaysanız toplantı odalarını veya ofisleri kullanmaktan kaçının. Çamaşır odasına (çamaşır makinesini çalıştırın) veya koridorlara dinleme cihazı yerleştirilme olasılığı daha düşüktür.
- Eğer başvuranın öyküsünü kayıt altına aldıktan bir süre sonra yayınlamaya karar verirseniz, önce başvurandan mevcut durumlarının ne olduğunu öğrenin. Adının veya fotoğrafının kullanılmasını kabul etmiş birisi daha sonra tehdit aldıysa veya durumu başka bir sebeple değiştirse fikrini değiştirebilir.

Not: Bazı İHS'lerin deneyimlerine göre, kendilerini tanık gibi gösteren bazı kişiler İHS ile iletişim kurarak onu riskli bir ortama sokmaya veya bir komplonun içine düşürmeye çalışabiliyor. O yüzden iletişimde olduğunuz kişileri iyi kontrol edin.

EK 8

Gösteriler

Bu kontrol listesi güvenlik için bir şablon olma amacıyla hazırlanmamıştır. Temel belirleyici faktör size özgü şartlardır (bağlam). Bu listeyi kişiselleştirmek için karşınızdaki riskleri, tehditleri ve zayıf yönlerinizi dikkate alın.

Ön Hazırlık:

- Gösterinin amacını netleştirin - bu bilgiyi herkesin anlayacağı biçimde açıklayın (gösteriye katılma ihtimali olanlar bu amaç üzerinde genel olarak hemfikir mi? Değilse bu eylem fikrini yeniden gözden geçirin)
- En uygun yeri tespit edin (etki, güvenlik, vs açısından)
- Güvenlik analizi
 - Ne gibi bir karşıt görüş veya müdahaleye karşılaşılabılır?
 - Herhangi bir müdahaleye karşı polise güvenebilir misiniz? Hayırsa, protesto etmek için gösteri yapmanın en doğru yol olup olmadığını bir daha değerlendirin.

Ekip çalışması:

- Sorumlulukları paylaşın, yani:
 - Medya stratejisi (hazır video ve Facebook gibi sosyal medya bildirimleri) ve sözcü
 - Polisle görüşecek kişi
 - Destekçilerden sorumlu kişi (alanda huzursuzluk yaratmaya veya gösteriye itiraz etmeye niyetli kişilere dikkat edecek kişileri de tespit edin)
 - Gerektiğinde yardımcı olabilecek uluslararası kuruluşlarla irtibat kişisi
 - Hukuk danışmanı - gözetli olması halinde bir avukatınız var mı?
 - Güvenlik koordinatörü (alan görevlilerinin eğitimi, alanın haritalanması ve kaçış rotalarının belirlenmesi ile genel güvenlikle ilgili kararlardan sorumlu kişi - bu kararlara gerekirse gösteriyi iptal etmek de dahil)
 - Mesaj koordinatörü (posterler, pankartlar, megafon, el ilanları)
 - Tıbbi destek (en azından en yakın sağlık tesisinin yerini bilmek)

Gösteri öncesi:

- Yetkililerden izin alın (izininiz olsa bile, son dakikada yasaklanma ihtimaline karşı itiraz için yapılması gerekenleri bilen bir avukatı hazır bulundurun)
- Polisle olabildiğince erken iletişim kurarak güvenlikle ilgili kaygılarınızı, karşılıklı planlarınızı ve irtibat kişilerinin belirlenmesi konularını halledin.
- Megafonları, mikrofonları hazır edin
- Gösteriyi izlemeleri için tarafsız gözlemciler davet edin
- Yürüyüş rotasını inceleyin
- Alan görevlilerini yürüyüş rotası, toplanılacak yeri ve zamanlaması, kritik durumda kime ulaşmaları gerektiği konularında eğitin (huzursuzluk çıkaran kişilere kendileri müdahale etmesin) ve iletişim araçları ve kimliklerini belirtecek malzemelerle (yaka kartı, pazu bant, yelek gibi) donatın
- Koruyucu giysiler giymeyi planlayın - saldırı olasılığına karşı deri ceket veya rahat koşabileceğiniz ayakkabılar gibi
- Göstericileri dörtlü gruplar halinde organize edin - bu gruptaki herkes birbirini iyice tanımalı ve göz kulak olmalı ki daha sonra bir gözetli olup olmadığı daha kolay tespit edilebilsin.
- Gösteri sırasında sorunlu bölgeleri güvenlik koordinatörüne haber vermeleri için gösteriyi elverişli bir noktadan izleyen gözçümler bulundurun
- Provoke edecek sızmaların olacağını düşünüyorsanız gösteriyi insan zinciri içinde yapma seçeneğini de değerlendirin (göstericilerin dış çeperinde kolkola girerek zincir oluşturmak suretiyle sızmaları önleme)

Gösteri sırasında:

- Kitleye neler olduğunu açıklayın (insanlar uzun süredir bekliyorsa veya ne olup bittiğinden emin değillerse huzursuz olabilirler)
- Gösteri alanına giden yol boyunca, huzursuzluk çıkması halinde güvenlik koordinatörünü uyarabilecek gözcüler bulundurun
- Ekibinizin önemli kişilerinin tamamı gösteride yer alması - uluslararası ilişkilerden sorumlu kişi, hukuk danışmanı vs yakındaki bir ofiste konuşlanmalı
- Şartların gerektirmesi halinde gösteriyi sona erdirmeye hazırlıklı olun

Adapte edilen kaynak: *Prides against Prejudice, a toolkit for pride organising in a hostile environment*, ILGA-Europe. [Önyargıya karşı Onur Yürüyüşü, düşmanlı ortamda onur yürüyüşü düzenlemek için rehber, ILGA-Avrupa]

EK 9

Kontrol listesi: Yakalama / Gözaltı / Kaçırma / Rehin Alma

Bu kontrol listesi güvenlik için bir şablon olma amacıyla hazırlanmamıştır. Temel belirleyici faktör size özgü şartlardır (bağlam). Bu listeyi kişiselleştirmek için karşınızdaki riskleri ve tehditleri ve zayıf yönlerinizi dikkate alın.

Yakalama veya gözaltı (yetkililer tarafından) ile kaçırılma ve rehin alınma (yetkililer veya diğer gruplar tarafından) birbirinden farklı riskler olsa da ortak bazı unsurlara sahipler. O yüzden bu riskleri birlikte ele almakta fayda var.

Uyarı: Bu kontrol listesinde gözaltıyla ilgili maddeler yakalama ile ilgili unsurları da kapsıyor. Kaçırılma ve rehin alınma benzer durumlar gibi olsa da, rehin almada bir fidye veya farklı bir talep söz konusu.

Yakalama / Gözaltı

1. Eğer polisler tarafından yakalanma riski altındaysanız, mümkünse daha önceden bir avukat ayarlayın (aşağıda avukatların müvekkilleriyle görüşme haklarının güvence altında olmadığı ülkelerde yaşayan İHS'lerden bazı stratejiler bulabilirsiniz)
2. Avukatınızın telefon numarasını ezberleyin - cep telefonunuza el konabilir ama yine de telefon etme hakkınız olabilir veya bir fırsat doğabilir.
3. Haklarınızı bilin (telefon etme hakkı, ailenizin bilgilendirilmesi vb) ve bunları kesin bir dille ve ısrarla talep edin
4. Yasaları bilin - örneğin soruları yanıtlarken ortamda bir tanığın bulunması şartı; şüphelinin kendi aleyhine kullanılabilecek hiçbir şey söylememe hakkı gibi)
5. Sizi gözaltına alanlara tam olarak neden alındığınızı sorun. (Eğer bilmiyorsanız) nerede olduğunuzu sorun
6. Avukatınız olmadan hiçbir soruya cevap vermeyin
7. İhtiyaç duyabileceğiniz ilaçları sürekli yanınızda bulundurun
8. Alındığınızda, mümkünse, bir meslektaşınızın size eşlik etmesini sağlamaya çalışın
9. Gün içinde belli saatlerde aramadığınızda sizi bulmak için yapılması gerekenleri yerine getirecek ve nerede gözaltında tutulabileceğinizi bilecek bir güvenlik irtibatınız olsun
10. Yakalamaya direnmeyin-saldırıya uğrayabilir ve daha ağır bir suçlamayla karşı karşıya kalabilirsiniz

Avukatla görüşmelerine izin verilmeyen ülkelerden İHS'lerin kullandığı bazı stratejiler:

"Twitter ve Facebook'tan mesaj attım ve 50 kişi polis karakolunun önüne geldi - polis beni gizlice alkoymak istiyordu, bu olmayınca gitmeme izin verdiler." İHS, Asya

"Onlara 'Kendimi kötü hissediyorum, hiçbir şey hatırlayamıyorum' dedim"

İHS, Orta Doğu

"Her şeyi inkar ediyorum - bir kez bir şeyi kabul edersem daha fazla bilgi almak için kötü muamele edeceklerini düşünüyorum" İHS, Afrika

"Polisin geldiğini görünce basından bir arkadaşı aradım, o da benim gözaltına alındığımı duyurdu; daha sonra serbest bırakıldım." İHS, Asya

Kaçırma / Rehin Alma

Burada en önemli şey ortam / bağlam. Bir kaçırılma/rehin alınma riski olup olmadığını, kimin böylesi bir risk altında olabileceğini, kaçırılanların tutum ve davranışları ve bölgenizdeki rehin alma olaylarının nasıl çözümlendiğini önceden bilmeniz gerekir.

Kaçırılma / rehin alınmadan korunma stratejileriniz arasında şunlar olmalıdır:

1. Risk arttığında bu konuda sizi uyarabilecek yerel irtibatlar geliştirin
2. Sizi koruyabilecek, söz sahibi yerel irtibatlar geliştirin (kaçırıldığınız takdirde onların isimlerini kullanabilirsiniz, rehin alanlarla arabuluculuk yapması için çağrılabilirler)
3. Her zaman yerel irtibatların tavsiyelerine uygun hareket edin
4. Her zaman içinde bulunduğunuz durum hakkında uyanık olun:

- eğer kaçırılacaksanız, muhtemelen bu gerçekleşmeden önce, kaçırılacak olanlar sizi takip etmişlerdir. Nerede çalıştığınızı ve oturduğunuzu biliyorlar ve sizi izliyorlardır - her tür takiple ilgili ipuçlarına karşı uyanık olun (ayrıca bkz Ek 11 - Kontrol listesi - Takip)
 - eğer zaten takip ediliyorsanız, kaçırılmayı planladıklarınızı anlamamanın bir yolu, takibin daha açıktan yapılması ya da daha fazla kişi tarafından takip edilmeniz olabilir.
 - eğer komşularınızla (hem evde hem işyerinde) ilişkileriniz iyiyse şüpheli bir durum olduğunda sizi uyabilirler
 - boş pazar yerleri, ıssız yollar vs. silahlı grupların bölgede faal olduğunun bir işareti olabilir
5. Seyahat planlarınızı yalnızca güvenilir irtibatlarınız bilmeli. Rutinlerden kaçın
 6. Mümkün olduğunca kalabalığa kaçın - bunun için en güvenli ulaşımın hangisi olduğunu ve dikkat çekmemek için nasıl giyinmeniz gerektiğini planlayın
 7. Günün belirli bir saatinde arayıp haber vermediğinizde sizi bulmak için harekete geçecek bir güvenlik irtibatınız olsun
 8. Riskin arttığı durumlarda tek başınıza kalmamak için tedbir alın.

Kaçırıldığınızda / rehin alındığınızda ne yapmalı

1. Sakin ve sessiz olun* (kaçırılanlar gergin ve deneyimsiz olabilir - davranışlarınızla şiddet kullanmalarını tetikleyebilirsiniz). Bağırmak veya direnmek bir işe yaramaz - bu taktiklerin kurtulmanıza yarayacağını düşünmek için makul bir sebebiniz varsa yapın.
2. Kaçmaya kalkışmayın - ancak öldürüleceğinizden kesinlikle emin değilseniz, bu yolu deneyin. Eğer karşılık verebiliyorsanız, saldırganı en fazla zararı verecek şekilde saldırın (gözüne parmak sokmak ya da kasıklarını tekmelemek gibi) böylece peşinizden koşmasını zorlaştırmış olursunuz.
3. Gerginliğin yüksek olduğu anlar başta olmak üzere, göz teması konusunda dikkatli olun: gözler korkuyu, öfkeyi veya aşağılamayı yansıtır ve fark edilirse şiddeti tetikleyebilir. Yüzünüz sizi alıkoyanlara dönük olsun (yüzü size dönük birine zarar vermek daha zordur) ama göz temasından kaçın.
4. Eğer bir grup halindeyseniz, gruptan ayrı düşmemeye çalışın.
5. Eğer kurtarma operasyonu yapılıyor ve bu esnada zor kullanılıyorsa yere yatın, sizi koruyacak bir yer bulun ve ellerinizi başınızın üzerinde tutun.

* Derin nefes tekniklerini kullanabilirsiniz: dörde kadar sayarak karnınızdan nefes alın, dörde kadar sayıp verin ve/veya bir dua, mantra veya telkini tekrarlayın

Rehin tutulduğunuz sürede hayatta kalma - rehin alanlarla ilişkiler

1. Kaçırılanların saygısını kazanmaya ve dostane bir ilişki kurmaya çalışın
2. İhtilafı konulardan söz etmekten kaçın; en iyi konu aile ve çocuklardır
3. Esaret altındaymışsınız gibi hissettirmeden emirlere uyun
4. Sizi tutanları şaşırtmaktan, tehdit veya tedirgin etmekten kaçın; onlar aleyhinde ifade vereceğinizi ima etmeyin.
5. Sizi kaçırılanlara tavsiyelerde bulunmak konusunda dikkatli olun - önerdiğiniz bir şeyle ilgili terslik olması halinde sizi sorumlu tutabilirler.
6. Eğer birkaç kişi birden kaçırıldıysanız, kaçırılanlarla konuşması için aranızda birini sözcü belirleyin. Bu ortak bir cephe oluşturmanızı ve kaçırılanların sizi birbirine düşürmelerini önler.
7. Size verdikleri tüm bilgilere şüpheyle yaklaşın
8. Kurumunuzu arayarak kaçırıldığınızı söylemek için izin isteyin. İzin istemeden arama yapmayın.
9. Radyo, telefon veya videoya konuşmanızı isterlerse yalnızca istedikleri veya söylemenize izin verdikleri şeyleri söyleyin ve sizi zorlasalar bile pazarlık yapmayı reddedin.
10. Sizi kaçırılanların davasına karşı sempati geliştirebilirsiniz ama unutmayın, bu sizi kaçırılmalarını meşru kılmaz.

Rehinlik sürecinde kayatta kalma - fiziksel ve zihinsel sağlık

1. Derin bir şok ve/veya depresif hissetmek normaldir
2. Uzun bir süre alıkonabileceğinizi kabullenin. Günleri takip etmeye çalışın.
3. Sizi kaçırılanlara ihtiyacınız olan her türlü sağlık gereksiniminden söz edin.
4. Sağlığınıza dikkat edin - (verilen yemek korkunç olsa bile) yemeğinizi yiyin, bir egzersiz ve

5. dua/meditasyon rutini geliştirin
Zihninizi meşgul edin. Eğer kitap veya okunacak başka bir şey yoksa dua edin, meditasyon yapın, sevdiğiniz kitap ve filmleri hatırlayın, beste yapın, gelecek planları yapın - tüm bunlar moralinizi yüksek tutar.
6. Çevrenizi temiz ve tertipli tutun. İhtiyacınız olan banyo, temizlik ve tuvalet süre ve malzemelerini talep edin.
7. Değişikliklere zihinsel olarak hazırlıklı olun: yer, gardiyan değişikliği veya diğerlerinden ayrılma gibi.
8. Size aşağılayıcı veya korkutacak biçimde davranabilirler. Canınızın yakılmasından ve ölümden korkmak normal tepkilerdir - umudunuzu kaybetmeyin.
9. Kurumunuzun bir Kriz Yönetimi planı olduğunu ve serbest bırakılmanız için ellerinden geleni yaptıklarını aklınızdan çıkarmayın.

Serbest Bırakma

1. Kaçırılanlar için en gergin zamanlar ilk kaçırma anı ile serbest bırakma anıdır. Sakin olun ve emirlere harfiyen uyun ama aynı zamanda:
2. Tetikte olun - hızla koşmanız gerekebilir.
3. Gecikmelere ve hayal kırıklıklarına karşı hazırlıklı olun
4. Serbest bırakılmanız için süren pazarlıklara müdahale etmeyin
5. Kaçırılanlar sizinle kıyafetlerini değiştirmek isterse buna izin vermemeye çalışın: onlardan biri sanılarak saldırıya uğrayabilirsiniz.
6. Eğer kurtarma operasyonu yapılıyor ve bu esnada zor kullanılıyorsa yere yatın, sizi koruyacak bir yer bulun ve ellerinizi başınızın üzerinde tutun.

Kaçırılma/Rehin Alınma Durumları için Acil Durum Planı

Eğer kaçırılma / rehin alınma gibi bir tehdit söz konusuysa, tüm kurumlar üyelerinden birinin kaçırılması halinde uygulayacakları bir acil durum planı hazırlamalıdır. Planda şunlar yer alabilir:

1. Kaçırılabilirliğini/rehin alınabileceğini düşünen herkesin, bu durumda kimin aranacağını ve bu kişinin telefon numarasını bilmesi ve bu numarayı ezberlemesi gerekir.
2. Kurum daha önceden görev tanımı yapılmış bir kriz komitesi oluşturur. Görevler arasında şunlar yer alabilir:
 - kaçırılmanın nasıl gerçekleştiği, olaya kaşınların isimleri ve diğer detayları, tarih, saat, yer gibi detayların tanımlanması
 - kişinin nerede ve kimler tarafından alıkonduğunun mümkün olduğunca tespit edilmesi (mümkünse bağımsız yollarla doğrulama yapılarak)
 - rehin alanların sizinle irtibata geçmeleri halinde, onlarla konuşmaya yetkili olan kişinin belirlenmesi (telefon görüşmelerini kaydedebilmek için bir kayıt cihazını hazır bulundurun)
 - pazarlıkta size yardımcı olabilecek nüfuzlu kişilerle ilişki geliştirin
 - gerekli olduğu durumlarda resmi yetkililerle görüşmek - kim ve nasıl
 - aileyle iletişime geçmek ve destek olmak
 - uygunsa yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası insan hakları gruplarıyla ilişkiye geçmek
 - basın sözcüsü - kaçırılma olayı medyaya sızarsa, bu durum dikkatli bir medya stratejisiyle kontrol altına alınmalı
 - kişi serbest bırakıldığında/eve döndüğünde uygulanacak bir destek planının geliştirilmesi (tıbbi tedavi ihtiyacı, onarıcı izin, terapi ve benzeri hizmetler) bu, doğrudan kişiyle veya ailesiyle konuşularak yapılmalı
 - uygunsa, diğer çalışanları da sürekli bilgilendirmek
 - etkilenen iş arkadaşlarına da gereken psiko-sosyal desteği sunmak
3. Kriz sonrası: Bir bilgi aktarımı ve değerlendirme yapılarak kaçırılmanın önlenmesi için atılan adımların yeterli olup olmadığının ve kurumun bu durum karşısındaki tepkisini nasıl geliştirebileceğinin tartışılması.

EK 10

Kontrol listesi: Saldırı Riski (cinsel saldırı dahil)

Bu kontrol listesi güvenlik için bir şablon olma amacıyla hazırlanmamıştır. Temel belirleyici faktör size özgü şartlardır (bağlam). Bu listeyi kişiselleştirmek için karşınızdaki riskleri ve tehditleri ve zayıf yönlerinizi dikkate alın.

Genel:

- Risk analizinizi yapın - en fazla ne zaman saldırı riski altındasınız, saldırıya uğrama ihtimalinizin en yüksek olduğu yerler nereleri, saldırganlar kimler olabilir ve ne gibi yöntemler kullanabilirler. Korunma planınız bu gibi değişkenlere göre farklılık gösterecektir.
- Tek başına olmak riski artırır - riskin en fazla olduğu zamanlarda dışarı yalnız çıkmayın ve en fazla risk altında olabileceğiniz yerlerden uzan durun.
- En güvenli ulaşım seçeneklerini kullanın
- Silah taşımayın - bunlar saldırgan tarafından size karşı kullanılabilir ve yetkililer bunu sizi gözaltına almak için bir mazeret gibi kullanabilirler
- dikkatleri üzerinize çekmek için düdük taşıyın
- Yardım istemek için nasıl bağıracağınızın provasını yapın - birçok insan saldırıya uğradığında 'donakalır' (ve boğazları sıkılıyor gibi hissederler)
- Saldırıya uğrarsanız elinizin altında ne varsa kullanın - örneğin saldırganın yüzüne kum atmak gibi
- Zinde olun ve her zaman rahat ayakkabılar giyin - genellikle koşmak en iyi savunmadır
- Protesto gösterisi gibi darp edilebileceğiniz bir etkinliğe gidiyorsanız deri ceket gibi koruyucu giysiler giyin ve giysilerinizin altına mukavva/karton yerleştirin
- Failerin kim olabileceğini düşünün - inandırıcı bir korunma stratejisi geliştirebilir misiniz? "(etkili bir kişinin)...arkadaşım" gibi
- Kendinizi psikolojik olarak, kıymetli eşyalarınızı direnmeden karşınızdaki kişiye vermek üzere hazırlayın
- Kendinizden emin bir biçimde ve kıymetli takılarınızı veya malzemelerinizi (telefon, laptop vs) göstermeden yürüyün ki, çekici bir hedef haline gelmeyin
- Her zaman bulunduğunuz yerin ve gerektiğinde yardım için koşabileceğiniz yerlerin bilincinde olun
- Sağlık sigortası yaptırın

Cinsel saldırı (yukarıdakilere ek olarak):

- Bu durumla baş etmenin üç temel yolu vardır ve başınıza gelene kadar bunlardan hangisini yapacağınızı bilemeyebilirsiniz. Eğer hemen kaçamazsanız diğer iki seçenek karşı saldırıya geçip kaçmak, saldırganı iknaya çalışmak veya boyun eğmektir
- Eğer karşı saldırıya bulunabilirseniz, saldırganı en fazla hasar vermeye gayret edin (kasıklara tekme, göze parmak sokma gibi), böylece hemen toparlanıp arkanızdan gelemez. Eğer direnir ama kaçamazsanız saldırganın daha fazla şiddet kullanabileceğini unutmayın.
- Kendinizi psikolojik olarak hazırlayın - en kötüsünü gerçekleşse bile, saldırganın sizi öz benliğinizden koparamayacağını bilin - saldırı sırasında aklınızı bedeninizden ayırmaya yoğunlaşın.
- Saldırganın kim olabileceğini tahmin etmeye çalışın - mesela, 'regl dönemimdeyim' gibi etkili bir korunma stratejisi geliştirebilir misiniz? (Eğer bunun işe yarayacağını düşünüyorsanız, riskli dönemlerde 'kanıt' olarak kullanmak üzere kirliliği bir hijyenik ped kullanın) (Bir İHS saldırganı 'Tabii ki seninle sevişmek istiyorum ama şimdi reglim - yarın geri gelsem' demiş ve saldırgan gitmesine izin vermiş)
- Tecavüz riski varsa yanınızda prezervatif taşıyın (saldırganı kullanmaya razı etmeye çalışabilirsiniz) ya da kadın prezervatifi kullanın
- Saldırıya uğradıysanız -eğer mümkünse- olabildiğince onurlu bir tutum takınmaya çalışın - saldırganlar genellikle kurban üzerinde güç kurma ihtiyacı içindedirler ve ağlamak ve yalvamak sadece bu ihtiyacı beslemeye yarayabilir.
- Mümkünse saldırganla kişisel bir ilişki kurmaya çalışın - örneğin sizin yaşınızda bir kız kardeşi/annesi/kızı veya erkek kardeşi/babası/oğlu olabileceğini ve bu onların başına gelse kendini nasıl hissedeceğini söyleyebilirsiniz.

Eğer bir iş arkadaşınız saldırıya (cinsel saldırı dahil) uğradıysa:

- Kişiyi tıbbi tedavi görebileceği güvenli bir yere götürün. Tecavüz durumunda en kısa zamanda ve kesinlikle ilk 72 saat içinde (HIV bulaşmasını önlemek için) anti-retrovirallerin alınması gerekir. Antibiyotik ve ertesi gün hapı da (kişinin hamile kalıp kalmamasına bağlı olmaksızın menstrüasyonu tetikler) alınabilir
- Eğer söz konusu durum için geçerliyse, kanıt olması için yaraların fotoğraflarını çekin (ve suç mahallini bozmayın)
- Eğer kişi suç duyurusunda bulunmak isterse cinsel saldırı vakalarına bakan özel eğitilmiş memurların olup olmadığını kontrol edin
- Kişinin saldırıyı yetkililere bildirmesine destek olun ama bunu yapmak istememeleri durumunda kararına saygı gösterin
- Saldırıya uğrayan kişi ve olaya karışmış diğer herkes için psikolojik danışma ayarlayın.

EK 11

Kontrol listesi: Kırsal bölgelere yolculuk (araştırma vs için)

Bu kontrol listesi güvenlik için bir şablon olma amacıyla hazırlanmamıştır. Temel belirleyici faktör size özgü şartlardır (bağlam). Bu listeyi kişiselleştirmek için karşınızdaki riskleri ve tehditleri ve zayıf yönlerinizi dikkate alın.

Kendi bölgenizden uzağa seyahat ettiğinizde, gittiğiniz yerle ilgili bilgi sahibi olmadığınız için daha savunmasız olursunuz. Bu savunmasızlık hali, hassas bir konuda araştırma yapmaya gittiyseniz ve tanıklarla görüşecekseniz daha da artar.

- Eğer bu risk içeren bir yolculuksa, oldukça önceden planlamaya başlayın
- Ne gibi risklerin olduğunu tam olarak tespit edin ve bunları nasıl asgariye indirebileceğinizi düşünün. (Dikkate alınması gereken bir nokta: Faydası risklerden daha fazla mı? Bu riskleri kabul ediyor musunuz? Sizin mi gitmeniz gerekiyor yoksa yapılması gereken görevi daha güvenli bir biçimde yapacak biri var mı?)
- En güvenli yolculuk biçimini ve en güvenli rotayı belirleyin
- Son durağınızdan biraz daha uzakta bir yerde konaklamanın daha avantajlı olup olmayacağını değerlendirin (böylece kısa sürede gidip gelebilirsiniz ama ziyaretinizin potansiyel saldırganlarca fark edildiğinde 'olay yeri'nden hızla uzaklaşma olanağınız da olur)
- Gidilecek yerde en az bir tane güvenilir irtibatınız olsun. Gitmeden önce ve vardığınızda ne gibi risklerin olduğunu kontrol edin
- Yalnız seyahat etmeyin - gidilecek yere bağlı olarak kiminle seyahat edeceğinize karar verin:
 - bölgeden veya bölgeyi tanıyan biri (dilini, geleneklerini, vs)
 - kadın/erkek (kültürel sebeplerle veya seyahatinize bir mazeret oluşturması için bir kadın/erkek yol arkadaşı daha güvenli olabilir)
 - gerekli bilgilere sahip biri
- Görev ve sorumlulukları net olarak paylaşın
- Eğer bir şoförünüz varsa, bu kişinin güvenilir ve bilgili birisi olması ideal durumdur
- Bir güvenlik krizi durumunda ne yapılması gerektiğini bilen bir Acil İrtibat kişiniz olsun
- Acil Durum İrtibatınıza yolculuğunuzla ilgili net bilgileri verin (rotanız, konaklayacağınız yer, kimlerle buluşuyorsunuz, ne zaman ve ne amaçla). Rotanız üzerinde güvenilir ve size yardımcı olabilecek irtibatlarınızı da ekleyin (isimler, irtibat bilgileri, yer ve arkaplan bilgisi). Acil Durum İrtibatınızı bilgilendirmeden programınızı değiştirmeyin
- Acil Durum İrtibatınızla kontrol zamanı üzerinde anlaşın - örneğin günde iki kez (veya kaynak ve altyapınızı dikkate alarak sizin için en gerçekçi olan zamanlama) ayrıca kriz durumunda kullanılacak bir acil durum kodu belirleyin.
- Yola çıkmadan önce aracın mekanik kontrolünü yapın
- Yanınıza alacağınız raporlar, program gibi, görsel malzemeler dahil olmak üzere, evrakları/ malzemeleri inceleyin. Sizi tehlikeye atabilecek şeyler var mı?
- Bir kaçış stratejiniz olsun -işler kötüye giderse ne yapmalı / nereye gitmeli
- Mülakatlar, resimler vs gibi hassas bilgileri nasıl taşıyacağınızı planlayın (örneğin flash belleği çorabın içinde taşımak veya kurumunuza e-postayla gönderdikten sonra silmek)
- Yanınızda şunları bulundurun:
 - acil durumlar için para (örneğin aracın bozulması halinde kullanmak üzere)
 - haritalar
 - yiyecek, su
 - ilk yardım çantası
- (Faydalı olacaksa) şunları da bulundurun:
 - uygun iletişim araçları - tercihen en az iki alet bulunsun (cep telefonları - mümkünse en azından biri kullan-at telefon olsun, laptoplar, uydu telefonları, vs) Hepsini yola çıkmadan önce kontrol edin.
 - video kamera
 - yasal belgeler: kimlik kartı, gereken yetki belgeleri (veya hikayenizi destekleyici belgeler)

- Bunları yanınızda taşımayın:
 - Eğer izlendiğinizi düşünüyorsanız kendi cep telefonunuz (telefonu evde bırakın ve onun yerine mümkünse yeni bir kayıtsız telefon edinin)
 - Sizi tehlikeye atabilecek kağıtlar / malzemeler / görsel materyaller - raporlar, gündemler vs gibi
- Hava karardıktan sonra seyahat etmekten kaçının
- Sorumlu davranın - yerel yasalara uyun, çok fazla içmemeye çalışın, vs

EK 12

İHS'lere yönelik İdari Tedbirler

İdare hukuku kamu hukukunun üç temel alanından biridir (diğerleri anayasa ve ceza hukuku). İdari yasalar veya yönetmelikleri uygulama yetkisi idari kurumlara verilir. Bağlayıcı bir idari yasanın veya düzenlemenin ihlal edilmesi durumunda idari ceza kesilir.

İdari yasa ve yönetmelikler İHS'leri taciz etmek ve zamanlarından çalmak için giderek daha fazla kullanılır oldu.

İdari tedbirler farklı ülkelerde farklı biçimlerde kullanılabilir. Buna dair bazı örnekleri aşağıda bulabilirsiniz.

- Lisanssız (korsan) program bulundurma suçu:
 - Bilgisayarlarınıza yüklü tüm programlarınızı kontrol edin ve korsan olanları veya lisans anlaşmalarını ihlal edenlerin (örneğin ofis bilgisayarlarında ev versiyonu bulunan programlar gibi) hepsini bilgisayarlarınızdan kaldırın. Açık kaynak (ücretsiz) programları yükleyin veya ofisiniz için lisanslı program satın alın.
 - Lisanslı programlarınızın fatura ve kutularını saklayın.
- Muhasebe / vergi kayıtlarının denetlenmesi:
 - Çok iyi bir muhasebecinizin olmasına önem verin
 - Muhasebe kayıtlarına ve dosyalamaya büyük özen gösterin
- Farklı tip fonlar için farklı düzenlemeler:
 - Karşılıksız bağışlar, uluslararası fonlar, ticari faaliyetler ve üye aidatları ile ilgili ayrı ayrı yasa ve yönetmeliklerin olup olmadığını kontrol edin.
- Nakit para kullanımıyla ilgili uygulanması mümkün olmayan düzenlemeler:
 - Kurum içinde nakit para kullanımını yasaklayan bir karar çıkarın. Tüm ödemeler sadece kredi kartıyla ve personelin kişisel hesabına veya serbest çalışan uzman veya kuruluşların hesaplarına yapılmalıdır.
- STK'nızın resmi kaydı :
 - Kurumunuzun kayıt işlemlerinin eksiksiz ve yasalara uygun olduğundan emin olun. Gerekirse uzmanlardan yardım alın.
- Toplantı ve gösteri izni:
 - Bu tür faaliyetlerin düzenlenmesine ilişkin yasal gereklilikleri öğrenin ve bunlara uygun hareket edin ya da uymadığınız takdirde riskleri değerlendirerek olası sonuçlara karşı hazırlıklı olun (örneğin bir gözaltı durumunda avukat bulundurmak, gösteri sırasında saldırıya uğrama halinde tıbbi desteğe nereden ulaşabileceğinizi önceden bilmek gibi)
 - (Katılımcıların yasalara aykırı davranmakla suçlanma olasılığına karşı) Yasalara uygun hareket ettiğinizi kanıtlamak için mümkünse etkinliklerinizi video ile kaydedin
- Ofis aramaları
 - İlgili yasaları ve nelerin aranabileceğini bilin
 - Tüm personel, yetkililer bir arama emriyle geldiğinde kimi aramaları ve nasıl hareket etmeleri gerektiğini bilmeli.

Genel tavsiyeler:

- İdari gözaltına alınan veya tutuklanan kişilerin ne gibi yasal hakları olduğunu öğrenin (avukata erişim, avukat seçme hakkı, doktora erişim, aile bireylerine haber verme hakkı gibi). İdari yasaları ihlal ettiğiniz için gözaltına alınmanız veya tutuklanmanız halinde bu bilgiler işinize yarayacaktır.
- Kurumunuzun fon veren kuruluşlara ve resmi makamlara (yasal kurumlar, vergi dairesi, istatistik

kurumu, sigorta, vs) teslim etmesi gereken tüm raporlar için bir takvim hazırlayın ve buna uyun.

- Resmi makamlarla (savcılık, içişleri, yargı makamları, vergi daireleri, vs) yaptığınız tüm yazışmaları, gelen evrakları ve zarfları dosyalayın. Düzenleyici kurumların yetkilileriyle telefonla iletişim kurmaktan kaçının. Yanıtlarınızı ve belgelerin kopyasını taahhütlü postayla gönderin. (Telefonda ne konuşulduğunu daha sonra kanıtlamak imkansızdır)
- Acil durumlar için eylem planları hazırlayın: çalışanlarınızın bu planları okuduklarını göstermeleri için imza atmalarını isteyin.
- Herhangi bir çıkar çatışmasının olmamasına dikkat edin: örneğin kurumunuz ile kurucuları, üyeleri, veya kurum yönetiminin partnerleri ya da yakın akrabaları arasında sözleşme yapılmamalı.
- Diğer STK'ların ne tür tacizlerle karşı karşıya kaldıklarını ve kendilerini nasıl koruma altına aldıklarını öğrenmek için devamlı bilgi alışverişinde bulunun.

EK 13

Kontrol listesi- İHS'lere yönelik karalama kampanyaları

Bu kontrol listesi güvenlik için bir şablon olma amacıyla hazırlanmamıştır. Temel belirleyici faktör size özgü şartlardır (bağlam). Bu listeyi kişiselleştirmek için karşınızdaki riskleri ve tehditleri ve zayıf yönlerinizi dikkate alın.

Yapılan iftiranın bağlamını inceleyin. Bir defaya mahsus bir durum mu? Tepki / cevap verirsiniz iftiranın yayılmasına mı yol açacaksınız? Yayılıyor ve yoğunluğu artıyor mu? Bu iftiranın size ve kurumunuza nasıl bir etkisi olacak? Bu sorulara vereceğiniz cevaplara bağlı olarak nasıl tepki vereceğinize karar verebilirsiniz.

Atılan iftira / karalama vakasını güvendiğiniz meslektaşlarınızla tartışın ve en iyi tepkinin ne olacağını düşünün - kurumunuzun desteği önemlidir.

Eğer iftirayı çürütmek için yanıt verecekseniz, yapılan iddianın her noktasını madde madde somut olgularla çürütmeniz gerekir. Karşı saldırı başlatmayın.

Seçenekler:

- Karalamayı / iftirayı gözardı edin
- İş arkadaşlarınıza, destekçilerinize, başişçılara vs. hakikati anlatın.
- Hukuki tavsiye alın
- İftirayı en uygun biçimde çürütün
- Eğer iftiracının kim olduğu belliye doğru olmayan bu iddialar hakkında onlarla konuşun veya güvenilir bir arabulucu aracılığıyla bir uzlaşma süreci yürütün.
- Durumu polise bildirin ve iftiracının kimliği belliye dava açın
- Her durumda karalama kampanyasının artıp artmadığını görmek için durumu izleyin.

Yukarıdakilere ek olarak daha spesifik bazı öneriler:

- İnternet üzerinden karalama - websiteleri, sosyal ağ siteleri, bloglar, vs
 - moderatörden/yöneticiden söz konusu paylaşımları kaldırmasını isteyin.
 - ya da aynı siteden, somut olguları ortaya koyarak yanıt verin
 - kendi sitenizde/blogunuzda vs iddiaları çürüten bir açıklama yayınlayın
 - faile karşı dava açma olasılığını değerlendirin
- El ilanları dağıtarak yapılan karalama kampanyası
 - İftiraya karşılık, doğruları anlatan bir el ilanı bastırarak aynı yerlerde dağıtın
- Basın açıklamaları
 - basın toplantısı, radyo röportajı vs. aracılığıyla iddiaları çürütün
 - bir basın açıklaması hazırlayıp saygın kişiler, insan hakları kuruluşları vs gibi sizi destekleyen etkili kişilere imzalatarak basına gönderin

Son olarak, bu stresli dönemde psikolojik destek almayı değerlendirin.

EK 14

Bilgisayar ve telefon güvenliği

Bu konuyla ilgili risklerin ve güvenlik araçlarının sürekli ve hızla değişmesi ve gelişmesi sebebiyle bu ek kaldırılmıştır.

Dijital güvenlikle ilgili farklı dillerdeki en güncel tavsiyeler için lütfen aşağıdaki sayfaları ziyaret edin:

Security-in-a-Box <https://securityinbox.org>

ve

Surveillance Self-Defense <https://ssd.eff.org>

İzleme Teknolojileri ve Metodolojisi

Bu kontrol listesi güvenlik için bir şablon olma amacıyla hazırlanmamıştır. Temel belirleyici faktör size özgü şartlardır (bağlam). Bu listeyi kişiselleştirmek için karşınızdaki riskleri ve tehditleri ve zayıf yönlerinizi dikkate alın. Ayrıca Bölüm 3: Tehdit Analizi bölümündeki Takip (İzleme) kısmına bakın.

Takip ediliyor musunuz?

- Takip edilip edilmediğinizden emin değilseniz, edildiğinizi varsayın ve kendinizi ve başkalarını korumak için ne dediğinize ve ne yaptığınıza çok dikkat edin.
- Diğer İHS'lerle ülkenizde ne gibi izleme yöntemleri kullanıldığını, insanların ne amaçla takip edildiğini (bilgi toplamak? taciz etmek? kaçırma için ön hazırlık yapmak?) tartışın - izleyenlerin amaçlarına bağlı olarak sizin de taktikleriniz farklılık gösterecektir.
- Meslektaşlarınızla, takip edildiğinizi fark ettiğinizde nasıl tepki vermeniz gerektiğini tartışın. Örneğin aracınızda bir izleme cihazı bulursanız olduğu yerde bırakmalı mısınız yoksa ondan kurtulmalı mısınız?

Genel bir kural olarak: izlendiğinizi fark ederseniz, böyle bir olay yokmuş gibi davranın. Eğer fark ettiğinizi anlarsanız en iyi ihtimalle biraz daha uzağa çekileceklerdir ve onları tespit etmeniz zorlaşacaktır; en kötüsü, şiddete başvurabilirler.

İzleme teknolojileri ve metodolojileriyle ilgili

- **Mikrofonlar** mikroskopik büyüklükte olabilir ve gözle görülemeyebilir; örneğin bir ceket düğmesinde (konuşmalarınızı kaydetmek üzere), bir anahtarlıkta (biri masada sizin yanınıza koyabilir), bir lamba duyunda, toplantı odanızın duvarı veya kapısında, adaptör prizlerinde olabilir... nerede olursa olsun, kaliteli ses kaydedebilmeleri gerekiyor
 - Hassas konuları evinizde, ofis veya arabanızda konuşmayın. Eğer bu mümkün değilse gürültülü veya olağan dışı yerler seçin -örneğin çamaşır odası (çamaşır makinesini çalıştırarak), temizlik dolabı gibi...
 - Eğer bir yeri böcek taramasından geçirecekseniz bunu bina içinde veya telefonda konuşmayın. Birçok mikrofon sese duyarlıdır, o yüzden taramayı normal bir günde normal bir iş yapıyormuş gibi davranarak -mesela ofisi boyatmak gibi- yapın.
- **Kameralar** da mikroskopik ebatla olabilir ve TV ekranlarına, saatlere, süs eşyalarına yerleştirilebilir.
 - Ofis ve evinizin güçlü bir güvenlik sistemi olsun
 - Güvenmediğiniz kimselerden hediye kabul etmeyin.
- **Telefonlar** -hem sim kart hem de telefonun kendisi izlenebilir. Telefon görüşmeleri ve kısa mesajlar takip edilebilir. Telefonlara bir aygıt veya program yüklenerek mikrofon gibi kullanılabilir.
 - Telefonuzu ortalıkta bırakmayın ve güvendiğiniz kişilere bile ödünç vermeyin
 - Hassas bir toplantıya mi gidiyorsunuz? Telefonunuzu evde bırakın veya toplantı öncesinde pilini çıkarın - toplantı katılımcılarından da aynı şeyi yapmalarını isteyin.
 - Ankesörlü telefonda ankesörlü telefona yapılan görüşmeler görece güvenli olabilir ama her defasında farklı kulübe kullanın ve asla ev veya ofisinizin yakınındakileri kullanmayın
 - En güvenli arama yöntemi, kayıtsız kontörlü kullan-at telefonlardır.
- **Arabalara** takip cihazı takılmış olabilir
 - Arabanızın altının neye benzediğini iyice ezberleyin, düzenli olarak kontrol edin - özellikle de aracın arka tarafını (çünkü izleme aygıtının uydula irtibatlanması gerekir)
 - Arabanızın bakımını kimin yaptığına dikkat edin; üretici firmadan "bir sorunu gidermek" için arabanız geri isterse dikkatli olun.

Bir plan yapın - eğer bir İHS evinde veya arabasında takip cihazı bulursa ne yapması gerekiyor? En güvenli seçenek, durumun farkında değilmiş gibi davranmak ama bu sırada ne gibi sonuçlara yol açabileceğinin farkında olup buna göre hareket etmek olacaktır.

Fiziki takip

- Profesyonel takip personelinin tamamen farketmeden izleme yapabileceğini unutmayın.
- Her zaman durum farkındalığınızı korumaya çalışın (ama paranoyaklaşmayın)
 - Gördüğünüz insanları kendi kendinize tarif edin ki yeniden gördüğünüzde tanıyabilin (size kimi hatırlattığını, boyunu, yürüyüş biçimini- yani gizlenmesi mümkün olmayan özellikleri) Bir defter tutun ve mümkün olan ilk fırsatta tarifleri not alın.
 - Gözünüze garip görünen/davranan birileri çarpıyor mu? (Örneğin takip ekipmanını saklamak için garip yürüyen biri) Ceket/palto giyiyor mu, çanta taşıyor mu?
 - araçlara dikkat edin - renklerine, modellerine ve içindekilere (ellerinde harita, yemek veya içecek olabilir, kendi kendilerine konuşuyor gibi olabilirler, vs)
- Filmlerde gördüğünüz yöntemlere başvurmaya kalkışmayın (vitrinlere bakıp yansımaları görmek, ayakkabınızı bağlayıp etrafa bakınmak, sizi izleyen araçtan hızla uzaklaşmak gibi - bunlar kolayca fark edilecek ve etkisiz şeylerdir) Aksine her zaman olağan davranın.
- Tüm izlemelerin bir 'başlama noktası' olur ve bu genellikle eviniz veya iş yerinizdir. Bu noktalarda özellikle dikkatli olun.
- Sabit bir rotanız olmasın. İşe, eve, spor salonuna, alışverişe vs. giderken saatlerinizi ve yolunuzu değiştirin.
- Masanızdaki kağıtları belli bir düzen içinde bırakın ki birisinin karıştırıp karıştırmadığını anlayabilin.
- **Araç takibi:** aracınızı takip etmek için muhtemelen 5 araçlı kutu sistemi kullanılacaktır - biri önünüzde, ikisi arkanızda ve diğer ikisi de iki yanınızda -paralel yollarda olabilir- birer araç
 - Boşuna hızlanmayın - muhtemelen tek araçtan fazlası vardır.
 - Arabayı kullanırken doğal davranın - arka aynalara bakmak için sürekli başınızı hareket ettirmeyin.
 - Takip ediliyor edilmediğinizi kontrol etmek için bir çıkmaz sokağa veya benzin istasyonuna girin - ama bunu doğal bir biçimde yapmaya özen gösterin
 - Takipten kurtulmak için bir yere park edin ve rahat davranmaya çalışarak toplu taşıma araçlarından birine binin
- **Hassas toplantılara katılmak:** Hassas toplantılar için basit bir kod belirleyin; örneğin “Seninle Pazartesi saat 10'da buluşacağım” demek yerine “Seninle Salı sabah 11'de buluşacağım” (bir gün ve bir saat öncesi) deyin.
 - Toplanmak için en güvenli mekanlar rasgele oturlan (rezervasyonsuz) gürültülü, popüler kafelerdir (böylece nerede oturacağınız belli olmadığı için önceden mikrofon yerleştiremezler)
 - Güvenli bir yerde yüz yüze görüştüğünüzde, ileride kullanacağınız kodları belirleyin veya şifreli yazışmalar için şifre çözmek için parolaları paylaşın.
 - Fiziki takibin (araba, insan vs) artması ve daha alenice yapılması gözaltına alınabileceğiniz anlamına gelebilir. Bunu fark eder etmez rutininizi değiştirin. Güvenli bir eve geçme alternatifini değerlendirin.

Son olarak:

Birçok insan art niyet düşünmeden kendilerine ve nerede bulunabileceklerine ait bilgileri şu yollarla açık ederler:

- kartvizit (kartvizitinizde sadece telefon numaranız ve güvenli bir e-posta adresiniz olsun ve bunu yalnızca güvendiğiniz arkadaşlarınıza verin)
- Facebook ve diğer sosyal medya siteleri - profiliniz sizin zayıf yönlerinizi, nerede ve kiminle olduğunuzu açık edebilir...

Kurumunuzda Güvenlik Planı Hazırlamaya Karşı Varolan Direnci Kırma

Aşağıdaki metin Enrique Eguren ve Marie Caraj tarafından yazılan ve 2009 yılında Protection International tarafından basılan *New Protection Manual for Human Rights Defenders* (İnsan Hakları Savunucuları İçin Yeni Korunma El Kitabı) Bölüm 2.3'ten alınmıştır. Teşekkür ederiz.

Bu tabloda bazı yaygın direnç kalıpları, arkasında yatan sebepleri ve bu direnci kırmaya yönelik bazı olası yanıtları görebilirsiniz.

YAYGIN DİRENÇ KALIP YARGILARI	KALIP YARGILARIN ARDINDAKİ SEBEPLER	DİRENÇİ KIRMAK İÇİN YANITLAR
“Tehdit edilmiyoruz” veya “bizim çalışmalarımız başka kuruluşlarıki kadar ortada veya ihtilaf yaratacak nitelikte değil”	<ul style="list-style-type: none"> Risk her durumda aynı, ortamın kötüleşmesine veya senaryonun değişmesiyle risk değişmiyor veya buna bağlı değil. 	<ul style="list-style-type: none"> Risk siyasi bağlama bağlı bir şey ve siyasi bağlam da dinamiktir (değişkendir)- dolayısıyla risk de öyle.
“Risk, hak savunucuları olarak yürüttüğümüz çalışmaların doğasında olan bir şey” ve “başımıza neler gelebileceğinin zaten farkındayız.”	<ul style="list-style-type: none"> Hak savunucuları riski kabullenir ve bu onların çalışmalarını etkilemez. Ya da riski azaltmanın imkanı yok; risk her zaman var ve bunu kabul etmek lazım. 	<ul style="list-style-type: none"> İşin doğasında olan riskle karşı karşıya olmak onu kabul etmek demek değildir. Risk, çalışmalarınızı en azından psikolojik olarak etkiler: en hafifinden, çalışmalarınızı etkileyecek olan stresi tetikler. Risk objektif unsurlardan müteşekkildir: tehditler, zayıf yönler ve kapasiteler- zayıf yönler ve kapasiteler savunuculara ait ve savunucuların üzerinde çalışabileceği değişkenlerdir. Zayıf yönleri azaltıp kapasiteyi artırarak risk azaltılabilir. Tamamen ortadan kaldırılmasa bile olabildiğince azaltılabilir.
“Riskle nasıl başa çıkacağımızı zaten biliyoruz” veya “kendimize bakmayı biliyoruz” ve “çok deneyimliyiz”	<ul style="list-style-type: none"> Mevcut güvenlik yönetimi daha fazla geliştirilemez o yüzden uğraşmaya değmez Geçmişte zarar görmediğimiz gerçeği ileride de görmeyeceğimizin de garantisidir. 	<ul style="list-style-type: none"> Güvenlik yönetimi, üzerinde çalışılabilir / değiştirilebilir objektif unsurlardan oluşur. Etrafınıza bakarsanız çok deneyimli olmalarına rağmen ciddi sorun yaşamış pek çok hak savunucusu göreceksiniz.
“Evet konu ilginç ama bizim başka önceliklerimiz de var”	<ul style="list-style-type: none"> Hak savunucularının güvenliğinden daha önemli konular var. 	<ul style="list-style-type: none"> Öncelikli olan yaşamdır. Eğer onu kaybedersek diğer hiçbir önceliğimizle uğraşma şansımız olmayacak.

YAYGIN DİRENÇ KALIP YARGILARI

KALIP YARGILARIN ARDINDAKİ SEBEPLER

DİRENÇİ KIRMAK İÇİN YANITLAR

“Peki bunun maliyetini nasıl karşılayacağız?”

- Güvenlik pahalı bir iş ve kaynak yaratma başvurularına eklememiz mümkün değil.

- Güvenliğin ne kadar mal olacağını düşünüyorsunuz? Güvenlik faktörlerinin büyük çoğunluğu davranışsaldır ve tek kuruş maliyeti yoktur.
- Yatırımcılar güvenlik meselelerini dikkate alıp riskleri gideren bir organizasyona yatırım yapmayı tercih ederler, yatırımlarını kaybetme riski taşıyana değil.

“Güvenliğe bu kadar önem verirsek esas önemli olan şeyi yapmamız, yani insanlarla birlikte çalışmaya devam etmemiz mümkün olmayacak; ama insanlara bunu borçluyuz.”

Güvenlik sorunlarından etkilenmemiz birlikte çalıştığımız insanları etkilemez. İnsanlar için yürüttüğümüz çalışmaların kalitesi kendimizi daha güvende hissedip hissetmediğimize bağlı bir durum değil.

- Güvenlik bir ölüm kalım meselesidir.
- İnsanlara karşı yükümlü olduğumuz için hayatlarımızı kaybetme riskini göze alamayız.
- İnsanlar bize başvurup vakalarını teslim ederek risk alıyolar ve biz güvenliğimizi sağlamazsak bu durumdan onlar da etkilenecek; güvenlik planlarını yapmış ve dolayısıyla başkalarının güvenliğini de dikkate almış farklı bir kuruluşla çalışmayı tercih edebilirler.

“Zaten çok yoğunuz, vaktimiz yok”

- Çalışma programımız arasında bunun için vakit ayırmak imkansız

- Sizce güvenlik ne kadar vakit alıyor?
- Önleyici tedbir yerine acil durumlarla uğraşmak için ne kadar vakit harcıyoruz? (büyük olasılıkla işimize güvenlik tedbirlerini entegre etmek için ayıracağımız zamandan daha fazla)

“Halk arkamızda: kim bize zarar vermeye cüret edebilir?”

- Bu halkın bir parçasıyız. Halk arasında ayrışma yok, ne kişiler ne de görüşler değişiyor
- Halkı etki altına almak mümkün değil.

- Toplum homojen değildir ve onu oluşturanlar arasında yaptıklarımızdan etkilenenler de bulunur.

“Köyümüzde, yetkililer anlayışlı ve bizimle işbirliği içinde”

- Yerel yetkililer insan hakları çalışmalarımızdan etkilenmiyor ve fikirleri değişmeyecek.
- Ulusal ve yerel yetkililer arasında bir hiyerarşi yok

- Kurumsal tarihinizde, tahammül sınırları aştığında yerel yetkililerin İH çalışmalarına itiraz ettiğine dair örnekler doludur.
- Yerel makamlar yukarıdan gelen emirlere uymak zorundadır. Yetkililer saldırganları korumakta çıkarları bulunan kişilerden oluşabilir.
- Siyasi bağlam değişir.

İHS'lere Destek Veren Bazı Uluslararası Ve Bölgesel Kuruluşlar

Kurum	Çalışma alanları	Adres	İnternet sitesi
American Jewish World Service (Amerikalı Yahudiler Dünya Servisi)	AJWS, ırk, din veya ulus gözetmeksizin gelişmekte olan bölgelerde yoksulluk, açlık ve hastalığı ortadan kaldırmak için çalışır. Daha adil toplumlar için çalışan taban hareketlerine destek verir.	American Jewish World Service 45 West 36th Street New York, NY 10018	http://ajws.org/contact_us.html
Amnesty International (Uluslararası Af Örgütü)	Uluslararası Af Örgütü tüm dünyada herkesin uluslararası düzeyde kabul gören hakları kullanması için çalışan insanlardan oluşan dünya çapında bir harekettir.	1 Easton Street London WC1X 0DW, UK	http://www.amnesty.org
Arab Human Rights Fund (Arap İnsan Hakları Fonu)	Arap bölgesinde tüm insan haklarının geliştirilmesi ve hayata geçmesi için maddi destek sunan, kar amacı gütmeyen filantropik bir kuruluş	Websitesine bakın	http://www.ahrfund.org
The Arab Program for Human Rights Activists (İnsan Hakları Aktivistleri için Arap Programı)	Arap Dünyasında reform konusunda konferanslar, seminerler, atölyeler, kampanyalar ve acil eylem çağrılar	10 Rue St-Sadiq of Osama Gamal El-Din Qasim seventh floor Apt 16 Behind Serag Mall, Eighth District Nasr City, Cairo	http://aphra.org
The Arab Organization for Human Rights (İnsan Hakları için Arap Organizasyonu)	Arap bölgesindeki insan haklarına ilişkin gelişmeleri doğrulamak için bilgi toplama ziyaretleri yapar. Siyasi mahkûmların serbest bırakılması için çalışır. Bireyler ve kuruluşlardan gelen şikayetleri alır ve yetkililere irtibata geçer.Hukuki ve maddi yardım verebilir.	Main address: SG: Mohsen Awad, 91 El-Marghany Street, Apt 7-8, Heliopolis, 11341, Cairo, Egypt (Branches in 19 countries & territories – Websitesine bakın)	http://www.aohr.net/
The Arabic Network for Human Rights Information (Arap İnsan Hakları Bilgi Ağı)	İfade özgürlüğü üzerine çalışır. İnsan hakları savunucular programı tabandaki liderlere insan haklarının hayata geçmesi için çalışmalar ve kuruluşlarını güçlendirmeleri için gereken araçları, bilgiyi ve erişimi sağlar.	Websitesine bakın	http://www.anhri.net
Article 19 (Madde 19)	İfade özgürlüğü ve bilgiye erişim hakkı üzerine çalışır. Hakları ihlal edilen kişi veya kuruluşlar adına ulusal ve uluslararası mahkemelerde dava takibi yapar. Hukuki ve mesleki eğitimler verir.	Article 19, 60 Farringdon Rd, London, EC1R 3GA, UK	http://www.article19.org/
ASHOKA	Sosyal girişimcileri finansal ve mesleki olarak destekler ve sosyal girişimci toplulukları bir araya getirir.	Ashoka Global Headquarters 1700 North Moore Street, Suite 2000 (20th Floor), Arlington, VA 22209, USA	http://www.ashoka.org
ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights (Güneydoğu Asya Ülkeleri Hükümetlerarası İnsan Hakları Komisyonu)	Hükümetlerarası İnsan Hakları Komisyonu	Websitesine bakın	http://www.asean.org/22769.htm
Asian Centre for Human Rights (ACHR) (Asya İnsan Hakları Merkezi)	Asya'da insan haklarının korunması. Çalışmalar arasında İHS'lerin ve sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerini ulusal ve uluslararası insan hakları prosedürleri hakkında eğitimlerle artırmak, İHS'lere hukuki, siyasi ve pratik tavsiyeler vermek de yer alır.	Asian Centre for Human Rights, C-3/441-C, Janakpuri, New Delhi - 110058, India	http://www.achnweb.org/
Asian Forum for Human Rights and Development (FORUM-ASIA) (İnsan Hakları ve Kalkınma için Asya Forumu)	Tüm insan haklarının korunması ve yaygınlaştırılması için çalışan bölgesel insan hakları kuruluşu. Çalışmalar arasında risk altındaki Asyalı İHS'lerin korunması yer alır.	Websitesine bakın	http://www.forum-asia.org/
Asian Human Rights Commission (AHRC) (Asya İnsan Hakları Komisyonu)	Asya bölgesinde insan haklarının uygulanmasını için çalışan bağımsız, hükümet dışı bir yapı. İnsan haklarını korumak ve yaygınlaştırmak amacıyla izleme, inceleme, savunuculuk ve dayanışma faaliyetleri yapar.	Asian Human Rights Commission, Unit 701A, Westley Square 48 Hoi Yuen Road Kwun Tong, KLN Hong Kong, China	http://www.humanrights.asia/

Kurum	Çalışma alanları	Adres	İnternet sitesi
Avocats sans frontières (ASF) (Sınır tanımayan avukatlar)	Risk altındaki İHS'ler için hukuki ve diğer destekleri verir.	ASF's HQ (Belgium) Rue de Namur 72 Naamsestraat 1000 Brussels, Belgium	http://www.asf.be/
Cairo Institute for Human Rights Studies (MENA) (Kahire İnsan Hakları Çalışmaları Enstitüsü)	Arap Bölgesinde insan hakları ilkelerine ve demokrasiye saygının geliştirilmesinin yanı sıra kültürler arası diyalog için çalışır. İHS'lerin mesleki gelişimine yardım eder.	Tel: +32 2 223 36 54 Email: info@asf.be 21 Abd El-Megid El-Remaly St., 7th Floor, Flat no. 71, Bab El Louk, Cairo.	http://www.cihrs.org/english/newssystem/articles.aspx?id=10&pagenumber=5
Civil Rights Defenders (Europe) (Sivil Hak Savunucuları)	Medeni ve siyasi hakların savunuculuğunu yapar ve Avrupa'daki risk altındaki İHS'lere yardımcı olur.	Websitesine bakın	www.civilrightsdefenders.org
Committee to Protect Journalists (Gazetecileri Koruma Komitesi)	Gazetecilerin haklarını savunur ve gazetecilerin başı dertte olduğunda müdahale eder	330 7th Avenue, 11th Floor, New York, NY 10001, USA	http://www.cpj.org/
Avrupa Konseyi	Avrupa Konseyi bünyesindeki İnsan Hakları komiseri Avrupa Konseyi'nin 47 üye ülkesinde insan haklarına saygı gösterilmesi için çalışır. Görev alanının merkezinde İHS'lerin korunması yer alır	Office of the Commissioner for Human Rights Council of Europe F-67075 Strasbourg Cedex FRANCE	http://www.coe.int
East and Horn of Africa Human Rights Defenders Project (EHAHRDP) (Doğu Afrika ve Boynuz Afrika İnsan Hakları Savunucuları Projesi)	Bölge çapında İHS'lerin çalışmalarını, zulüm görme riskine karşı savunmasızlıklarını azaltma ve etkin biçimde insan haklarını savunma kapasitelerini artırma yoluyla güçlendirmeye çalışır.	Websitesine bakın	http://www.defenddefenders.org/
El Nadim Center for the Rehabilitation of Victims of Violence and Torture (MENA) (El Nedim Şiddet ve İşkence Mağdurları Rehabilitasyon Merkezi)	Mısır'daki ve bölgedeki işkence görmüş kişilere rehabilitasyon ve psikolojik destek sunar	3A Soliman El-Halaby Street – Ramses Cairo, Egypt	http://www.ahnadeem.org/en/node/23
Euro-Mediterranean Foundation of Support to Human Rights Defenders (MENA) (Avrupa-Akdeniz İnsan Hakları Savunucularına Destek Vakfı)	Bölgede insan haklarını savunan, yaygınlaştıran, destekleyen, koruyan ve izleyen yerel, ulusal ve bölgesel insan hakları STKlarına, kurumlarına ve bireylere finansal yardım ve destek sunar.	c/o EMHRN, Vestergade 16, 2nd floor, DK-1456 Copenhagen K, Denmark	http://www.emhnr.org/
Fojo Safe House (Fojo Sığınağı)	Fojo Sığınağı İsveç'in Demokratikleşme ve İfade Özgürlüğü için Özel Girişimi tarafından fonlanır ve ağır tehdit altındaki gazetecilere kısa süreliğine koruma sağlar.	Gröndalsv. 19, Kalmår, Sweden	http://www.fojo.se
Ford Foundation (Ford Vakfı)	Kuruluşları ve ağlarını bilgilerini artırmaları ve güçlendirmeleri için hibe ve kredi verir	Ford Foundation 320 East 43rd Street, New York, N.Y. 10017 USA	http://www.fordfound.org
Freedom House (Özgürlük Evi)	Tüm dünyada özgürlüklerin yaygınlaşmasını destekleyen bağımsız bir izleme örgütüdür. Demokratik değişimi destekler, özgürlükleri izler ve demokrasi ve insan hakları savunuculuğu yapar.	1301 Connecticut Ave. NW Floor 6, Washington DC 20035, USA	http://www.freedomhouse.org
Front Line	Front Line risk altındaki İHS'leri korumak için çalışır. Savunuculuk, koruma, güvenliği artırmak için hibe, eğitim ve ağ oluşturma programları vardır.	Front Line – The International Foundation for the Protection of Human Rights Defenders Grattan House, 2nd Floor, Temple Rd., Blackrock, Co Dublin, Ireland	www.frontlinedefenders.org
Avrupa Birliği	İnsan hakları kuruluşlarına fon verme ve partner kuruluşlar aracılığıyla İHS'ler için koruma faaliyetleri - websitesinde daha fazla bilgi bulabilirsiniz. İHS'lerin Korunması için Rehber İlkeler yayımladı.	Websitesine bakın	http://ec.europa.eu/europeaid/how/finance/eidhr_en.htm http://ec.europa.eu/europeaid/what/human-rights/human-rights-defenders_en.htm

Kurum	Çalışma alanları	Adres	İnternet sitesi
FIDH	İHS'ere destek verir. İşkenceye Karşı Dünya Örgütü ile birlikte İnsan Hakları Savunucularının Korunması için Gözlemevi'ni oluşturdu.	Websitesine bakın	http://www.fidh.org
Fund for Global Human Rights (Küresel İnsan Hakları Fonu)	Ön saflarda çalışan kurumları destekler. Kaynaksızlıktan durmak zorunda kalabilecek kampanyaları desteklemek üzere hibe verir.	Fund for Global Human Rights, 1666 Connecticut Avenue NW, Suite 410, Washington, D.C. 20009, USA	http://www.globalhumanrights.org
Hisham Mubarak Law Centre (MENA) (Hişam Mübarek Hukuk Merkezi)	Mısır ve Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerindeki insan haklarıyla ilgili meselelerde hukuki tavsiyeler verir.	Websitesine bakın	http://www.hmlc-egy.org/english
HIVOS	Hivos insanlara yeteneklerini geliştirmeleri konusunda eşit hakları sağladığı bir dünya için çalışır. Finansal desteğin yanı sıra tavsiye, aj oluşturma, savunuculuk, eğitim ve bilgi alışverişi de sağlar.	Websitesine bakın	http://www.hivos.nl/eng
Human Rights First (Önce İnsan Hakları)	Hayatları risk altında olan insan hakları aktivistlerine yardım eder ve onlar adına ABD politikaları yapıp, kamu ve hükümet nezdinde savunuculuk yapar.	New York Office, Human Rights First, 333 Seventh Avenue, 13th Floor, New York, NY 10001-5108	http://www.humanrightsfirst.org/
Human Rights House Network (İnsan Hakları Evi Ağı)	Batı Balkanlar'da, Doğu Avrupa'da ve Güney Kafkaslar'da, Doğu Afrika ve Afrika Boynuzu'nda ve Batı Avrupa'da 15 ülkede İHS'leri ve kuruluşlarını korur ve destekler	Human Rights House Foundation, Kirkegata 5, 0153 Oslo, Norway	http://humanrightshouse.org
Human Rights Watch (İnsan Hakları İzleme Örgütü)	HRW özenli ve tarafsız araştırmalar ve stratejik, hedefli savunuculuk yöntemleri kullanarak uluslararası topluluğun ilgisini insan hakları ihallerine çekmek için çalışır.	Human Rights Watch, 350 Fifth Avenue, 34th Floor, New York, NY 10118-3299, USA	http://www.hrw.org
IFEX (Uluslararası İfade Özgürlüğü İletişimi Örgütü)	Dünya çapında meydana gelen ifade özgürlüğü ihallerini gazeteciler, yazarlar ve ifade özgürlüğü savunucuları hakkında uyarılar yoluyla da dahil olmak üzere, ifşa eder. Üyelerine tavsiye, eğitim, mali ve teknik destek verir ve ayrıca ifade özgürlüğü kampanyalarını destekler.	555 Richmond St. West, Suite 1101, P.O. Box 407, Toronto, ON, M5V 3B1, Canada	http://www.ifex.org
İnter-Amerikan İnsan Hakları Komisyonu (Amerika Devletleri Örgütü)	İnsan haklarına uyulması ve hakların savunulmasını teşvik eder. Bireysel insan hakları ihallerini araştırır ve üye devletlere insan haklarının korunması için tavsiyelerde bulunur.	1889 F St, NW, Washington, DC 2006, USA	http://www.cidh.oas.org
INTERIGHTS, the International Centre for the Legal Protection of Human Rights	Hukuk yollarını kullanarak insan haklarına saygının gelişmesi için çalışır. Avukatlara, hakimlere, insan hakları savunucularına ve diğer ortaklarına hukuki uzmanlık sunar.	Lancaster House, 33 Islington High Street, London N1 9LH, UK	http://www.interights.org
Media Defence Initiative (Medya Savunması Girişimi)	Gazetecilerin ve basın kuruluşlarının haklarını savunmalarına yardım eder. Hukuki masraflarını ödemeleri için finansal destek verir, ücretsiz hukuki danışmanlığa erişmelerine yardım eder ve davaları uluslararası mahkemelere taşır.	3rd Floor Cambridge House, 100 Cambridge Grove, London, W6 0LE United Kingdom	http://www.media defence.org/
Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiseri (OHCHR)	Sahada uluslararası insan hakları standartlarının hayata geçirilmesine yardımcı olur.	OHCHR, Palais Wilson, 52 Rue des Pâquis, CH-1201 Geneva, Switzerland	http://www.ohchr.org/EN/AboutUs/Pages/ContactUs.aspx
OMCT (İşkenceye Karşı Dünya Örgütü)	Acil müdahale, materyal desteği ve eğitimi içeren bir İHS programı vardır. FIDH ile birlikte İHS'lerin Korunması için Gözlemevi'ni kurdu.	OMCT International Secretariat, PO Box 21, 8, rue du Vieux-Billard, CH-1211 Geneva 8 Switzerland	http://www.omct.org/index.php?&lang=eng
AGIT - Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı	Avrupa, Orta Asya ve Kuzey Amerika'dan 56 ülkenin üye olduğu bölgesel bir güvenlik kuruluşudur. Erken uyarı, çatışma önleme, kriz yönetimi ve çatışma sonrası rehabilitasyon üzerine çalışır. İHS'leri için kaynakları içeren bir veritabanı vardır.	OSCE Secretariat, Wallnerstrasse 6, 1010 Vienna, Austria	www.osce.org
AGIT - İHS'ler için Odak Kişi	Odak Kişi İHS'lerin çıkarlarını korumak ve yaygınlaştırmak için çalışır. İnsan hakları standartlarında uzmanlığın ve izleme ve savunuculuk becerilerinin geliştirilmesi için eğitimler verir. Faydalı bir veri tabanı ve diğer kaynakları bulunur.	OSCE Secretariat, Wallnerstrasse 6, 1010 Vienna, Austria	http://www.osce.org/odhr/44936

Kurum	Çalışma alanları	Adres	İnternet sitesi
OSI (Açık Toplum Enstitüsü)	Hesap verebilir hükümetlerce yönetilen hoşgörülü bir demokrasi anlayışını savunur ve hibe, burs ve staj olanakları sağlar.	400 West 59th Street New York, NY 10019, U.S.A.	http://www.soros.org
OSISA (Güney Afrika için Açık Toplum Girişimi)	OSISA'nın misyonu Güney Afrika ülkelerinde açık toplum ideallerini savunmak ve bu idealler için çalışan programlar başlatmak ve varolanları desteklemektir.	Websitesine bakın	http://www.osisa.org
OSIWA (Batı Afrika için Açık Toplum Girişimi)	Batı Afrika için savunuculuk ve hibe programı	Websitesine bakın	http://www.osiwa.org/
OSIEA (Doğu Afrika için Açık Toplum Girişimi)	OSIEA hibe vererek, programlar geliştirerek ve farklı sivil toplum liderleri ve gruplarını bir araya getirerek halkın demokratik yönetime katılımını, hukuk düzenini ve insan haklarına saygıyı geliştirmek ve yaygınlaştırmak için çalışır.	Websitesine bakın	http://www.soros.org/initiatives/osiea
Peace Brigades International (Uluslararası Başş Tugayları) (PBI)	Siyasi şiddet sebebiyle hayatları tehdit altında olan İHS'lere ve topluluklara eşlik eder. (2019 itibarıyla Kolombiya, Guatemala, Honduras, Kenya ve Meksika'da)	Websitesine bakın	http://www.peacebrigades.org/
Protection International (Uluslararası Koruma Örgütü)	İHS'lerin korunması için ulusal ve uluslararası topluluğu harekete geçirir ve İHS'lere eğitim ve araçlar sağlar. Bazı ülkelerde Koruma Masaları bulunur - ülkeler için websitesine bakın.	11 Rue de la Linière, B1060 Brussels, Belgium	http://www.protectioninternational.org/
REDHAC, Network of Human Rights Defenders in Central Africa (Orta Afrika İnsan Hakları Savunucuları Ağı)	Orta Afrika'daki İHS'lerin korunması	Région du Littoral, Ville de Douala, Ancienne Rue Makumba, Immeuble Lux Optique 2e Etage - Face Auto Ecole Jojo, Cameroun	http://www.redhac.org/
Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF)	Mesleklerini icra ettikleri için zulüm gören veya hapsedilen gazetecileri ve medya çalışanlarını savunur, kötü muamele ve işkenceyi ortaya çıkarır, sansürle mücadele eder, gazetecilere ve ailelerine finansal yardımda bulunur.	Reporters sans frontières 47 rue vivienne 75002 Paris – France	www.rsf.org
Scholars at Risk (Risk Altındaki Akademisyenler)	Dünya çapında akademik özgürlüğü teşvik etmek ve akademisyenlerin insan haklarını savunmak için çalışan kurumlar ve bireylerden oluşan uluslararası ağ	Scholars at Risk Network, c/o New York University, 194 Mercer St, New York, New York 10012, USA	http://scholarsatrisk.nyu.edu
South Asia Forum for Human Rights (Güney Asya İnsan Hakları Forumu) (SAFHR)	İnsan hakları STK'larına ve aktivistlere ihlalleri ifşa etmeleri için olanak sağlar. Bölgesel diyalog toplantıları düzenler, araştırma ve basılı malzeme yayımlar ve savunuculuk kampanyaları düzenler.	Websitesine bakın	http://www.safhr.org/
Southeast Asia Press Alliance (Güney Doğu Asya Basın İttifakı) (SEAPA)	Güney Doğu Asya'da ifade özgürlüğü için çalışır, acil eylemler çıkarır.	No.115 Thakolsuk Place Unit 3B Terddamri Rd. Dusit 10300 Bangkok, Thailand	http://www.seapabkk.org/
İnsan hakları savunucularının durumuna dair BM Özel Raportörü	Savunucuların kendilerinin korunması ve insan haklarını savunma hakkının korunması. Ziyaretler, çalışmalar düzenleme ve basılı malzeme üretme	Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR) Palais Wilson 52 rue des Pâquis CH-1201 Geneva, Switzerland	http://www2.ohchr.org/english/issues/defenders/index.htm
Rory Peck Vakfı	Serbest habercileri ve ailelerini destekler. Düşmanlı ortamlarda eğitimleri fonlar, ihtiyaç içindeki serbest gazetecilere ve çalışırken öldürülen gazetecilerin ailelerine doğrudan destek verir	The Rory Peck Trust 2 Grosvenor Gardens, London SW1W 0DH, UK	http://www.rorypecktrust.org/
South Caucasian Network for Human Rights Defenders (Güney Kafkaslar İnsan Hakları Savunucuları Ağı)	Ağ Güney Kafkaslardaki insan hakları savunucuları için daha güvenli ve kendilerini geliştirmelerine olanak veren bir ortamın yaratılması ve bölgede ve uluslararası alanda seslerinin daha güçlü duyulması için çalışır.	Websitesine bakın	http://www.caucasusnetwork.org/
USAID	Demokrasinin yaygınlaşması ve bu sırada gelişmekte olan ülkelerdeki yurttaşların hayatlarını iyileşmesi için finansal destek verir.	Information Center U.S. Agency for International Development Ronald Reagan Building Washington, D.C. 20523-1000	http://www.usaid.gov

Kurum	Çalışma alanları	Adres	İnternet sitesi
KADIN			
Arap Kadınlar Fonu (MENA)	Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde kadın hakları için çalışan kadın kuruluşlarına destek ve fon sağlar	Websitesine bakın	http://www.arabwomenfund.org/
Kadın, Hukuk ve Kalkınma için Asya Pasifik Forumu (APWLD)	APWLD bölge kadınlarını, hukuku eşitlik, adalet, barış ve kalkınma için fark yaratacak bir araç olarak kullanmaları konusunda güçlendirir. APWLD kadınların insan haklarının güçlendirilmesi için araştırma, eğitim, savunuculuk ve aktivizm gibi araçları kullanır.	Websitesine bakın	http://www.apwld.org/
Kalkınmada Kadın Hakları Derneği (AWID)	Dünya çapında kadınların haklarının ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin gelişmesi için çalışır.	Websitesine bakın for offices	http://www.awid.org/
Kadınlar için Küresel Fon	Dünya çapında kadın gruplarını desteklemek amacıyla verdikleri hibeler yoluyla kadınların insan haklarını savunur ve teşvik eder.	Global Fund for Women 222 Sutter Street, Suite 500, San Francisco, CA 94108, USA	http://www.globalfundforwomen.org
Uluslararası Kadın Hakları İzleme Örgütü ve Asya-Pasifik Uluslararası Kadın Hakları İzleme Örgütü (IWRAP-AP)	IWRAP kadınların insan hakları konusunda hesap sormak için temel araç olarak tüm uluslararası sözleşmeler sisteminin kullanılması için kapasite geliştirme ve destekleme üzerine çalışır.	Websitesine bakın	http://www1.umn.edu/humanrts/iwrap/index.html and http://www.iwrap-ap.org/
JASS (Orta Amerika, Güney Afrika ve Güneydoğu Asya'da faaliyet)	Kadınların siyasi etkisini güçlendirmeyi, kaynaklara erişimlerinin sağlanmasını ve aktivist olarak güvenliklerini sağlamayı hedefler. Kadın insan hakları savunucularının korunması için kaynak ve savunuculuk ağı	Websitesine bakın	http://www.justassociates.org/
Uluslararası Kadın İnsan Hakları Savunucuları Koalisyonu	UAF kritik dönemlerde kadın insan hakları savunucularının korunması, güçlendirilmesi ve devam edebilmelerinin sağlanması için varolan küresel kadın fonudur.	Websitesine bakın	http://www.defendingwomen-defendingrights.org/
Kadınların İnsan Hakları için Acil Eylem Fonu (UAF)	UAF-Afrika kadınların çatışmalara tepki vermeleri ve kadınların insan haklarının geliştirilmesi için fırsatları değerlendirebilmeleri için ihtiyaç duydukları kaynaklara erişimini sağlar	3100 Arapahoe Ave., Suite 201, Boulder, Colorado 80303 USA	http://www.urgentactionfund.org/index.php?id=51 www.urgentactionfund-africa.or.ke
Acil Eylem Fonu - Afrika İslam Hukuku Altında Yaşayan Kadınlar	Hayatları İslam'ın emrettiği söylenen hukuk ve geleneklerle biçimlenen veya bunlarla yönetilen kadınlarla dayanışmak için uluslararası ağı. Kadınların eşitlik ve hakları için -özellikle İslami bağlamda - yürüttükleri bireysel ve kolektif mücadeleyi güçlendirmeyi amaçlar.	Urgent Action Fund-Africa, CVS Plaza, 2nd Floor, Lenana Road, Kilimani, P.O. Box 53841-00200, Nairobi, Kenya. Several offices – Websitesine bakın	http://www.wluml.org
LGBTİ			
ARC International	Uluslararası düzlemde LGBTİ ile ilgili konularda stratejik planlama yapılmasına, küresel ağların güçlendirilmesine ve BM mekanizmalarına erişimi artırmaya önyak olur. LGBTİ'lerin kapasitelerinin güçlendirilmesi	Websitesine bakın	http://www.arc-international.net
ASTRAEA	Lezbiyenlerin liderliğindeki, trans, LGBTİ ve ilerici kuruluşlara maddi destek sağlar.	Astraea Lesbian Foundation For Justice 116 East 16th Street, 7th Floor, New York, NY 10003	www.astraeafoundation.org
Afrikalı Lezbiyenler Koalisyonu	Afrika'yı tüm lezbiyenlerin, tüm insan haklarından faydalanabileceği bir yere dönüştürmek üzere çalışır	Websitesine bakın	http://cal.org.za/
Uluslararası Gey ve Lezbiyenlerin İnsan Hakları Komisyonu (IGLHRC)	Küresel düzeyde STKlar arası ortaklıklar kurmak, ayrımcı yasalardan, politika ve uygulamaların kaldırılması için çalışmak, ayrımcılık karşıtı politika ve uygulamaları desteklemek.	IGLHRC 80 Maiden Lane, Suite 1505, New York, NY 10038	http://www.ighrc.org
Uluslararası Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve İnterseks Derneği (ILGA)	Aslen lezbiyen, gey, biseksüel ve trans organizasyonlardan oluşan üyelerini Avrupa düzeyinde temsil eder.	ILGA-Europe rue Belliard straat 12 Brussels B-1040 Belgium	http://www.ilga-europe.org/

Kurum	Çalışma alanları	Adres	İnternet sitesi
Burs ve Stajyerlik			
York Bursu	York Üniversitesi İHS'ler için Koruyucu Burs Programı, İHS'lerin yaşadıkları zorlu ortamlarından uzakta zaman geçirirken eğitim ortamında eğitim kaynaklarından faydalanarak geri döndüklerinde politika ve uygulamaları etkileyebilme kapasite ve etkilerini artırmalarını sağlar.	Centre for Applied Human Rights , University of York, Heslington, York, UK. YO10 5DD	http://www.york.ac.uk/inst/cahr/defenders/index.html
Oak Bursu	Oak Bursu uluslararası insan hakları alanında tanınmış bir kişiye ön saflardan uzaklaşarak dinlenme olanağı sunar. Bu süre Bursiyere dinlenme, muhakeme etme, araştırma ve yazma fırsatı sağlar.	4000 Mayflower Hill, Waterville, ME 04901	http://www.colby.edu/academics_cs/goldfarb/oak/
Akademisyen Kurtarma Fonu Bursları	(Scholar Rescue Fund) Ülkelerinde hayatları ve çalışmalarını tehdit altında olan akademisyenlere dünyanın farklı yerindeki üniversite ve kolejlerde geçici olarak barınma sağlar	Scholar Rescue Fund Institute of International Education 809 United Nations Plaza New York, New York 10017-3580, USA	http://www.scholarrescuefund.org/pages/about-us.php
Tayvan Demokrasi Vakfı Bursu	Deneyimli demokrasi ve insan hakları çalışanları için uluslararası misafir bursu ve başka burslar	No.4, Alley 17, Lane 147, Sec. 3, Sinyi Rd., Taipei 106, Taiwan	http://www.tfd.org.tw/english/fellowships.php
Siyasi Zulüm Görenler için Hamburg Vakfı	Vakıf siyasi olarak baskı görmüş kişilere hibe veren İHS kuruluşlarıyla çalışır. Ayrıca siyasi tutuklular ve kayıp edilmişler için imza kampanyaları başlatır veya destek olur	Hamburger Stiftung für politisch Verfolgte Osterbekstraße 96, 22083 Hamburg	http://www.hamburger-stiftung.de/e_index.html
National Endowment for Democracy (NED) Reagan-Fascell Demokrasi Bursiyer Programı	Bu Burs Programı tüm dünyadan demokrasi aktivistlerinin, çalışanlarının, bursiyerlerinin ve gazetecilerin demokrasi bilgilerini derinleştirmelerine ve demokratik değişimi savunma becerilerini artırmalarına yardımcı olur.	National Endowment for Democracy 1025 F Street NW, Suite 800 Washington, DC 20004	http://www.ned.org/fellowships
Uluslararası Sığınak Şehirler Ağı (ICORN)	ICORN yazarlara iki yıllık bir süre için kalacak güvenli bir yer ve ekonomik teminat sağlar. ICORN yazarlarını ifade özgürlüğünü savunur.	Solvberget KF, Stavanger Cultural Centre P.O. Box: 310, 4002 Stavanger, Norway	http://www.icorn.org/
İnsan Hakları Savunucuların Ödüülleri			
Asya Demokrasi ve İnsan Hakları Ödülü	Tayvan Demokrasi Vakfı tarafından, Asya'da demokrasi ve insan haklarına başçılı yollarla önemli katkıda bulunmuş bir kişi veya kuruluşa verilir	No.4, Alley 17, Lane 147, Sec. 3, Sinyi Rd., Taipei 106, Taiwan	http://www.tfd.org.tw/english/HTML/ADHRA0408.html
Front Line Ödülü	Front Line Risk Altındaki İnsan Hakları Savunucuların Ödülü, başkalarının hakları için kendi güvenliklerini ve hayatlarını riske atan seçkin kişilerin çalışmalarını öne çıkarmak için verilir.	Front Line - The International Foundation for the Protection of Human Rights Defenders Grattan House, 2nd Floor, Temple Rd, Blackrock Co Dublin, Ireland	http://frontlinedefenders.org/front-line-award-human-rights-defenders-risk
Goldman Çevre Ödülü	Ödül taban çevre örgütlenmelerine veya kişilere verilir	160 Pacific Avenue, Suite 200, San Francisco, CA 94111, USA Websitesine bakın	http://www.goldmanprize.org/
Gwangju İnsan Hakları Ödülü (Asyalı İHS'ler için)	Asyalı İHS'ler için insan hakları ödülü	Websitesine bakın	http://eng.518.org/eng/html/main.html
Martin Ennals Ödülü	Ödül risk altındaki ve acil güvenlik ihtiyacı olan İHS'leri teşvik etmeyi amaçlar	Websitesine bakın	http://www.martinennalsaward.org/
Lale Ödülü	Hollanda hükümetinin insan hakları ödülü olan İnsan Hakları Savunucuları Lalesi 2008'den bu yana diğer insanların haklarını korumak ve savunmak için olağanüstü cesaret gösteren bir kişiye veriliyor.	Websitesine bakın	http://www.humanrightstulip.org/simplepage/home/
Uluslararası Cesur Kadınlar Ödülü	ABD hükümetinin dikkate değer cesur kadınlara verdiği ödül	Websitesine bakın	http://www.state.gov

